

*Charakteristika vývoja strojárského priemyslu
v roku 2008*

2008

Obsah

OBSAH	1
ÚVOD	2
A. STROJÁRSTVO V ŠTRUKTÚRE PRIEMYSELNEJ VÝROBY SR	3
ZÁKLADNÉ ÚDAJE VÝROBNÝCH ODVETVÍ PRIEMYSLU ZA POSLEDNÉ 3 ROKY	4
Tržby za vlastné výkony a tovar.....	4
Počet zamestnancov.....	5
Pridaná hodnota.....	7
Mzdové náklady.....	7
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok.....	9
INVESTÍCIE V ODVETVIACH PRIEMYSELNEJ VÝROBY	10
Investície.....	10
KVALITATÍVNA ÚROVEŇ SLOVENSKEHO PRIEMYSLU V ROKU 2008	13
B. PROFIL ODVETVIA STROJÁRSTVA	16
INVESTÍCIE V ODVETVÍ STROJÁRSTVA	17
HODNOTENIE DOPADU FINANČNEJ KRÍZY NA ODVETVIE	20
C. VÝVOJ V SKUPINÁCH VÝROBNÝCH ODVETVÍ (SKVO) STROJÁRSTVA	23
SKUPINY VÝROBNÝCH ODVETVÍ - SKVO	24
SKVO 1 - Výroba stavebných a cestných strojov.....	24
SKVO 2 - Zdravotnícke prístroje a zariadenia.....	25
SKVO 3 - Vzduchotechnické a klimatizačné stroje a zariadenia, výroba armatúr.....	27
SKVO 4 - Výroba kovových konštrukcií, energetických a manipulačných strojov.....	28
SKVO 5 - Stroje pre poľnohospodárstvo a lesníctvo.....	30
SKVO 6 - Potravinárske stroje a zariadenia.....	31
SKVO 7 - Výroba obrábacích a tvárniacich strojov.....	33
SKVO 8 - Výroba motorových vozidiel a motorov.....	34
SKVO 9 - Výroba dielcov a príslušenstva motorových vozidiel.....	36
SKVO 10 - Ložiská, prevodové a ovládacie prvky.....	37
SKVO 11 - Stavba a oprava lodí.....	39
SKVO 12 - Výroba čerpadiel a kompresorov.....	40
SKVO 13 - Výroba zariadení pre domácnosť.....	41
SKVO 14 - Výroba lokomotív a železničných vozňov.....	43
SKVO 15 - Výroba ostatných strojov a zariadení.....	44
ZHODNOTENIE VÝVOJA VÝROBY A VÝVOZU INVESTIČNÝCH CELKOV	46
SÚČASNÝ STAV VÝSKUMNO-VÝVOJOVÉHO POTENCIÁLU V ODVETVÍ STROJÁRSTVA	50
OČAKÁVANÝ VÝVOJ SLOVENSKEHO STROJÁRSTVA V ROKU 2009	55
ZÁVER	57
POUŽITÉ ZDROJE	59

Poznámka:

Všetky zisťované číselné údaje za rok 2008 vychádzajú z priebežných štvrťročných zisťovaní podľa ŠÚ SR. Jednotlivé členenia priemyselných odvetví a skupín sú zisťované podľa klasifikácie OKEČ.

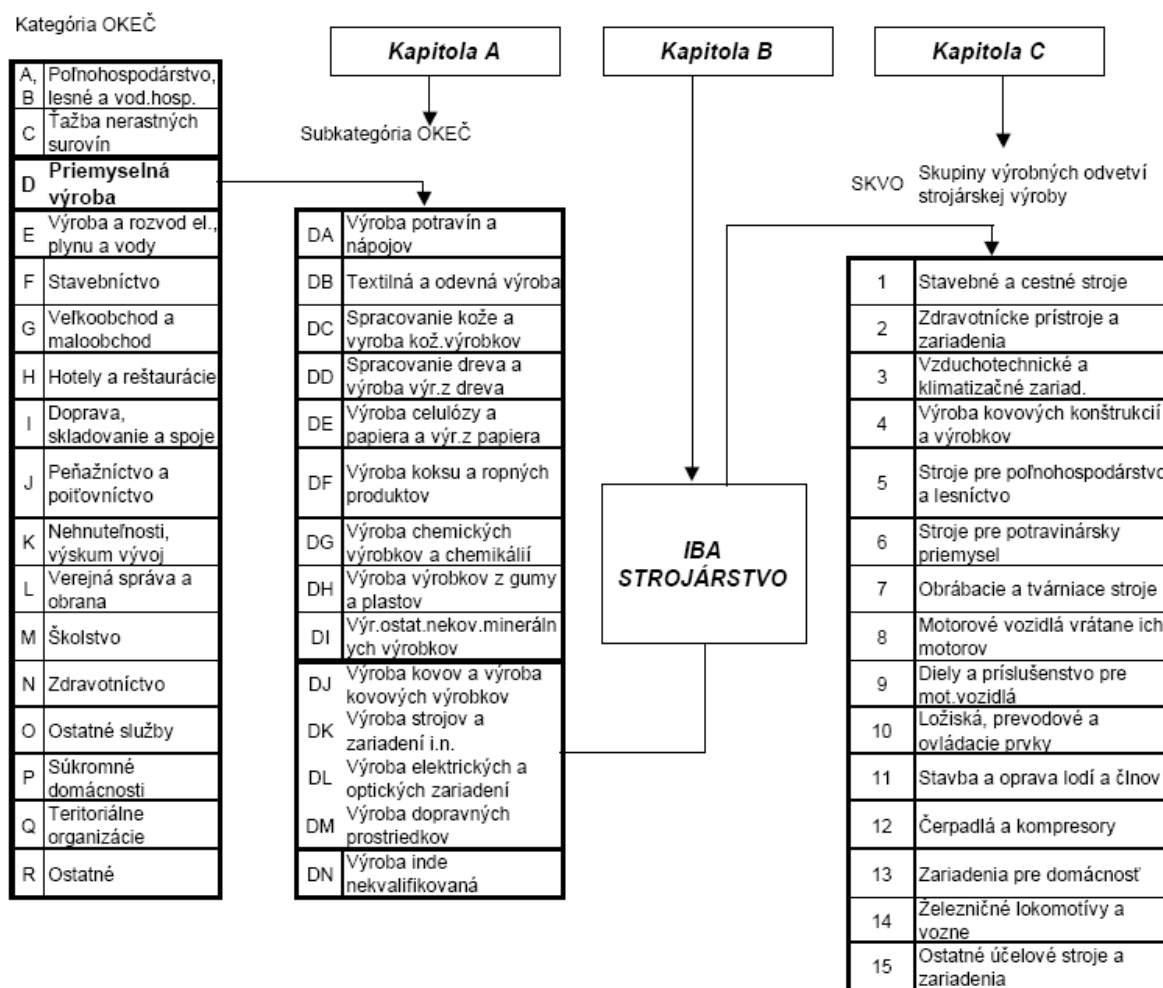
ÚVOD

Všetky údaje a ich prezentácia prísne korešpondujú s oficiálnymi štatistickými podkladmi vytváranými každoročne Štatistickým úradom SR (ŠÚSR) v súlade s metodikou sledovania rozhodujúcich technicko-ekonomických ukazovateľov hospodárskej činnosti národného hospodárstva. platnou vo všetkých členských krajinách Európskej Únie (EÚ).

Kapitola A analyzuje vývoj v kategórii D a subkategóriách DA až DN Odvetvovej klasifikácie ekonomických činností (OKEČ). – **odvetvia priemyslu v hospodárstve SR**

V **kapitole B** je zo subkategórií DJ, DK, DL a DM definované strojárstvo (ako súčet OKEČov 28+29+331+34+35) – **postavenie strojárstva v priemysle SR**

V **kapitole C** je strojárstvo rozdelené na 15 skupín výrobných odvetví – SKVO charakterizujúcich najvýznamnejšie **strojárské výrobné odvetvia** vyprofilované počas historického vývoja strojárskej výroby na Slovensku. Tieto SKVO sú taktiež definované ako súčty štvormiestnych kódov OKEČ.

Väčšina údajov, ktorými kvantifikujeme úroveň strojárskej výroby (Tržby, Pridaná hodnota, Náklady a Výnosy, Produktivita atď.), je uvedených v cenách bežného roka v tzv. „**bežných cenách** – bc“. Grafické medziročné porovnanie údajov za obdobie dlhšie ako tri roky je spracované tak, že všetky údaje sú prepočítané na jednotnú základnú cenovú úroveň posudzovaného roka (2000) v tzv. „**stálych cenách** - sc“. (ak sú v práci použité údaje prepočítané na stále ceny je to u týchto údajov uvedené a všetky ostatné – neoznačené údaje sú v bežných cenách). Stále ceny sú prakticky bežné ceny, u ktorých je eliminovaný vplyv medziročného zvyšovania cien výrobkov a služieb.

A. STROJÁRSTVO V ŠTRUKTÚRE PRIEMYSELNEJ VÝROBY SR

Strojárstvo - všeobecná charakteristika

V štruktúre hospodárstva vyspelých krajín zohráva dlhodobu rozhodujúcu úlohu priemyselná výroba. Patrí medzi dominantných zamestnávateľov, tvorcov HDP, pridanej hodnoty a investícií.

Jadrom priemyselnej výroby je pritom strojárstvo. Zvyšovanie konkurencieschopnosti si zo strany strojárkeho odvetvia vyžaduje orientovať sa na výrobu s vyššou pridanou hodnotou s využívaním moderných technológií. Trend rozvoja je v povzbudzovaní inovácií, ktoré sa stávajú pilierom stratégie hospodárskeho rastu a vytvárania nových pracovných miest.

Strojárstvo je odvetvím, ktoré ako dodávateľ obchodného tovaru a spoločných technológií, využívaných v rôznych priemyselných odvetviach funguje ako spájajúci článok. Ide o kľúčový inovačný priemysel a strategické odvetvie na všetkých úrovniach EÚ, štátov, regiónov.

Charakteristické znaky strojárstva sú:

- ❑ má silný vplyv na zamestnanosť,
- ❑ podporuje MaSP,
- ❑ vyvoláva rozvoj znalostne intenzívnych služieb,
- ❑ je to sektor s vysokou pridanou hodnotou,
- ❑ vyznačuje sa intenzívnym využívaním najnovších znalostí,
- ❑ dodáva stroje, výrobné systémy a technológie pre ostatný priemysel,
- ❑ dodáva inovačné metódy (Kaizen, Lean Production, Six Sigma, Just In Time, CAD/CAM a iné),
- ❑ podporuje environment novými technológiami a zariadeniami,
- ❑ je zložkou rozvíjajúcej sa mechatroniky,
- ❑ je to exportný sektor vo všetkých podskupinách,
- ❑ silne vyžaduje kvalifikovanú prácu,
- ❑ je hnacím motorom inovácií,
- ❑ strojárstvo je priestor pre malé a stredné podniky,
- ❑ vyžaduje si náročné inžinierske služby,
- ❑ strojárstvo v porovnaní s inými odvetviami je iba stredne náročné na investície (najmä vo vzťahu na zamestnanosť a pridanú hodnotu),
- ❑ poskytuje široké portfólio výrobkov pre spotrebný a výrobný priemysel a služby.

Odvetvie strojárstva patrí aj naďalej k ťahúňom celého priemyslu a priemyselnej výroby na Slovensku. Pri pohľade na strojárke odvetvie tvorené subkategóriami DJ, DK, DL a DM vidíme, že výroba dopravných prostriedkov je najsilnejším odvetvím strojárstva s výsledkom mierneho poklesu oproti roku 2007, za ním nasleduje výroba elektrických a optických zariadení, taktiež s poklesom oproti roku 2007. Pri porovnaní podielu produkcie strojárstva (DJ, DK, DL, DM) na celkový priemysel SR sme zaznamenali **pokles na 52,9%** oproti roku 2007 (53,5%). V tab. 1 môžeme vidieť prvé príznaky dopadov hospodárskej krízy, kde zaznamenávame poklesy jednotlivých kategórií strojárstva oproti predchádzajúcemu roku 2007. V tab. 2 vidíme nárast celkovej produkcie strojárstva, avšak v niektorých kategóriách je možné vidieť pokles dielčích výsledkov. V kapitole B a C uvádzame detailnejšie členenie strojárstva a jeho výsledkov.

Tab.1: Ukazovatele produkcie v SR

Ukazovateľ produkcie	2008	2007	2006
Podiel produkcie priemyselnej výroby (D) na celkovom priemysle	81,5%	83,4%	74,5%
Podiel produkcie strojárstva (DJ+DK+DL+DM) na celkovom priemysle	52,9%	53,5%	50,7%
Podiel produkcie strojárstva (DJ+DK+DL+DM) na priemyselnú výrobu	64,9%	64,2%	67%
Podiel priemyselného odvetvia strojárstva DJ – Výroba kovov a výroba kovových výrobkov na celkový priemysel	11,9%	11,5%	12,5%
Podiel priemyselného odvetvia strojárstva DK-Výroba strojov a zariadení i.n. na celkový priemysel	5,7%	5,9%	6,8%
Podiel priemyselného odvetvia strojárstva DL-Výroba elektrických a optických zariadení na celkový priemysel	13,8%	14,3%	13,2%

Podiel priemyselného odvetvia strojárstva DM-Výroba dopravných prostriedkov na celkový priemysel	21,5%	21,8%	18,2%
---	--------------	-------	-------

Zdroj: Výsledky priebežných štvrťročných zisťovaní v priemysle SR za roky 2006, 2007, 2008, ŠÚ SR

Tab. 2: Ukazovateľ Produkcie strojárstva v tis.Sk

Subkategória OKEČ	Produkcia 2008	Produkcia 2007	Produkcia 2006
DJ	142 067 998	143 286 905	140 904 404
	86 129 271	67 941 885	57 237 544
DK	108 592 220	106 792 247	94 039 547
DL	3 015 913	2 059 025	1 913 320
	79 828 361	78 925 925	74 470 341
	169 505 144	165 676 868	122 208 258
	12 271 038	13 089 218	11 096 575
DM	390 815 257	379 702 318	276 454 744
	22 449 504	16 070 908	12 123 681
Spolu Strojárstvo	1 014 674 706	973 545 299	790 448 414

* rok 2008 – výsledky priebežných štvrťročných zisťovaní v priemysle SR za 1.- 4. štvrťrok 2008

* rok 2007, 2006 – výsledky ročných zisťovaní v priemysle SR

Zdroj: ŠÚ SR

V strojárstve má významný podiel subkategória priemyselnej výroby DM – výroba motorových vozidiel a výroba ostatných dopravných zariadení (automobilový priemysel). Tento priemysel je v čase hospodárskej krízy v útlme a znižovaní produkcie. Za uplynulý rok 2008 sa vyrobilo na Slovensku **575 776 vozidiel** pričom jednotlivé podiely automobiliek boli VW Slovakia – 187 872 automobilov, KIA Motors – 201 507 automobilov a PSA PeugeotCitroen – 186 397 automobilov. V dôsledku hospodárskej krízy sa nenaplnili predpoklady z minulého roka, kedy sa plánovalo, že sa na Slovensku vyrobí 640 000 automobilov. Tento mierny nárast výroby automobilov o 4 705 kusov oproti roku 2007 mal vplyv aj na dodávateľský sektor, kde poklesli niektoré ukazovatele priemyselnej výroby na Slovensku.

Ďalší vývoj automobilovej produkcie bude vychádzať z vývoja celkovej hospodárskej krízy, pričom **odhadujeme, že v roku 2009 nastane ďalší pokles výroby automobilov na Slovensku na úroveň 450 tisíc kusov**. Spoločnosť CSM Worldwide, Inc. vo svojom sumárnom odhade (*CSM Global Production Summary by Region & Country, March 2009*) predpokladá počet vyrobených automobilov na Slovensku pre rok 2009 na úroveň **418 700 kusov**. Ďalej uvádza, že v roku 2010 by mal nastať nárast výroby automobilov na úroveň 595 700 kusov a postupne každým rokom sa zvyšovať. Odhad pre rok 2015 je 866 tisíc kusov automobilov vyrobených na Slovensku.

Automobilový priemysel v Európe bude mať podľa odhadov spoločnosti CSM Worldwide taktiež klesajúcu tendenciu v roku 2009. Odhad je na úrovni 15 870 300 kusov vyrobených osobných automobilov, pričom odhady na počet vyrobených automobilov za rok 2008 sú 20 503 200 kusov. Odhaduje sa pokles o 22,6%. Výroba automobilov v Európe presahujúca hranicu 20 mil. kusov je prognózovaná až na rok 2013. Pokles výroby na rok 2009 je odhadovaný aj pre Japonsko (7 436 200 automobilov), USA (5 353 900 automobilov), Nemecko (4 494 600), Francúzsko (2 022 800), Kóreu (3 267 400), Českú republiku (743 600), Taliansko (760 900), Rusko (1 036 500), Poľsko (725 600) a ďalšie krajiny. Rast výroby automobilov na rok sa očakáva v Číne (7 753 700), Indii (2 162 600).

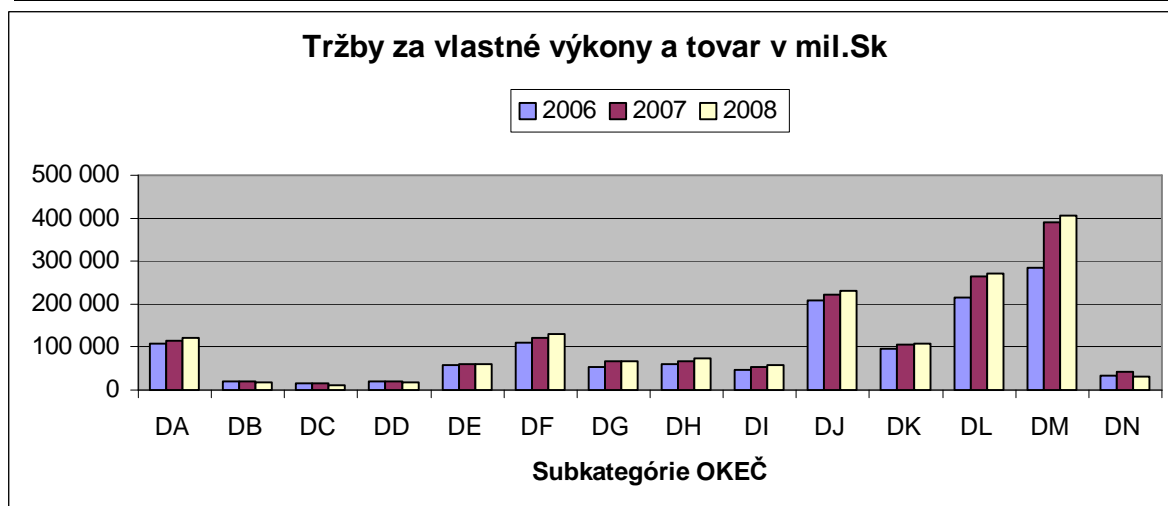
Základné údaje v odvetviach priemyselnej výroby za posledné 3 roky

TRŽBY ZA VLASTNÉ VÝKONY A TOVAR

V roku 2008 rast tržieb (tab. 3) sa znížil v piatich odvetviach priemyslu: Výroba textílií a odevov; Spracúvanie kože a výroba kožených výrobkov; Spracúvanie dreva a výroba výrobkov z dreva; Výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien a Výroba inde nekvalifikovaná (tu nastal najväčší pokles tržieb – 26,2%). Najväčší nárast tržieb zaznamenali odvetvia Výroba výrobkov z gumy a plastov (+10%); Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva a Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov. V tradične najsilnejšom priemyselnom odvetví Výroba dopravných prostriedkov bol nárast tržieb iba o necelých +4%.

Tab. 3: Tržby za vlastné výkony a tovar v mil. Sk (Zdroj: ŠÚ SR)

OKEČ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
DA Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov	107 355	114 303	121 393	106	106
DB Výroba textílií a odevov	20 806	20 001	17 869	96	89
DC Spracúvanie kože a výroba kožených výrobkov	14 983	15 816	12 165	106	77
DD Spracúvanie dreva a výroba výrobkov z dreva	19 187	20 455	17 647	107	86
DE Výroba celulózy, papiera a výrobkov z papiera; vydavateľstvo a tlač	57 473	59 559	59 616	104	100
DF Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva	109 718	120 949	130 021	110	108
DG Výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien	53 594	68 106	67 740	127	99
DH Výroba výrobkov z gumy a plastov	61 377	67 617	74 445	110	110
DI Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	46 939	54 375	58 809	116	108
DJ Výroba kovov a výroba kovových výrobkov	209 011	221 740	231 143	106	104
DK Výroba strojov a zariadení i.n.	96 618	105 872	107 813	110	102
DL Výroba elektrických a optických zariadení	215 555	264 031	272 188	122	103
DM Výroba dopravných prostriedkov	283 728	390 204	404 825	138	104
DN Výroba i. n.	32 800	41 570	30 668	127	74
D Priemyselná výroba	1 329 143	1 564 599	1 606 342	118	103

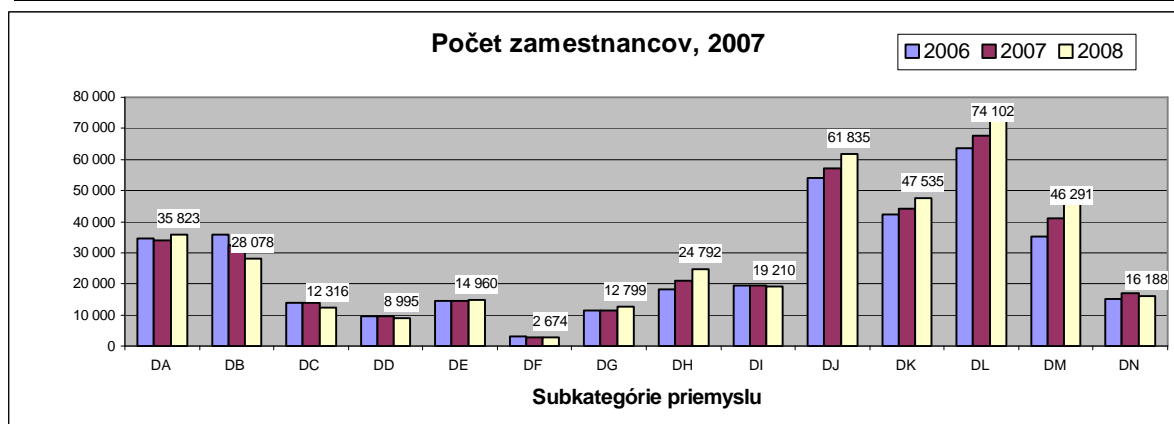
POČET ZAMESTNANCOV

Počet zamestnancov v roku 2008 (tab. 4) sa v priemyselnej výrobe zvýšil o 19 646 zamestnancov oproti roku 2007, čo je o 5,1% viac ako v roku 2007. Odvetvia ako sú Výroba textílií a odevov; Spracúvanie kože a výroba kožených výrobkov; Spracúvanie dreva a výroba výrobkov z dreva; Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov; Výroba i. n. zaznamenali pokles zamestnancov, najväčší však každoročne klesajúci počet zamestnancov je v odvetví Výroba textílií a odevov (-13,7%). Najvýraznejší nárast počtu zamestnancov bol v odvetví Výroba výrobkov z gumy a plastov (+18,7%) a Výroba dopravných prostriedkov (+12,5%). Najviac zamestnancov je v odvetví Výroba elektrických a optických zariadení (74 102 zamestnancov). Spolu v priemyselnej výrobe je 405 598 zamestnancov. Odhad vývoja počtu zamestnancov pre rok 2009 sa vplyvom hospodárskej krízy zníži, čo bolo avizované najmä ohlásenými hromadnými prepúšťaniami v podnikoch, predpoklad je zníženie o 10-15%.

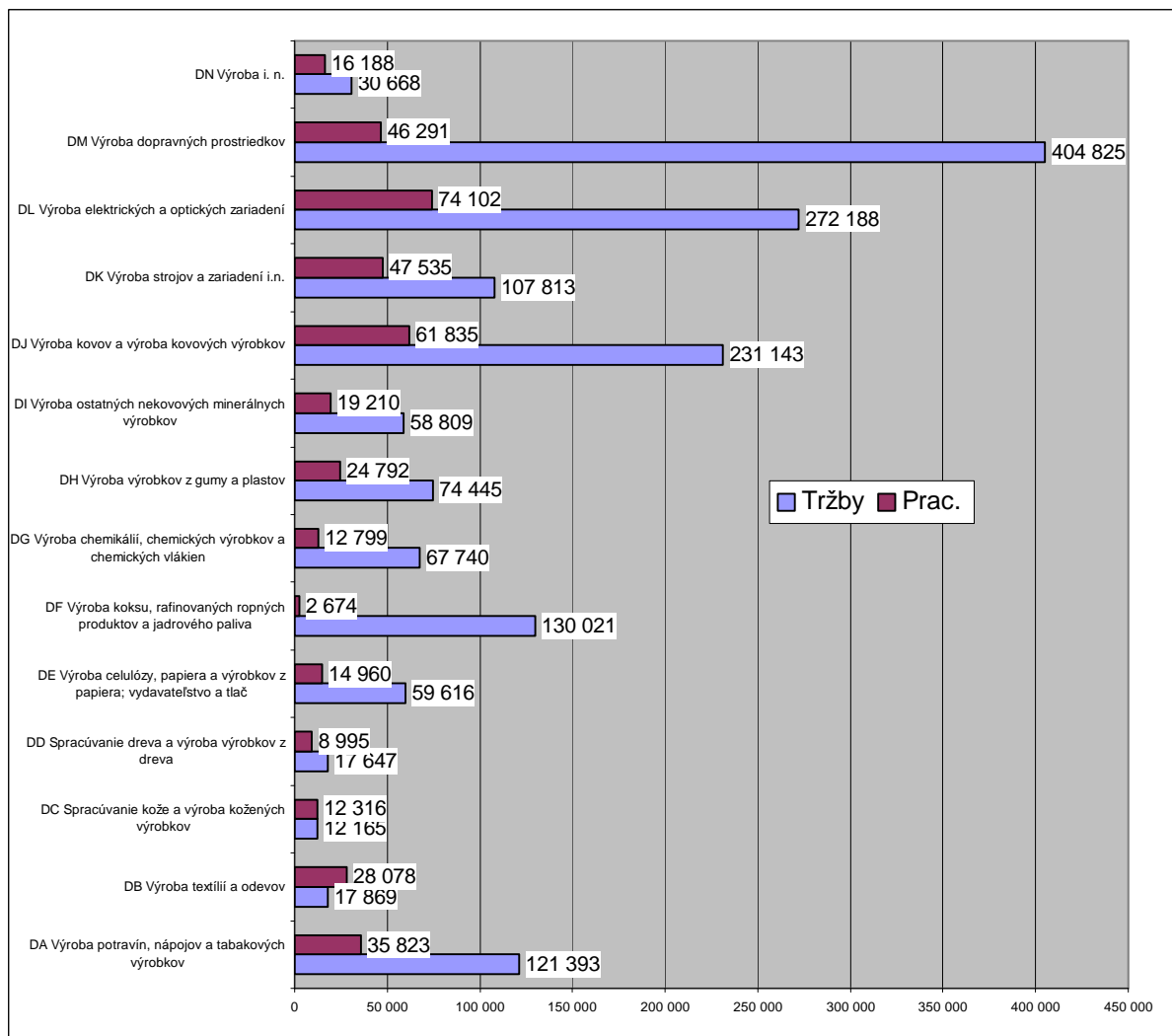
Tab. 4: Počet zamestnancov (Zdroj: ŠÚ SR)

OKEČ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
DA Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov	34 735	33 830	35 823	97	106
DB Výroba textílií a odevov	35 798	32 524	28 078	91	86

DC Spracúvanie kože a výroba kožených výrobkov	13 888	13 788	12 316	99	89
DD Spracúvanie dreva a výroba výrobkov z dreva	9 654	9 451	8 995	98	95
DE Výroba celulózy, papiera a výrobkov z papiera; vydavateľstvo a tlač	14 453	14 603	14 960	101	102
DF Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva	2 988	2 673	2 674	90	100
DG Výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien	11 473	11 503	12 799	100	111
DH Výroba výrobkov z gúmy a plastov	18 073	20 885	24 792	116	119
DI Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	19 471	19 411	19 210	100	99
DJ Výroba kovov a výroba kovových výrobkov	54 203	57 287	61 835	106	108
DK Výroba strojov a zariadení i.n.	42 406	44 287	47 535	104	107
DL Výroba elektrických a optických zariadení	63 579	67 680	74 102	107	109
DM Výroba dopravných prostriedkov	35 183	41 138	46 291	117	113
DN Výroba i. n.	15 171	16 892	16 188	111	96
D Priemyselná výroba	371 075	385 952	405 598	104	105

Pomer dvoch ukazovateľov tržieb a počtu zamestnancov je na grafe (viď. nižšie). Graf znázorňuje, že najsilnejšie priemyselné odvetvia z hľadiska tržieb a počtu pracovníkov sú: Výroba elektrotechnických a optických prístrojov, Výroba dopravných prostriedkov, Výroba kovov a kovových výrobkov a Výroba strojov a zariadení inde nekvalifikovaná.

Číselné údaje - Zdroj: ŠÚ SR

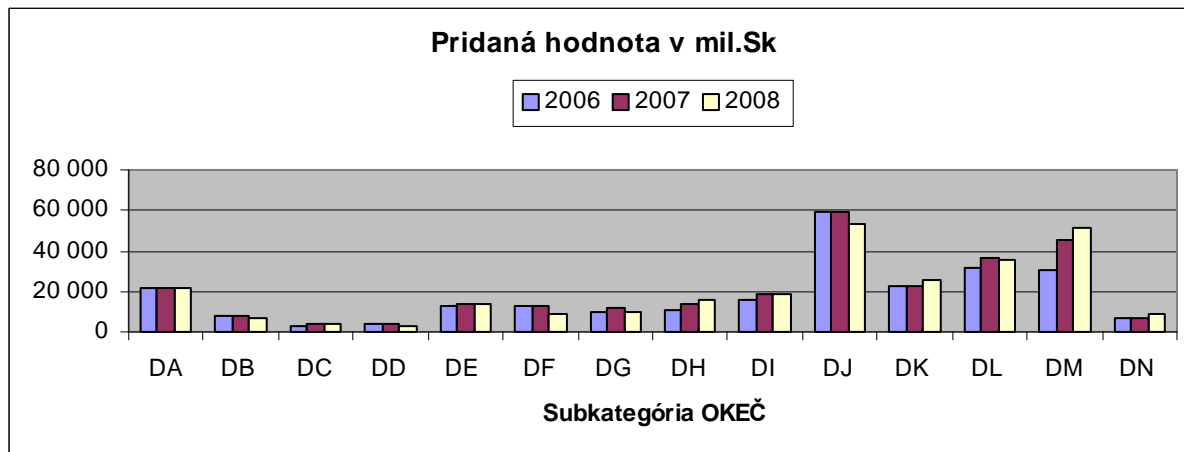
PRIDANÁ HODNOTA

Rast pridanej hodnoty (tab.5) v priemyselnej výrobe v roku 2008 poklesol v 8 priemyselných odvetviach. Najväčší pokles pridanej hodnoty nastal v odvetví Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva (-32,3%), Výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien (-12,7%), Výroba kovov a kovových výrobkov (-10,7%). Najvyššie hodnoty rastu pridanej hodnoty boli v odvetviach Výroba inde nekvalifikovaná (+26,8%), Výroba dopravných prostriedkov (+12,4%) a Výroba výrobkov z gumených a plastových (+12%). Celková pridaná hodnota v priemyselnej výrobe poklesla o -0,9%.

Tab. 5. Pridaná hodnota v mil. Sk (Zdroj: ŠÚ SR)

OKEČ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
DA Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov	21 332	21 955	22 199	103	101
DB Výroba textilíí a odevov	8 124	7 448	6 712	92	90
DC Spracúvanie kože a výroba kožených výrobkov	3 180	3 943	3 702	124	94
DD Spracúvanie dreva a výroba výrobkov z dreva	4 115	3 489	3 326	85	95
DE Výroba celulózy, papiera a výrobkov z papiera; vydavateľstvo a tlač	13 086	14 135	13 822	108	98
DF Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva	13 115	12 775	8 652	97	68
DG Výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien	10 090	11 561	10 097	115	87
DH Výroba výrobkov z gumených a plastových	10 751	13 675	15 316	127	112
DI Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	15 825	18 542	19 053	117	103

DJ Výroba kovov a výroba kovových výrobkov	59 579	59 660	53 285	100	89
DK Výroba strojov a zariadení i.n.	22 683	23 027	25 760	102	112
DL Výroba elektrických a optických zariadení	31 311	36 894	35 187	118	95
DM Výroba dopravných prostriedkov	30 237	45 600	51 246	151	112
DN Výroba i. n.	7 188	6 815	8 640	95	127
D Priemyselná výroba	250 616	279 522	276 997	112	99

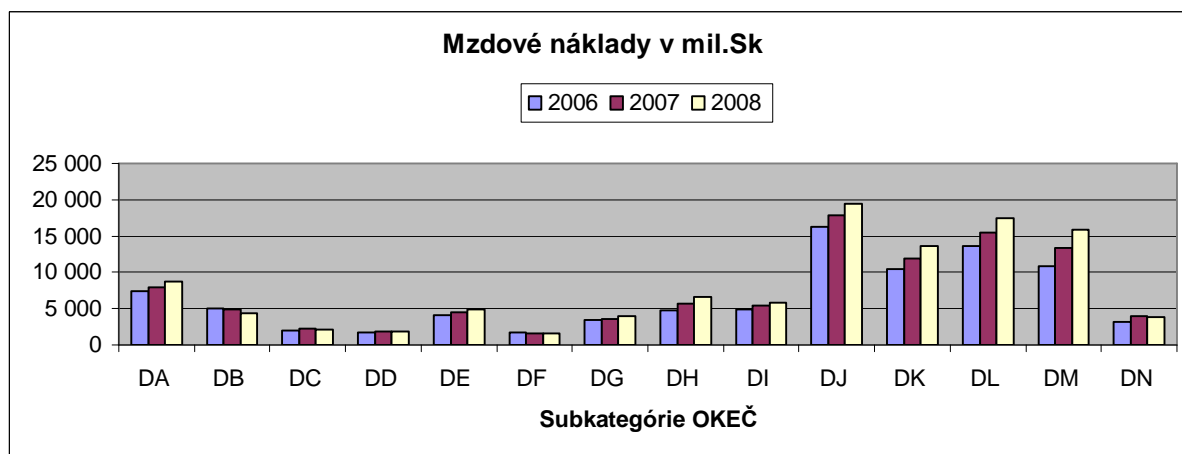

MZDOVÉ NÁKLADY

Celkové mzdové náklady sa oproti roku 2007 zvýšili o 9,6% (Tab.6). Najväčší nárast miezd v porovnaní s rokom 2007 bol vo Výrobe dopravných prostriedkov (DM) +18,4%, Výrobe výrobkov z gumy a plastov (DH) +16,1% a Výrobe strojov a zariadení i.n. (DK) +14,3%. Najväčší pokles miezd nastal vo Výrobe odevov a textílií (DB) (pokles bol aj v roku 2007) -11,4%, v Spracúvaní kože a výrobe kožených výrobkov (DC) -6,1%. Celkovo mzdové náklady dosiahli výšku 110 045 mil. Sk.

Tab. 6: Mzdové náklady v mil. Sk (Zdroj: ŠÚ SR)

OKEČ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
DA Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov	7 436	7 927	8 717	107	110
DB Výroba textílií a odevov	5 018	4 925	4 364	98	89
DC Spracúvanie kože a výroba kožených výrobkov	2 047	2 220	2 084	109	94
DD Spracúvanie dreva a výroba výrobkov z dreva	1 702	1 857	1 836	109	99
DE Výroba celulózy, papiera a výrobkov z papiera; vydavateľstvo a tlač	4 127	4 505	4 878	109	108
DF Výroba koksú, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva	1 668	1 538	1 643	92	107
DG Výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien	3 468	3 626	3 979	105	110
DH Výroba výrobkov z gumy a plastov	4 803	5 640	6 549	117	116
DI Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	4 959	5 485	5 866	111	107
DJ Výroba kovov a výroba kovových výrobkov	16 335	17 922	19 445	110	108
DK Výroba strojov a zariadení i.n.	10 391	11 893	13 589	115	114
DL Výroba elektrických a optických zariadení	13 562	15 512	17 460	114	113
DM Výroba dopravných prostriedkov	10 893	13 377	15 837	123	118
DN Výroba i. n.	3 198	3 936	3 799	123	97
D Priemyselná výroba	89 607	100 365	110 045	112	110

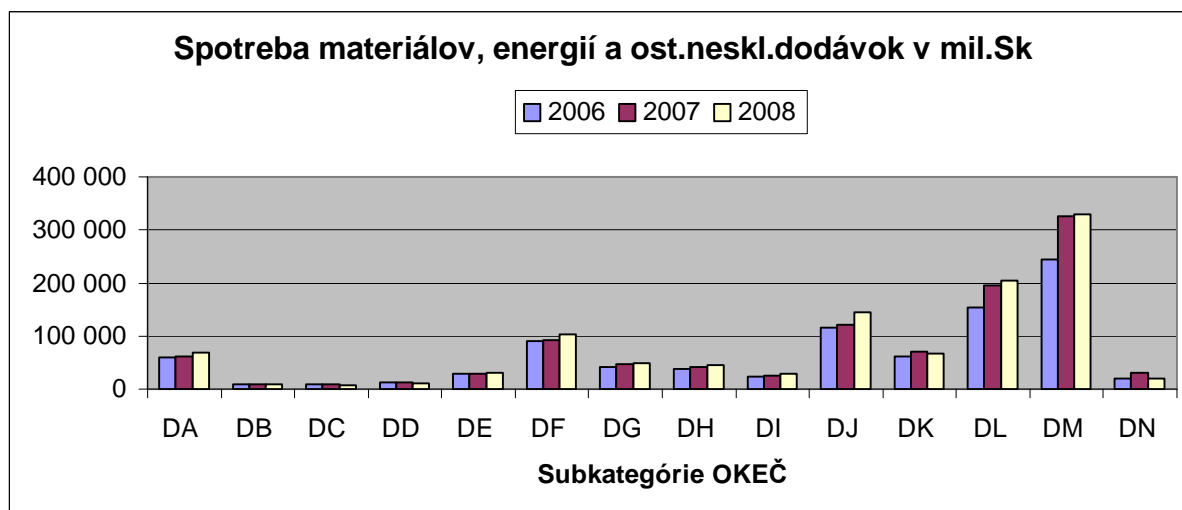

SPOTREBA MATERIÁLOV, ENERGIÍ A OSTATNÝCH NESKLADOVATEĽNÝCH DODÁVOK

Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (Tab.7) zaznamenala v roku 2008 pokles v niektorých subkategóriách a to: najväčší v subkategórií DN-Výroba i.n. -36,6%, DC-Spracúvanie kože a výroba kožených výrobkov -27,5% a DD-Spracúvanie dreva a výroba výrobkov z dreva -13,9%. Najvyšší nárast spotreby bol v subkategóriách: DJ-Výroba kovov a výroba kovových výrobkov +19,4%, DI-Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov +15,4%. Celková spotreba stúpla o 4,2%.

Tab.7: Spotreba materiálu, energií a ostatných neskladovateľných dodávok v mil. Sk (Zdroj: ŠÚ SR)

OKEČ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
DA Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov	60 516	61 529	68 943	102	112
DB Výroba textílií a odevov	9 286	9 012	8 339	97	93
DC Spracúvanie kože a výroba kožených výrobkov	8 770	9 076	6 578	104	72
DD Spracúvanie dreva a výroba výrobkov z dreva	12 835	12 982	11 173	101	86
DE Výroba celulózy, papiera a výrobkov z papiera; vydavateľstvo a tlač	28 288	29 673	30 026	105	101
DF Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva	89 992	92 447	103 503	103	112
DG Výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien	40 963	47 467	49 239	116	104
DH Výroba výrobkov z gumy a plastov	38 207	41 457	45 419	109	110
DI Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	23 209	24 820	28 647	107	115
DJ Výroba kovov a výroba kovových výrobkov	115 610	121 995	145 681	106	119
DK Výroba strojov a zariadení i.n.	61 188	69 760	66 500	114	95
DL Výroba elektrických a optických zariadení	153 862	195 318	203 739	127	104
DM Výroba dopravných prostriedkov	244 866	324 889	329 075	133	101
DN Výroba i. n.	20 509	29 975	19 011	146	63
D Priemyselná výroba	907 103	1 070 401	1 115 874	118	104

Investície v odvetviach priemyselnej výroby

Vývoj investícií v priemyselnej výrobe mal v roku 2008 klesajúcu tendenciu oproti roku 2007. Pokles nastal o 27,6%. Najvýraznejší nárast investícií sme zaznamenali vo Výrobe koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva (DF) +64,6%, na druhej strane najvýraznejší pokles nastal v subkategórii Výroba odevov a textílií –95,9%. Tento pokles môže byť spôsobený vysokými investíciami v minulom roku 2007, kde bol vysoký nárast a v roku 2008 sa už v takom veľkom množstve neinvestovalo. V odvetviach strojárstva (DJ, DK, DL a DM) je okrem Výroby dopravných prostriedkov značný pokles a to: DJ –Výroba kovov a výroba kovových výrobkov –38,7%, DK-Výroba strojov a zariadení i.n. –29,3%, DL-Výroba elektrických a optických zariadení –19,4%. Vo výrobe dopravných prostriedkov nastal rast o 7,8%. Pokles investícií v odvetviach priemyselnej výroby bol pravdepodobne spôsobený úspornými opatreniami v dôsledku rastúcej hospodárskej krízy v roku 2008.

Nárast investícií v roku 2008 bol v týchto odvetviach (Zdroj: ŠÚ SR):

DE Výroba celulózy, papiera a výrobkov z papiera; vydavateľstvo a tlač
 DF Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva
 DI Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov
 DM Výroba dopravných prostriedkov

Pokles investícií v roku 2008 nastal v týchto odvetviach (Zdroj: ŠÚ SR):

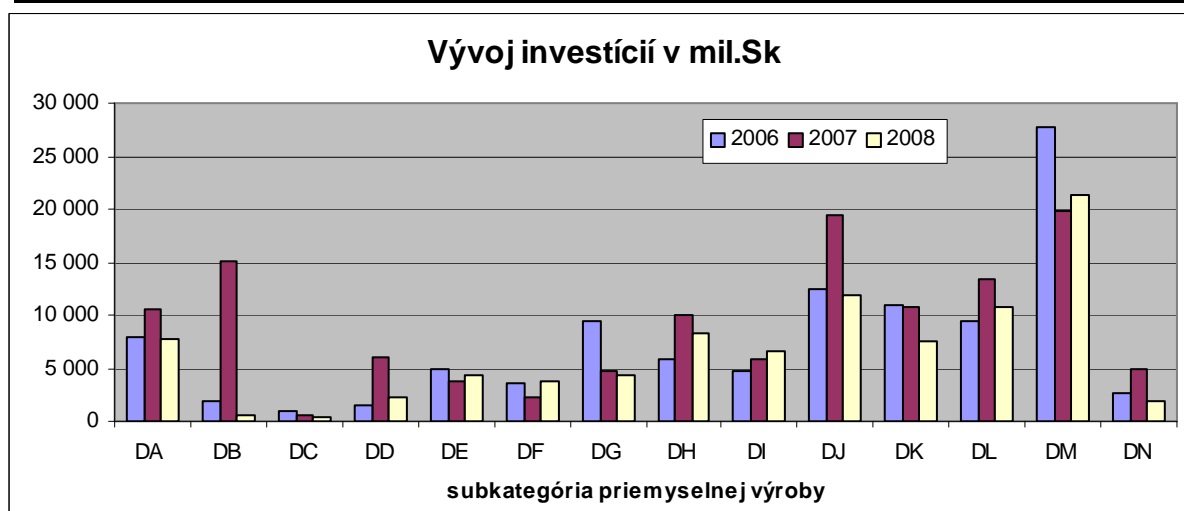
DA Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov
 DB Výroba textílií a odevov
 DC Spracúvanie kože a výroba kožených výrobkov
 DD Spracúvanie dreva a výroba výrobkov z dreva
 DG Výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien
 DH Výroba výrobkov z gumy a plastov
 DJ Výroba kovov a výroba kovových výrobkov
 DK Výroba strojov a zariadení i.n.
 DL Výroba elektrických a optických zariadení
 DN Výroba i. n.

INVESTÍCIE

Tab. 8: Investície v mil. Sk (Zdroj: ŠÚ SR)

OKEČ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
DA Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov	7 942	10 521	7 736	132	74
DB Výroba textílií a odevov	1 810	15 055	624	832	4

DC Spracúvanie kože a výroba kožených výrobkov	983	631	356	64	56
DD Spracúvanie dreva a výroba výrobkov z dreva	1 565	6 068	2 249	388	37
DE Výroba celulózy, papiera a výrobkov z papiera; vydavateľstvo a tlač	4 968	3 814	4 383	77	115
DF Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva	3 662	2 340	3 851	64	165
DG Výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien	9 507	4 753	4 391	50	92
DH Výroba výrobkov z gumy a plastov	5 801	9 994	8 215	172	82
DI Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	4 721	5 890	6 689	125	114
DJ Výroba kovov a výroba kovových výrobkov	12 463	19 352	11 861	155	61
DK Výroba strojov a zariadení i.n.	11 035	10 681	7 551	97	71
DL Výroba elektrických a optických zariadení	9 381	13 434	10 827	143	81
DM Výroba dopravných prostriedkov	27 649	19 756	21 296	71	108
DN Výroba i. n.	2 673	4 852	1 976	182	41
D Priemyselná výroba	105 161	127 138	92 004	121	72

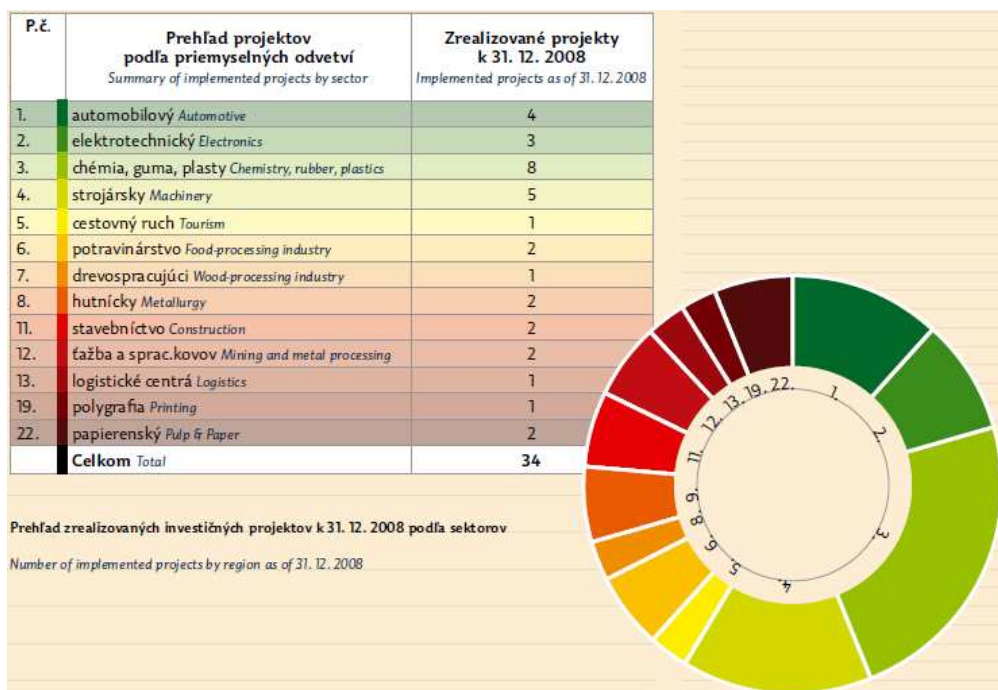

V roku 2008 SARIO (Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu) asistovala pri úspešnom zrealizovaní **34 investičných projektov**, čím bol zabezpečený nadchádzajúci prílev investícií v celkovej plánovanej výške 538 100 000 € a plánované vytvorenie 4 624 nových pracovných miest. V porovnaní s rokom 2007 je to o 30 úspešne realizovaných projektov menej, čo sa odrazilo najmä vplyvom hospodárskej krízy, kedy mnohé plánované investičné projekty zahraničných investorov boli zrušené alebo pozastavené.

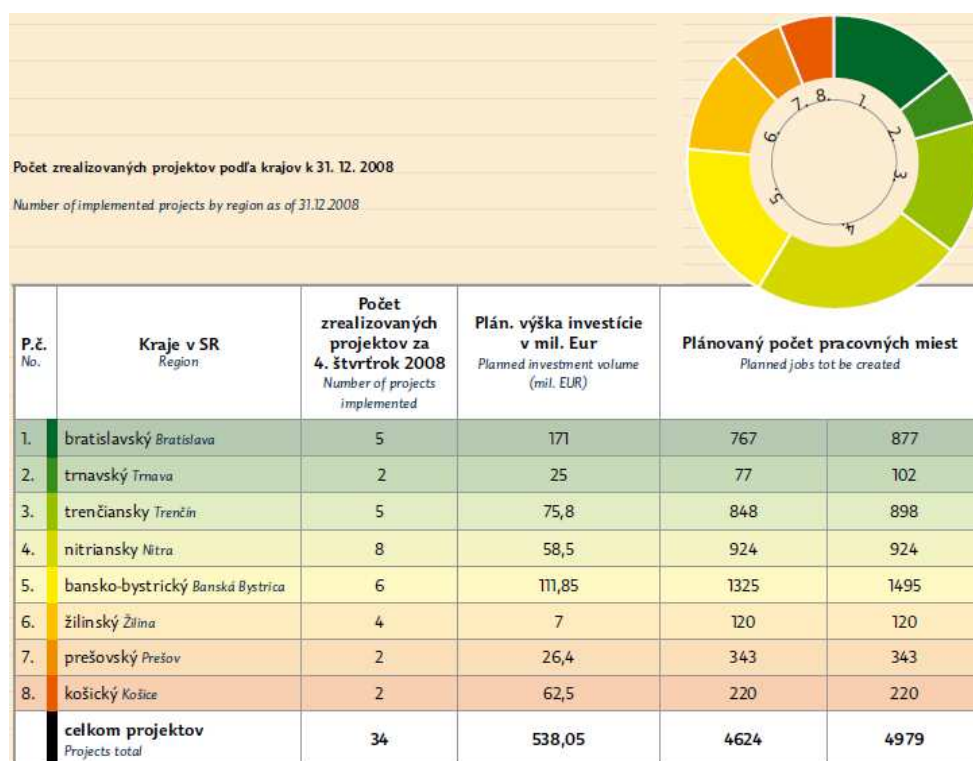
Najviac projektov sa v minulom roku realizovalo v Nitrianskom kraji 8, v Bansko-Bystrickom kraji 6 projektov, v Bratislavskom kraji a Trenčianskom rovnako po 5 projektov, v Žilinskom 4 projekty, v Prešovskom, Košickom a v Trnavskom sa podarilo zrealizovať po 2 projekty. Z hľadiska priemyselného odvetvia bolo najviac projektov realizovaných:

- v odvetví chémia, guma, plasty – 8 projektov,
- v strojárskom odvetví to bolo 5 projektov,
- v automobilovom 4 projekty,
- v elektrotechnickom 3 projekty,
- po 2 projekty sa realizovalo v potravinárstve, hutníctve, stavebníctve, ťažbe a spracovaní kovov a papierenskom odvetví,
- po 1 projekte boli ukončené v cestovnom ruchu, drevospracujúcom odvetví, logistike a polygrafii.

Prehľad realizovaných investičných projektov je v tabuľkách.

Zdroj: SARIO, 2009, http://www.sario.sk/swift_data/source/dokumenty/O_spolocnosti/sario_annual_report_2008_screen.pdf

Zdroj: SARIO, 2009, http://www.sario.sk/swift_data/source/dokumenty/O_spolocnosti/sario_annual_report_2008_screen.pdf

Úspešne realizované investičné projekty boli s týmito firmami:

Steep Plast Slovakia s.r.o. (Francúzsko), SISME Slovakia s.r.o. (Taliansko), VELUX (Dánsko), SeongJi Slovakia (Južná Kórea), Danisco (Dánsko), GALMM (SR), Mercury Market (Poľsko) Celltex (SR), SMZ Jelšava (SR), Syräreň Bel Slovensko, a.s (SR/Francúzsko), Meiki Slovakia (Veľká Británia/Japonsko) Hana Elecom (Južná Kórea), AUDIA GROUP (USA), KYOKUTOH (Južná Kórea), ALFARAM OY (Fínsko), Doyle Engineering and Manufacturing Ltd. (Írsko), DaeJung (Južná Kórea), WITTUR (Rakúsko), Petrochema, a.s. (Rusko), Yamagata Corporation/YAMAGATA (SLOVAKIA), s.r.o. (Japonsko), OJALA YHTYMA (Fínsko), Itella (Fínsko), Iko (Belgicko), Elastogran (Nemecko), STC Turkey (Turecko), Martinrea Slovakia Fluid Systems, s.r.o. (Kanada), HOPAX (ČR), Volkswagen Slovakia (SR),

Euro Dabo (Južná Kórea), **Dia Moulding Slovakia** (Japonsko), **Walter Grimm – Mezako** (Rakúsko), **CROWN Bevcan Slovakia, s.r.o.** (USA).

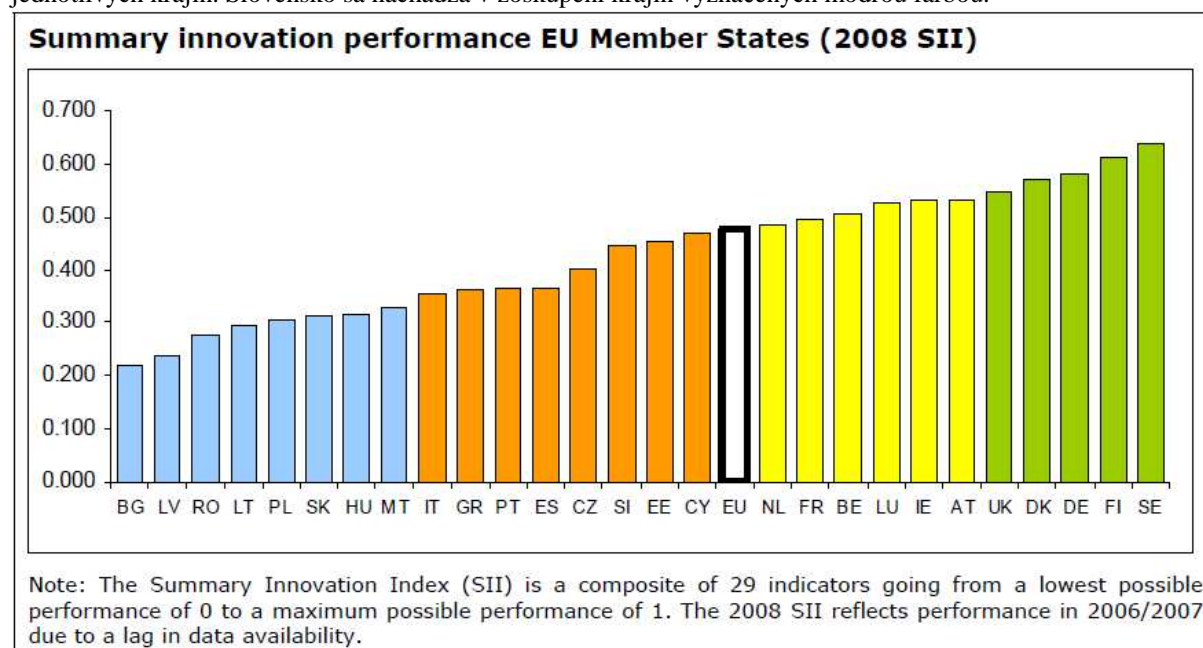
Kvalitatívna úroveň slovenského priemyslu v roku 2008

Každoročne Európska únia vydáva publikáciu o stave inovačnej výkonnosti v krajinách EÚ a ďalších krajinách mimo EU (European Innovation Scoreboard 2008 – Comparative Analysis of Innovation Performance, January 2009). Hlavným výstupom tejto publikácie je hodnotenie krajín v oblasti inovačnej výkonnosti vyjadreného hodnotou tzv. Sumárneho inovačného indexu. Celkový Sumárny inovačný index (SII) je súhrnom 29 hodnotených indikátorov, ktoré vychádzali z hodnotenia od najnižšej miery 0 až po najvyššiu 1. Po realizovaní prieskumu inovačnej výkonnosti krajín, tieto boli následne rozdelené do štyroch hlavných skupín podľa typu a charakteristiky inovačnej výkonnosti:

1. Krajiny nazývané „Inovační lídri“ („Innovation leaders“) – Švédsko, Fínsko, Nemecko, Dánsko, Spojené kráľovstvo.
2. Krajiny tzv. „Inovační nasledovníci“ („Innovation followers“) – Rakúsko, Írsko (najrýchlejší rast v tejto skupine), Luxembursko, Belgicko, Francúzsko, Holandsko.
3. Krajiny tzv. „Mierni inovátori“ („Moderate innovators“) – svojou inovačnou výkonnosťou sú pod priemerom EU, patria sem. Cyprus, Estónsko, Slovinsko, Česká republika, Španielsko, Portugalsko, Grécko, Taliansko.
4. Krajiny tzv. „Dobiehajúce“ – („Catching up countries“) – Malta, Maďarsko, **Slovensko**, Poľsko, Litva, Rumunsko, Lotyšsko, Bulharsko. Tieto krajiny sú hlboko pod priemerom EU v inovačnej výkonnosti, Bulharsko a Rumunsko sa najrýchlejšie zlepšujú v tejto skupine.

Slovensko sa nachádza na 22. mieste spomedzi 27. krajín EU v hodnotení sumárnej inovačnej výkonnosti (SII – Summary Innovation Index 2008) (hodnota SII pre Slovensko je 0,314). EU27 má hodnotu SII=0,475. Z toho sa dá povedať, že v inováciách značne zaostávame a už niekoľko rokov sa nachádzame v poslednej skupine tzv. „dobiehajúcich krajín“. V tejto štvrtej skupine patríme medzi krajiny s miernym zlepšením oproti predchádzajúcemu hodnoteniu inovačnej výkonnosti. Najrýchlejšie vo 4. skupine rastú krajiny Bulharsko a Rumunsko.

Najlepšou inovačnou krajinou v EU27 je Švédsko (SII=0,637) (obr.). Výskum inovačnej výkonnosti sa zameriaval aj na ďalšie európske krajiny. V hodnotení 32 európskych krajín sa najlepšou inovačnou krajinou stalo Švajčiarsko (SII=0,681). Slovensko sa ešte viac prepadlo a to na 25. miesto. Slovensko nasledujú krajiny: Poľsko, Litva, Chorvátsko, Rumunsko, Lotyšsko, Bulharsko a Turecko. Na grafe je prehľad umiestnenia jednotlivých krajín. Slovensko sa nachádza v zoskupení krajín vyznačených modrou farbou.

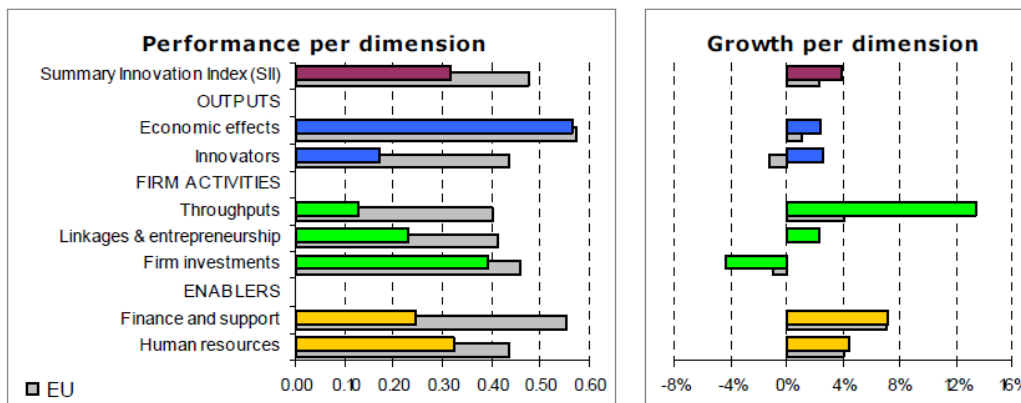

Slovensko patrí do skupiny „dobiehajúcich krajín“ a je pod priemerom EU27, avšak rýchlosť zlepšovania inovačnej výkonnosti je nad priemerom EU27. Relatívne silné stránky, porovnané s priemerom výkonnosti krajiny sú skupiny indikátorov Firemné investície a Ekonomické dopady a relatívne slabé stránky sú

skupiny indikátorov Financovanie a podpora, Väzby & podnikanie, Priepustnosť a Inovátori. Za posledných 5 rokov Ľudské zdroje, Financovanie a podpora a najmä Priepustnosť boli hlavné skupiny hybných síl pre zlepšovanie inovačnej výkonnosti, hlavne ako výsledok silného rastu absolventov prírodných a inžinierskych vied, spoločenských a humanitných vied (8,7%), širokopásmový prístup firiem (32,0%), EPO patenty (12,5%), Obchodné značky (27,4%), Obchodný dizajn (14,4%). Výkonnosť v skupine indikátorov Firemné investície sa značne zhoršili najmä kvôli poklesu výdajov firiem na výskum a vývoj (-13,4%).

Na ďalšom grafe je podľa EIS 2008 stav jednotlivých hodnotených skupín indikátorov a medziročný rast podľa skupín.

SLOVAKIA

Podľa publikácie *INNO-Policy TrendChart – Policy Trends and Appraisal Report SLOVAK REPUBLIC 2008*, *European Commission, Enterprise Directorate-General*, medzi hlavné výzvy inovačnej politiky na Slovensku patria (tab.):

Tab.: Hlavné výzvy inovačnej politiky

Opis výzvy	Relevantné indikátory a trendy
Slabý R&D systém neumožňuje kooperáciu medzi akademickou sférou a priemyslom	Hodnota hrubých výdajov na R&D (GERD) ako percento HDP sa znižuje. Hodnota v roku 2007 bola 0,49%, kým v EU27 dosiahla hodnotu 1,90%. Celkový počet R&D personálu (FTE-full time equivalent) poklesol z 15 200 na 15 000 v perióde 2000-2006.
Nerozvinuté vládne inovácie	Slovensko nemá žiadnu národnú ani regionálnu inovačnú radu alebo výbor. Niekoľko slovenských podnikov (2,8%) získalo verejnú finančnú podporu pre inovácie. Vyspelí EU členovia podporujú 9 až 27% svojich firiem.
Nízky podiel inovatívnych podnikov obmedzuje konkurencieschopnosť krajiny	Zatiaľ čo podiel firiem na inovačných aktivitách sa zvýšil z 19% v rokoch 1998-2000 na 23% v rokoch 2002-2004, stále je to len skoro polovica priemeru EU27. Iba 11,6% malých a stredných podnikov na Slovensku vytvorilo vlastné inovácie v roku 2004 (priemer EU je 53%)

Hodnotenie krajín z hľadiska konkurencieschopnosti je zaznamenané v publikácii **Global Competitiveness Report 2008-2009 (2008 World Economic Forum)**, kde sa Slovensko umiestnilo spomedzi 134 hodnotených krajín na 46. mieste. Na 1. mieste sa umiestnili Spojené štáty americké, nasleduje ich Švajčiarsko a Dánsko. Hodnotenie konkurencieschopnosti krajín je vyjadrené globálnym konkurenčným indexom (The Global Competitiveness Index 2008-2009), ktorý je založený na meraní indikátorov, ktoré boli rozdelené do troch hlavných skupín: Základné požiadavky (Basic requirements), prvky zlepšovania efektívnosti (Efficiency enhancers) a inovačné faktory (Innovation factors). Pri pohľade na tretiu skupinu indikátorov **Innovation factors sa Slovensko umiestnilo na 53. mieste** s hodnotou indikátora 3,80. Prvé miesto obsadili USA (5,80), 2. miesto Švajčiarsko (5,68) a tretiu priečku obsadilo Japonsko (5,65).

Hlavné piliere skupiny indikátorov Innovation factors boli Vyspelosť podnikových procesov (Business sophistication) a Inovácie (Innovation). Slovensko obsadilo v pilieri Vyspelosť podnikových procesov 53. a v Inováciách 58. priečku. Na nasledujúcich obrázkoch sú konkrétne indikátory, ktoré boli merané v rámci pilierov Vyspelosť podnikových procesov a Inovácie. Modrou farbou označené indikátory sú považované za určité silné stránky a sivou farbou sa slabé stránky Slovenska z hľadiska konkurencieschopnosti krajiny. Číslo pri jednotlivých indikátoroch označuje umiestnenie v rámci jeho hodnotenia.

V pilieri Inovácie je **silnou stránkou** Slovenska najmä **dostupnosť vedeckých pracovníkov a inžinierov** (29. miesto zo 134 krajín).

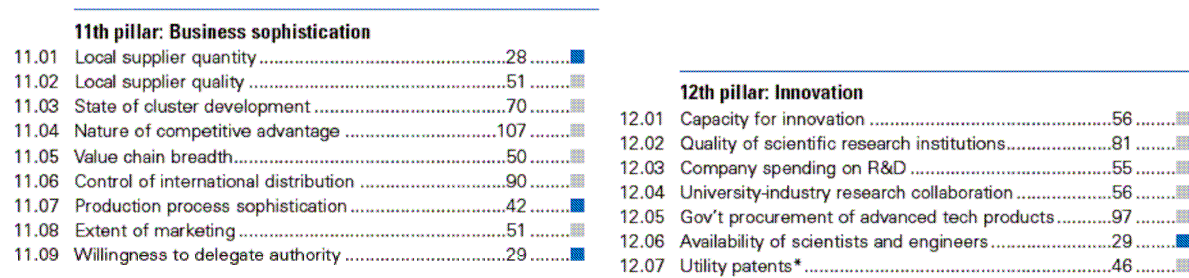
V pilieri Vyspelosť podnikových procesov je **silnou stránkou** najmä **množstvo miestnych dodávateľských podnikov** (28. miesto zo 134 krajín).

Medzi **slabšie stránky Slovenska** patria v pilieri Inovácie tieto indikátory:

- Inovačné kapacity - 56. miesto
- Kvalita vedecko-výskumných inštitúcií – 81. miesto
- Vynaložené firemné prostriedky na R&D – 55. miesto
- Spolupráca univerzít a priemyslu vo výskume – 56. miesto
- Štátne dodávky vyspelých technologických produktov – 97. miesto
- Patenty na úžitkový vzor – 46. miesto

V pilieri Vyspelosť podnikových procesov sú **slabiny Slovenska** v indikátoroch:

- kvalita lokálnych dodávateľov – 51. miesto
- súčasný rozvoj klastrov – 70. miesto
- prostredie ako konkurenčná výhoda – 107. miesto
- veľkosť hodnotového reťazca – 50. miesto
- riadenie medzinárodnej distribúcie – 90. miesto
- miera marketingu – 51. miesto

Celková úroveň priemyselnej výroby SR je definovaná v štyroch základných **kvalitatívnych stupňoch** podielu výroby jednotlivých odvetví na celkovej produkcii priemyselnej výroby. Štyri hlavné skupiny sú:

A. High-technology (H-tech):

(Výroba lietadiel a kozmických lodí (OKEČ 35.3), Výroba farmaceutických prípravkov, chemických produktov (OKEČ 24.4), Výroba kancelárskych strojov a počítačov (OKEČ 30.0), Výroba rádiových, televíznych a komunikačných zariadení a prístrojov (OKEČ 32) a Výroba zdravotníckych, presných a optických prístrojov a hodín (OKEČ 33))

B. Medium-high-technology (MH-tech):

(Výroba elektrických strojov a prístrojov, Výroba motorových vozidiel, Výroba chemikálií a chemických výrobkov, Výroba železničných lokomotív a vozňov, Výroba motocyklov a bicyklov, Výroba ostatných dopravných zariadení a Výroba strojov a zariadení).

C. Medium-low-technology (ML-tech):

(Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov, Výroba výrobkov z gumy a plastov, Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov, Výroba kovov, Výroba kovových konštrukcií a kovových výrobkov, Stavba a oprava lodí a člnov).

D. Low-technology (L-tech):

(Výroba potravín a nápojov, Výroba tabakových výrobkov, Výroba textílií, Výroba odevov, úprava a farbenie kožušín, Výroba výrobkov z kože a výroba obuvi, Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva, Výroba celulózy papiera a výrobkov z papiera, Vydavateľstvo a tlač, Výroba nábytku a výroba i.n., Recyklácia druhotných surovín).

B. PROFIL ODVETVIA STROJÁRSTVA

Grafické znázornenie vývoja hlavných kvantitatívnych ukazovateľov výkonnosti odvetvia slovenského strojárstva za posledné tri roky umožňuje pri vzájomnom porovnaní získať informatívny pohľad na priebeh ich celkového vývoja a dynamiky ich správania v sledovanom období. **Pre posudzovanie odvetvia strojárstva bola vytvorená samostatná klasifikácia** rozsahu strojárkej výroby zohľadňujúca historický vývoj tohto odvetvia i jeho súčasné špecifiká, ktoré vychádzajú zo súčasne i v EÚ platnej odvetvovej klasifikácie ekonomických činností - OKEČ. V rámci priemyslu je v tomto prípade **strojárstvo** definované ako súčet OKEČov :

- 28 – Výroba kovových výrobkov a kovových konštrukcií
- 29 – Výroba strojov a zariadení
- 331 – Výroba zdravotníckych a ortopedických zariadení
- 34 – Výroba motorových vozidiel, prívesov a návesov
- 35 – Výroba ostatných dopravných zariadení

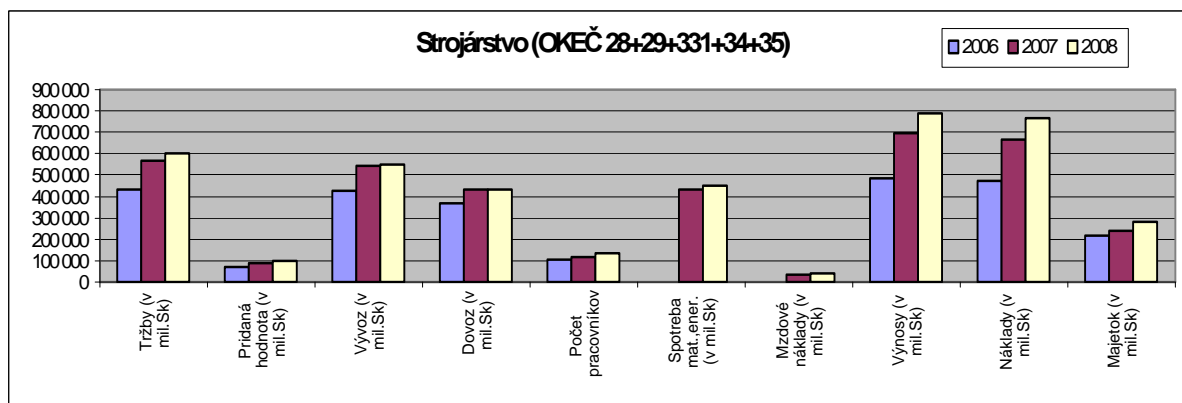
Táto klasifikácia je mierne rozdielna od klasifikácie strojárstva používanej v EÚ i v predchádzajúcej kapitole tejto správy, kde je OKEČ 28 uvádzaný spolu s OKEČom 27 – Výroba kovov a hutníckych výrobkov a OKEČ 331 je uvádzaný v elektrotechnickom priemysle. Nami uvádzané členenie strojárstva bolo podmienené historickým vývojom požiadaviek kladených na strojársku výrobu na Slovensku. Vývoj úrovne strojárstva ďalej posudzujeme diferencovane na vývoji jeho charakteristických „skupín výrobných odvetví“ – SKVO Strojárska výroba má a vždy mala na Slovensku silnú tradíciu.

Základné údaje o slovenskom strojárstve sú v tab. V základných ukazovateľoch vidíme rast v uplynulom roku 2008 v porovnaní s rokom 2007. Zvýšil sa počet podnikov na 853, zvýšili sa mzdové náklady, stúpila hodnota majetku, počet pracovníkov, pridaná hodnota, tržby (tie už nerástli tak ako pri porovnaní rokov 2007 a 2006).

Tab. Základné údaje strojárstva za posledné 3 roky (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	693	745	853	108	114
Tržby (v mil.Sk)	429 565	568 111	604 218	132	106
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	69 751	87 478	99 156	125	113
Vývoz (v mil.Sk)	428 546	545 984	547 600	127	100
Dovoz (v mil.Sk)	371 035	430 727	430 153	116	100
Počet pracovníkov	107 979	118 482	133 887	110	113
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)	n.a	433 365	449 370	n.a	104
Mzdové náklady (v mil.Sk)	n.a	33 508	39 536	n.a	118
Výnosy (v mil.Sk)	487 892	695 042	787 002	142	113
Náklady (v mil.Sk)	471 146	667 451	766 841	142	115
Majetok (v mil.Sk)	214 776	242 221	281 951	113	116
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	3 978	4 795	4 513	121	94
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	635	738	741	116	100
Pridaná hodnota/Tržby	0,162	0,154	0,164	95	107

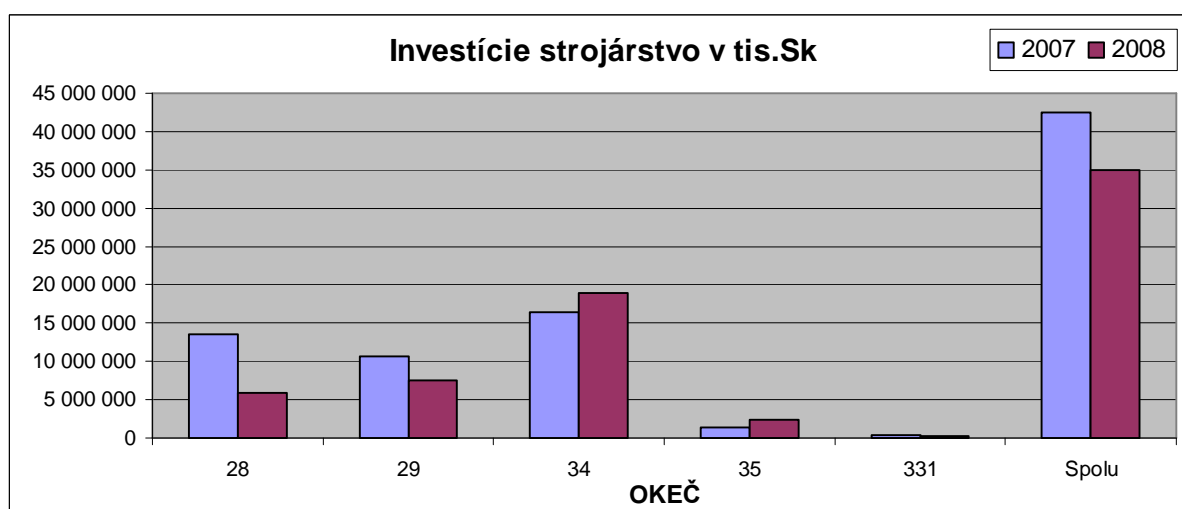
Pozn.: údaje v tabuľke sú predbežné zo štvrtročných zisťovaní za podniky s 20 a viac zamestnancami

Investície v odvetví strojárstva

Objem investícií za uplynulý rok 2008 poklesol v odvetví strojárstva, tvorené skupinami OKEČov 28, 29, 34, 35 a 33.1. Tak ako poklesli objemy investícií v celej priemyselnej výrobe aj tu nastal pokles ako to môžeme vidieť na grafe. Výroba motorových vozidiel a Výroba ostatných dopravných zariadení ešte v roku 2008 zaznamenala rast, ale očakáva sa výrazné zníženie investícií v roku 2009. Slovenská vláda zhruba v polovici decembra schválila investičnú pomoc v objeme necelých 431 miliónov korún pre výrobný závod **Volkswagen Slovakia**, ktorá bude poskytnutá vo forme úľavy na dani z príjmu fabriky. Volkswagen Slovakia by mal vďaka novej investícii rozšíriť svoju produkciu o rodinné modely áut Volkswagen Up! a Volkswagen Space Up!.

Rast strojárskoho, elektrotechnického, automobilového priemyslu sa bude v roku 2009 výrazne odvíjať od vývoja na zahraničných trhoch, keďže značná časť výroby je exportovaná zo Slovenska najmä do Eurozóny. Očakáva sa pokles investícií aj v dodávateľskom sektore. Mierne zlepšenie môže nastať v roku 2010. "Kvôli pokračovaniu krízy zrejme v najbližšom období nedôjde k podstatnému oživeniu príchodu investícií na Slovensko. V čase krízy sa investori zameriavajú skôr na internú reštrukturalizáciu a na určité obdobie utlmia plány na expanziu produkcie," myslí si Vladimír Zlacký, manažér pre oceňovanie podnikov z Ernst & Young. V dlhodobjšom časovom horizonte je však už jeho pohľad pozitívnejší: "Po tom, čo kríza podnikov reštrukturalizáciu korporátneho sektora v zahraničí by mohlo dôjsť k presunu výroby do lacnejších destinácií, ako je západná Európa, z čoho by tak mohlo profitovať najmä Slovensko." (<http://hnonline.sk/c1-31911150-kriza-a-my-prilev-zahranicnych-firiem-ustal>)

Príklady ohlásených nových investícií v druhej polovici roku 2008 (Zdroj: www.etrend.sk):

December 2008

Nemecký koncern **Volkswagen** (VW) plánuje rozšíriť bratislavskú dcérsku fabriku Volkswagen Slovakia. Chce v Bratislave vložiť do spustenia výroby ďalších dvoch nových modelov 308 miliónov eur

(9,28 miliardy Sk). K súčasnej produkcii VW Touareg, Porsche Cayenne, Audi Q7 a Škody Octavia koncern v Bratislave pridá aj nové malé rodinné auto s projektovým názvom Up!

November 2008

Belgický výrobca drôtov **Bekaert** sa chystá investovať do rozšírenia výroby oboch svojich slovenských fabriek v Hlohovci a Sládkovičove.

Október 2008

Spoločnosť **Getrag Ford Transmission Slovakia**, ktorá v minulom roku rozbehla v priemyselnom parku Kechnec závod na výrobu prevodoviek pre osobné autá a motocykle, plánuje v Kechneci postaviť logistické servisné centrum za približne 30 miliónov eur.

Výrobca lisovaných a zvarovaných kovových automobilových súčiastok **Matador Automotive Vráble** začal stavať novú lisovňu na výrobu automobilových súčiastok. Značnú časť investičného rozpočtu v rozsahu za vyše 17 miliónov eur budú tvoriť moderné a do značnej miery automatizované lisovacie linky. Ďalšie štyri milióny eur plánuje firma investovať do výstavby novej zvarovne autosúčiastok pre maďarskú dcérsku fabriku japonskej automobilky Suzuki. Nová fabrika slovenského investora má vyrásť v tesnej blízkosti odberateľskej automobilky, teda v okolí maďarského Ostrihomu.

August 2008

Americký **Crown** chce v kechneckom priemyselnom parku postaviť závod na výrobu plechoviek na alkoholické aj nealkoholické nápoje. Celá investícia je naplánovaná na dve etapy, pričom spolu slovenská dcéra Crown Bevcan Slovakia preinvestuje na stavbu a technické vybavenie okolo 40 miliónov eur.

Nemecká strojárka skupina GeWiS chce postaviť v Prievidzi za vyše 10 miliónov eur už druhú strojársku fabriku na Slovensku.

Júl 2008

Dcéra nemeckého koncernu **ThyssenKrupp – považskobystrická spoločnosť PSL** – plánuje v najbližších dvoch rokoch investovať do rozšírenia a modernizácie výroby vyše 66 miliónov eur. V podniku sa má dokončiť rekonštrukcia jednej staršej haly po bývalých Považských strojárňach a pribudnúť majú aj nové haly. Do nich investor nainštaluje štyri linky. Každú za 8 až 10 miliónov eur. PSL sa zaoberá výrobou veľkých ložísk pre stavebné stroje – bagrov, žeriavov či vrtných súprav. Najväčšiu časť výroby, vyše tretinu, však tvorí produkcia ložísk do veterných elektrární.

Americký výrobca automobilových komponentov **Visteon Corporation** plánuje do roku 2010 vo svojich dvoch slovenských závodoch v Ilave a Nitre preinvestovať 33 miliónov eur. Spoločnosť má záujem vybudovať v Nitre aj vedecko-technologické centrum.

Podpora investícií a investičné stimuly

Novela Zákona o investičnej pomoci, ktorá je účinná od 1. apríla 2009, je reakciou na pretrvávajúcu hospodársku krízu. S cieľom prilákať investície a podporiť tvorbu pracovných miest znížila **minimálne požadované výšky investície v prípade priemyselných projektov a projektov do cestovného ruchu o 50%**. Podnikatelia, ktorí sa budú uchádzať o investičnú pomoc v období od 1. apríla 2009 do 31. decembra 2010 tak môžu z týchto zvýhodnených podmienok benefitovať.

Zákon č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci, účinný od 1. 1. 2008. Hlavné body zákona o investičnej pomoci sú:

- investičnú pomoc bude možné poskytovať na podporu nových strojných a technologických celkov,
- všeobecné podmienky pre priemyselnú výrobu, technologické centrá, centrá strategických služieb, sú stanovené diferencovane,
- za oprávnené náklady sa bude považovať len dlhodobý hmotný a nehmotný majetok,
- splnenie stimulačného účinku investičnej pomoci – potvrdenie o úmysle poskytnúť investičnú pomoc bude pred začatím realizácii investície,
- zjednodušenie procesu posudzovania investičného zámeru, odstránenie nadmernej byrokratickej záťažovej investítorov,
- diferenciacia jednotlivých foriem investičnej pomoci, podľa odvetvia a regiónu, pri zachovaní princípu vyššej miery pomoci projektom s vyššou mierou sofistikovanosti a pridanej hodnoty v menej rozvinutých regiónoch.

Investičná pomoc môže mať formu:

- dotácie na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku;
- úľavy na dani z príjmu;
- príspevku na vytvorené nové pracovné miesta;
- prevodu alebo zámény nehnuteľného majetku na investora za cenu nižšiu, ako je všeobecná hodnota majetku.

Prijímateľ investičnej pomoci je povinný:

- zachovať dlhodobý majetok, na ktorý bola poskytnutá investičná pomoc vo výške čerpanej investičnej pomoci, najmenej počas 5-tich zdaňovacích období,
- zachovať počet nových vytvorených pracovných miest najmenej 5 rokov,
- splniť podmienky pre poskytnutie investičnej pomoci najneskôr do troch kalendárnych rokov,
- realizovať investičný zámer tak, že najmenej 50 % hodnoty oprávnených nákladov musí byť financovaných z vlastných zdrojov alebo prostredníctvom externého financovania.

Podmienky v jednotlivých oblastiach sú:

1. Priemyselná výroba

- b) vybudovanie nového podniku, rozšírenie existujúceho podniku, diverzifikácia výroby, alebo zásadná zmena výrobného programu,
- c) obstaranie nových výrobných a technologických zariadení, a to v hodnote najmenej 60 % z celkovej hodnoty obstaraného dlhodobého hmotného a nehmotného majetku,
- d) obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku:
 - najmenej v sume 800 miliónov Sk, v regióne s nižšou mierou nezamestnanosti,
 - ak je miera nezamestnanosti väčšia ako priemerná - 400 mil. Sk,
 - ak je miera nezamestnanosti väčšia min. o 50 % ako priemerná v SR - 200 mil. Sk.
- e) výroba, činnosti, procesy, stavby alebo výrobné a technologické zariadenia spĺňajúce podmienky podľa osobitných predpisov na ochranu životného prostredia,
- f) dosahovanie podielu najmenej 80 % objemu tržieb z podnikateľských činností uvedených v investičnom zámere z celkových tržieb prijímateľa investičnej pomoci.

Podmienky pre tzv. **priemyselné investičné projekty** sú najprísnejšie. Súvisí to predovšetkým s tým, že cieľom je podporovať projekty s vyššou pridanou hodnotou, ktoré vytvoria pracovné príležitosti pre kvalifikovaných zamestnancov. V zásade platí, že je potrebné vynaložiť určitú sumu na obstaranie investičného majetku, pričom aspoň 40% z hodnoty obstaraného majetku musia tvoriť nové výrobné a technologické zariadenia. Minimálna výška investície sa rôzni v závislosti od miery nezamestnanosti v danom okrese. Po novelizácii zákona o investičnej pomoci sú výšky investícií nasledovné:

Minimálna výška investície (1 EUR / 30,126 Sk) platí od 1.4.2009 do 31.12.2010	Miera nezamestnanosti
13 277 567,50 EUR (cca 400 mil. Sk)	nižšia než celoslovenský priemer (< 7,66%)
6 638 783,75 EUR (cca 200 mil. Sk)	vyššia než celoslovenský priemer (> 7,66%)
3 319 391,87 EUR (cca 100 mil. Sk)	aspoň o 50% vyššia než celoslovenský priemer (> 11,49%)

Pre účely poskytovania regionálnej pomoci sa do úvahy berie miera nezamestnanosti vypočítaná z celkového disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie, zverejnená Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Priemerná miera nezamestnanosti v Slovenskej republike v roku 2008 dosiahla 7,66% a počas celého roka 2009 sa bude považovať za rozhodujúcu hranicu pri určovaní minimálnej výšky investície. V roku 2010 sa za určujúcu bude brať priemerná miera nezamestnanosti v roku 2009.

- 2. Technologické centrá (napr. centrum prinášajúce vylepšenie, zmenu výrobkov, výrobných procesov, technológií...)
 - a) vybudovanie nového technologického centra, alebo rozšírenie existujúceho,
 - b) obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku najmenej v sume 1 327 756,75 EUR (cca 40 mil. Sk),
 - c) z celkového počtu zamestnancov budú minimálne 60 % zamestnanci s vysokoškolským vzdelaním.
- 3. Centrá strategických služieb (napr. centrá pre vývoj IT programov, centrá zákazníckej podpory – účtovnícke, finančné, ústredia nadnárodných firiem)
 - a) vybudovanie nového centra strategických služieb, alebo rozšírenie existujúceho centra,

- b) obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku najmenej v sume 1 161 787,16 EUR (cca 35 mil. Sk), pričom aspoň 50% musí byť krytých vlastným imaním
- c) z celkového počtu zamestnancov budú minimálne 30 % zamestnanci s vysokoškolským vzdelaním.

4. Cestovný ruch

Na rozdiel od pôvodnej právnej úpravy, ktorá podporu turizmu výslovne nespomínala, si nový zákon kladie za cieľ podporovať aj rozvoj a podnikanie v tejto oblasti. Podmienkami na poskytnutie regionálnej pomoci v tejto oblasti sú vybudovanie alebo rozšírenie komplexného centra cestovného ruchu, obstaranie investičného majetku v hodnote aspoň 9 960 000 EUR (cca 300 mil. Sk), pričom technologické zariadenia musia tvoriť aspoň 20% zo sumy celkových oprávnených nákladov. Uvedená suma môže byť znížená na 4 980 000 EUR (cca 150 mil. Sk), prípadne aj na 3 319 391,89 EUR (cca 100 mil. Sk), ak sa investor rozhodne realizovať projekt v regiónoch s vyššou mierou nezamestnanosti. Aj v tomto prípade platí, že aspoň 50% z minimálneho objemu investície musí byť krytých vlastným imaním.

Minimálna výška investície (1 EUR / 30,126 Sk) platí od 1.4.2009 do 31.12.2010	Miera nezamestnanosti
9 960 000 EUR (cca 300 mil. Sk)	nižšia než celoslovenský priemer (< 7,66%)
4 980 000 EUR (cca 150 mil. Sk)	vyššia než celoslovenský priemer (> 7,66%)
3 319 391 EUR (cca 100 mil. Sk)	aspoň o 50% vyššia než celoslovenský priemer (> 11,49%)

Intenzita regionálnej pomoci

Celkový objem schválenej pomoci musí brať do úvahy intenzitu a charakter konkrétnych regionálnych problémov. Maximálny objem pomoci, ktorá môže byť investorovi poskytnutá, bol pre jednotlivé regióny schválený Európskou Komisiou, ktorá za týmto účelom rozdelila Slovenskú republiku na štyri regióny:

- región Bratislava – 0% (od 1.1.2009)
- Západné Slovensko - 40 %
- Stredné Slovensko - 50%
- Východné Slovensko - 50%

Uvedené percento vyjadruje tzv. intenzitu pomoci, teda maximálny podiel z oprávnených nákladov, ktorý môže byť investorovi schválený vo forme jednotlivých investičných stimulov. Vzhľadom na to, že cieľom je podporovať nielen veľké, ale aj malé a stredné podniky, môže byť maximálna intenzita pomoci zvýšená o 10% v prípade stredných podnikov a o 20% v prípade malých podnikov.

Hodnotenie dopadu finančnej krízy na odvetvie

Z publikácie Národnej banky Slovenska „*Strednodobá predikcia 1.Q 2009*“ vyberáme niektoré body, ktoré bližšie popisujú odhadovaný vývoj ekonomiky Slovenska a globálnej ekonomiky:

- NBS očakáva **pokles ekonomickej aktivity** zapríčinený pokračujúcim prehlbovaním globálnej ekonomickej krízy
- Najvýraznejší **pokles HDP** sa predpokladá v prvom štvrtroku (odhad HDP -2,4%) spôsobený **nižším zahraničným dopytom**, výpadok výroby v kľúčových podnikoch počas plynovej krízy, prepád čistého exportu, zníženie produkcie exportne orientovaných podnikov.
- **Nižšia produkcia** by mala mať za následok **pokles zamestnanosti**
- Spomalenie rastu disponibilného príjmu domácností
- **Prepad investícií** by však mal byť mierne kompenzovaný rastom verejných investícií v dôsledku začatia realizácie PPP projektov
- V strednodobom horizonte očakávame obnovenie a postupný rast svetového dopytu, čo sa prejaví aj v raste exportnej výkonnosti Slovenska.
- Zvýšenie produkcie v rokoch 2010 – 2011 by sa malo premietnuť do pozitívneho vývoja na trhu práce a do rastu súkromnej spotreby.
- V porovnaní s predchádzajúcou predikciou P4Q-2008 **sa očakáva v roku 2009 pokles takmer všetkých makroekonomických ukazovateľov** v súvislosti s ďalším znížením svetového dopytu vplyvom prehlbujúcej sa globálnej krízy

- Na základe uvedeného sa očakáva v 1. štvrtroku 2009 medzikvartálny pokles HDP, čo naznačujú aj zverejnené mesačné indikátory **za január (výrazný pokles indexu priemyselnej produkcie, tržieb, exportu)**.
- Prognóza exportu a importu tovarov a služieb je ovplyvnená spomalením zahraničného dopytu, ako aj niekoľkodňovým výpadkom produkcie v najvýznamnejších exportne orientovaných sektoroch priemyslu (strojársky, elektrotechnický, hutnícky, chemický) v čase plynovej krízy. **Čistý export by tak mal v roku 2009 pôsobiť na ekonomický rast výrazne utlmujúco.**
- Súčasný globálny ekonomický vývoj a situácia na svetových trhoch sa premieta aj do vyhladok vývoja eurozóny. **V roku 2009 sa očakáva hospodársky pokles a následne len veľmi mierne oživenie v roku 2010.**
- **V roku 2010 by malo dôjsť k miernemu rastu svetového dopytu**, čo pozitívne ovplyvní našu exportnú výkonnosť s jej ďalším zrýchlením v roku 2011

Tab.: Prognóza vybraných ukazovateľov eurozóny (priemerná medzročná zmena v %)

	Prognóza z	Prognóza na obdobie		
		2008	2009	2010
Reálny HDP	december 2008	0,8 – 1,2	-1,0 – 0,0	0,5 – 1,5
	marec 2009	0,8	-3,2 – -2,2	-0,7 – 0,7
Export (tovary a služby)	december 2008	2,4 – 3,4	-1,4 – 1,0	2,3 – 4,9
	marec 2009	1,8	-9,7 – -6,9	-0,9 – 1,9
Import (tovary a služby)	december 2008	2,0 – 3,0	-1,9 – 1,1	1,4 – 5,2
	marec 2009	1,8	-8,0 – -5,0	-1,6 – 2,6

Zdroj: ECB, NBS

Tab.: Strednodobá predikcia (PIQ-2009) základných makroekonomických ukazovateľov v SR

	2008	2009	2010	2011	2009	2010
	Skutočnosť	Prognóza			Rozdiel v porovnaní s P4Q 2008	
HDP reálny	6,4	-2,4	2,0	3,2	-7,1	-3,8
Vývoz tovarov a služieb	3,2	-8,3	0,3	3,4	-12,2	-5,5
Dovoz tovarov a služieb	3,3	-4,8	-0,1	3,3	-8,8	-5,8

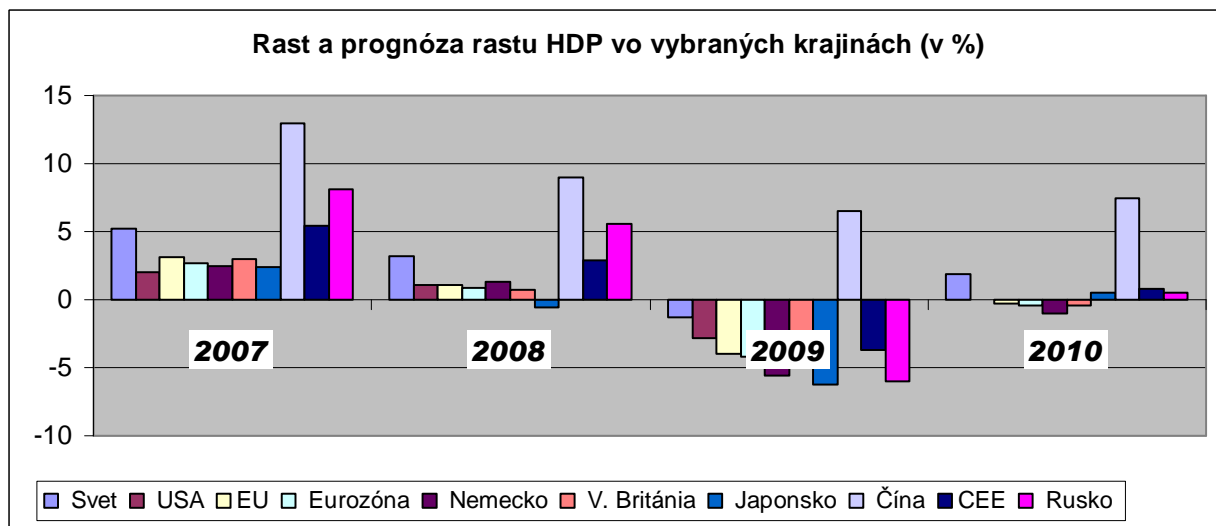
Zdroj: NBS: „Strednodobá predikcia 1.Q 2009“

Podľa Medzinárodného menového fondu by sa globálna ekonomika mala už budúci rok vrátiť k rastu, ktorý by sa mal pohybovať okolo 1,9 percent. Svetová ekonomika v tomto roku klesne asi o 1,3 percenta. "Globálna ekonomika je v hlbokjej recesii, ktorú spôsobila masívna finančná kríza a náhla strata dôvery," píše sa v správe menového fondu.

Tab. Rast a prognóza rastu HDP vo vybraných krajinách (v %)

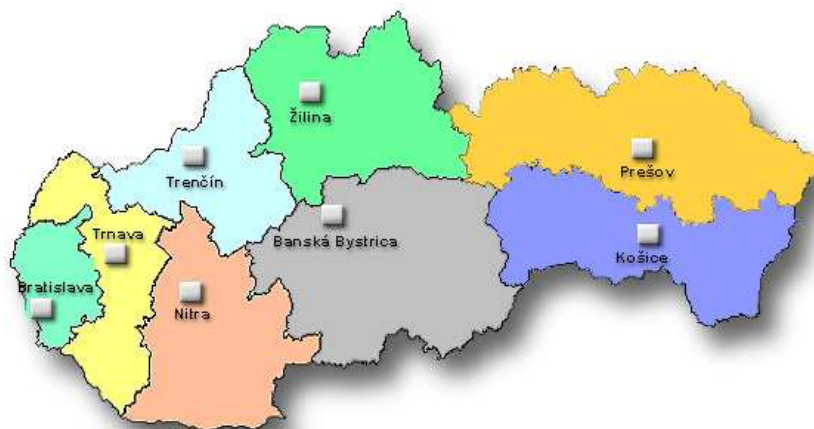
Oblasť/Krajina	2007	2008	2009	2010
Svet	5,2	3,2	-1,3	1,9
USA	2,0	1,1	-2,8	0,0
Európska únia	3,1	1,1	-4,0	-0,3
Eurozóna	2,7	0,9	-4,2	-0,4
Nemecko	2,5	1,3	-5,6	-1,0
Veľká Británia	3,0	0,7	-4,1	-0,4
Japonsko	2,4	-0,6	-6,2	0,5
Čína	13,0	9,0	6,5	7,5
Stredná a Východná Európa	5,4	2,9	-3,7	0,8
Rusko	8,1	5,6	-6,0	0,5

Zdroj: HN, MMF

C. VÝVOJ V SKUPINÁCH VÝROBNÝCH ODVETVÍ (SKVO) STROJÁRSTVA

V snahe vystihnúť najvýznamnejšie aspekty vývoja v jednotlivých SKVO, čo najnázornejšie a najjednoduchšie je pre každú z nasledujúcich 15-tich SKVO uvedená tabuľka s dosiahnutými rozhodujúcimi ukazovateľmi za posledné tri roky (v bežných cenách príslušného roku) s ich stručným komentárom. Súčasne uvádza graf porovnávajúci dosiahnuté hodnoty ukazovateľov a graf podielu tržieb SKVO na tržbách strojárstva v jednotlivých krajoch Slovenska.

BA – Bratislavský kraj

TT – Trnavský kraj

NT – Nitriansky kraj

TN – Trenčiansky kraj

BB – Banskobystrický kraj

ZA – Žilinský kraj

PO – Prešovský kraj

KE – Košický kraj

Na záver charakteristiky každej skupiny SKVO je uvedená tabuľka najvýznamnejších podnikov zaoberajúcich sa výrobou výrobkov uvedenej SKVO. V triedení tržieb podľa krajov za jednotlivé skupiny OKEČ sme museli prihliadať na zákon o štatistike pri ochrane dôverných údajov z dôvodu počtu podnikov <3 (označené "D"), Znak "-" znamená, že sa v danej agregácii nevyskytol žiaden podnik.

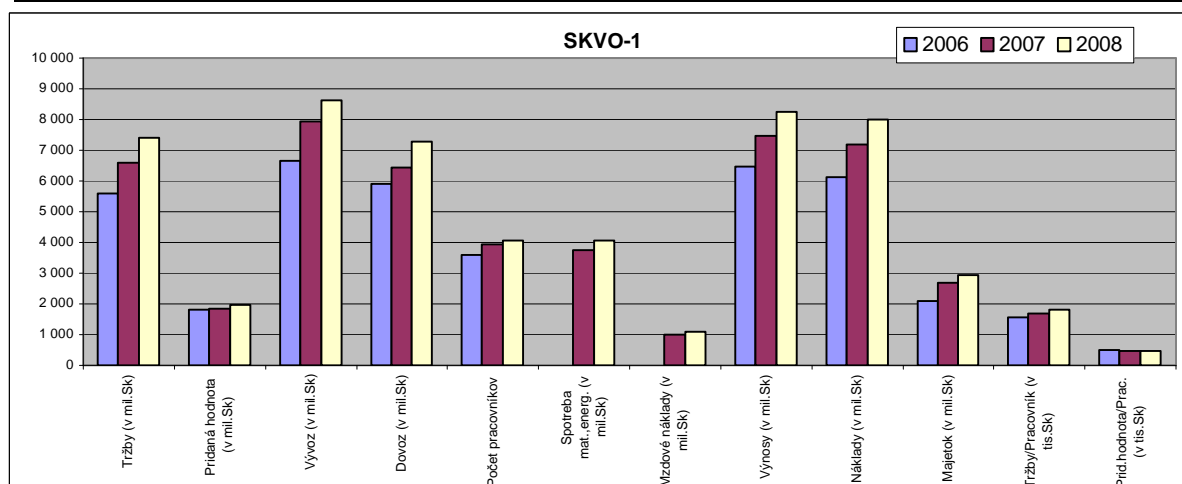
SKUPINY VÝROBNÝCH ODVETVÍ – SKVO

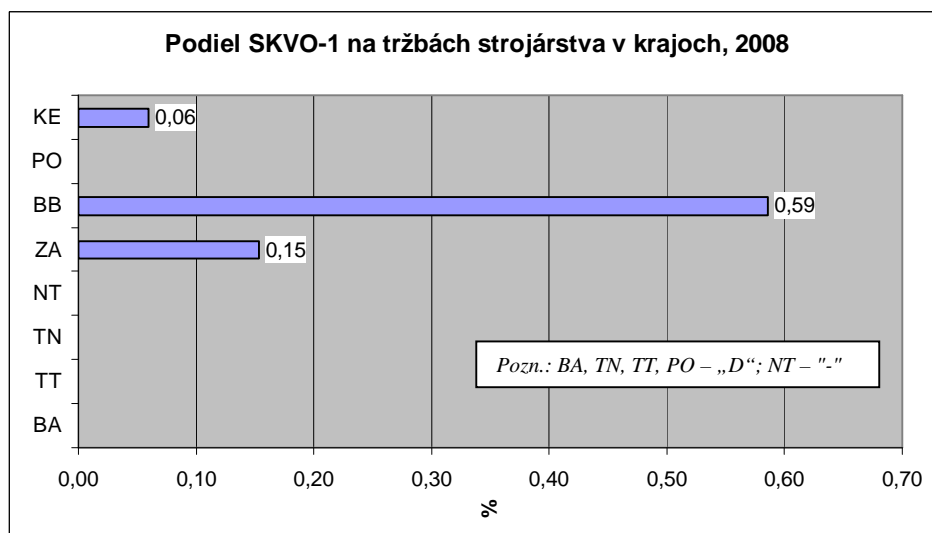
SKVO 1 - Výroba stavebných a cestných strojov (Výroba banských a stavebných strojov – OKEČ 29.52)

V roku 2008 pokračoval rast v tejto výrobnjej skupine, kde sa zvýšili všetky pozorované ukazovatele oproti roku 2007. Tržby rástli pomalšie ako v predchádzajúcom medziročnom porovnaní, zvýšili sa o 12,7%. Zvýšil sa počet pracovníkov o 155, zvýšili sa aj mzdové náklady o 9,1%.

Tab. SKVO 1 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	16	16	20	100	125
Tržby (v mil.Sk)	5 596	6 583	7 422	118	113
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	1 800	1 835	1 968	102	107
Vývoz (v mil.Sk)	6 655	7 933	8 631	119	109
Dovoz (v mil.Sk)	5 901	6 435	7 276	109	113
Počet pracovníkov	3 600	3 922	4 077	109	104
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)	-	3 761	4 061	-	108
Mzdové náklady (v mil.Sk)	-	1 015	1 107	-	109
Výnosy (v mil.Sk)	6 464	7 479	8 263	116	110
Náklady (v mil.Sk)	6 137	7 178	8 000	117	111
Majetok (v mil.Sk)	2 091	2 695	2 934	129	109
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	1 555	1 678	1 820,3	108	108
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	500	468	482,7	94	103
Pridaná hodnota/Tržby	0,322	0,279	0,265	87	95

Zoznam 10 najvýznamnejších podnikov v SKVO 1

ICO	Názov podniku	Sídlo podniku
36011509	PPS Group a.s.	Detva
36246093	Stroje a mechanizmy, a.s.	Dunajská Streda
31561888	Cestné a stavebné mechanizmy Tisovec, a.s.	Tisovec
35873655	Glunz & Jensen s.r.o.	Prešov
36034681	WAY INDUSTRY, a.s.	Krupina
36398357	GLOBE METAL & FINANCE, a.s.	Martin
36008877	JMB, s.r.o.	Vrútky
31436714	MONTÁŽE s.r.o.	Trenčín
36048666	KOPAST, s.r.o.	Zvolen
31341403	BMTI SK, s.r.o.	Bratislava

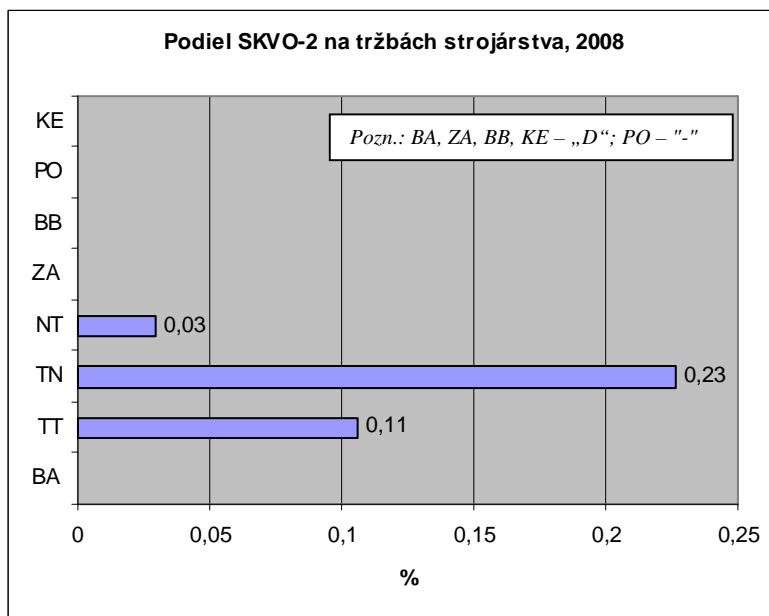
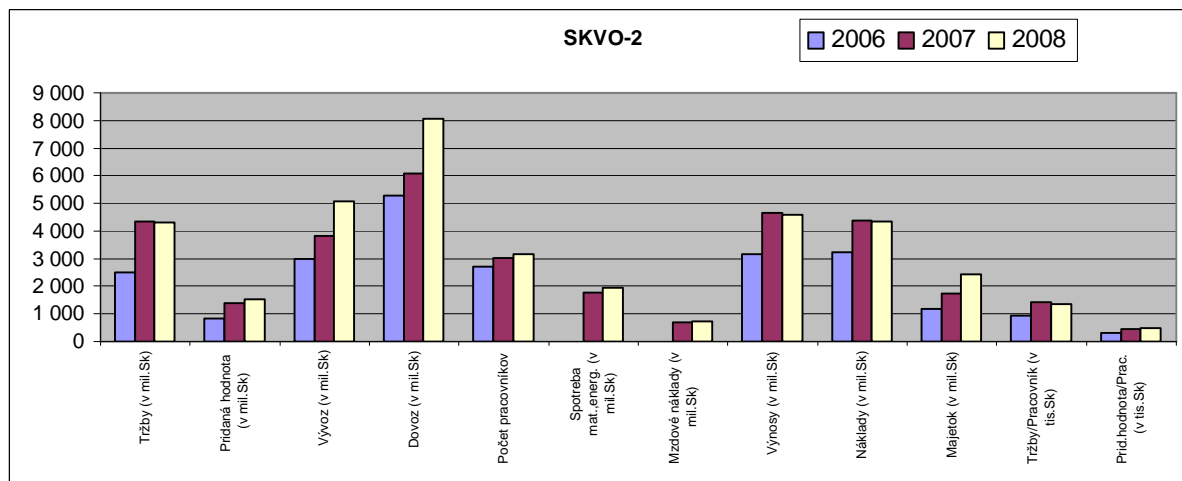
SKVO 2 - Zdravotnícke prístroje a zariadenia (Výroba zdravotníckych a chirurgických prístrojov a zariadení a prístrojov na ortopedické účely – OKEČ 33.1)

Výroba zdravotníckych prístrojov a zariadení zaznamenala v roku 2008 mierny pokles tržieb oproti roku 2007 o 0,97%. Zvýšili sa ukazovatele vývozu a dovozu približne o 33%. Stúpil počet pracovníkov o 139. Znížili sa výnosy a náklady.

Tab. SKVO 2 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	15	19	17	127	89
Tržby (v mil.Sk)	2 501	4 340	4 298	174	99
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	850	1 392	1 546	164	111
Vývoz (v mil.Sk)	2 999	3 837	5 086	128	133
Dovoz (v mil.Sk)	5 271	6 080	8 070	115	133
Počet pracovníkov	2 696	3 018	3 157	112	105
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)	-	1 757	1 938	-	110
Mzdové náklady (v mil.Sk)	-	697	747	-	107
Výnosy (v mil.Sk)	3 150	4 639	4 574	147	99
Náklady (v mil.Sk)	3 243	4 377	4 337	135	99
Majetok (v mil.Sk)	1 185	1 735	2 418	146	139

Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	928	1 438	1 361,5	155	95
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	315	461	489,7	146	106
Pridaná hodnota/Tržby	0,340	0,321	0,360	94	112

Zoznam 10 najvýznamnejších podnikov v SKVO 2

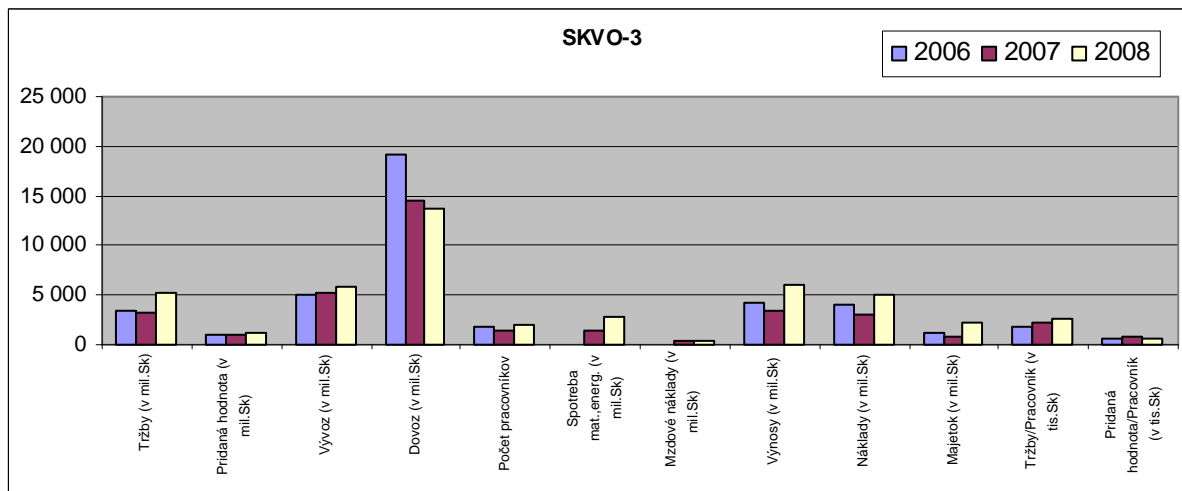
ICO	Názov podniku	Sídlo podniku
36597384	Unomedical s.r.o.	Michalovce
36322300	CHIRANA Medical , a.s.	Stará Turá
36794619	CHIRANA T.Injecta, a. s.	Stará Turá
36222089	Chirana - Dentál, s.r.o.	Piešťany
31322859	PROTETIKA, a.s.	Bratislava
35686324	NEOPROT spol. s r.o.	Bratislava
36551236	SLOMEDICAL, s.r.o.	Vráble
30223083	Doppler Slovakia, s.r.o.	Jazernica
36251801	OLYMPUS SK, s.r.o.	Bratislava
36297984	EUROPIN, s.r.o.	Trenčianske Stankovce

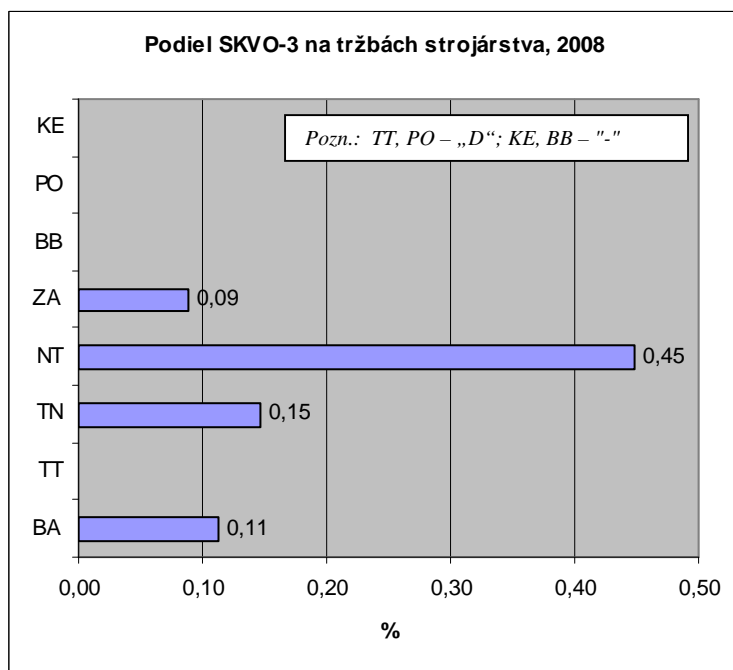
SKVO 3 - Vzduchotechnické a klimatizačné stroje a zariadenia, výroba armatúr (Výroba chladiarenských a vetracích zariadení okrem zariadení pre domácnosť – OKEČ 29.23)

Skupina vzduchotechnických a klimatizačných zariadení zaznamenala v roku 2008 výrazný rast tržieb oproti roku 2007 a to +65,2%, výnosy stúpili o 78,3%, majetok vzrástol až o 152%. Ďalšie ukazovatele boli taktiež v pozitívnom trende. Počet pracovníkov vzrástol o 510 a mzdové náklady vzrástli o 36,2%.

Tab. SKVO 3 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	17	17	20	100	118
Tržby (v mil.Sk)	3 425	3 167	5 232	92	165
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	1 043	1 007	1 259	97	125
Vývoz (v mil.Sk)	5 038	5 177	5 807	103	112
Dovoz (v mil.Sk)	19 111	14 578	13 733	76	94
Počet pracovníkov	1 822	1 419	1 929	78	136
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)	-	1 417	2 914	-	206
Mzdové náklady (v mil.Sk)	-	340	463	-	136
Výnosy (v mil.Sk)	4 313	3 341	5 957	77	178
Náklady (v mil.Sk)	4 040	2 936	5 118	73	174
Majetok (v mil.Sk)	1 243	844	2 127	68	252
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	1 880	2 232	2 712,1	119	122
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	572	710	652,6	124	92
Pridaná hodnota/Tržby	0,305	0,318	0,241	104	76

Zoznam 10 najvýznamnejších podnikov v SKVO 3

IČO	Názov podniku	Sídlo podniku
36566098	Visteon Slovakia, s.r.o.	Nitra
36545198	KLIMAK, s.r.o.	Nitra
36310255	R. T. V. COILS, s. r. o.	Nové Mesto nad Váhom
36405132	EUROS Slovakia, s.r.o.	Žilina
00683868	IMOS-Systemair, s.r.o.	Kalinkovo
35974249	ASEK TZB, spol. s r.o.	Kalinkovo
36650935	Camfil Farr s.r.o.	Levice
31437389	PASTORKALT a.s.	Nové Zámky
35957093	Fuso Industries Ltd. - slovenská org. zložka	Považská Bystrica
35907746	EMMEGI HEAT-EXCHANGERS s.r.o.	Topoľčany

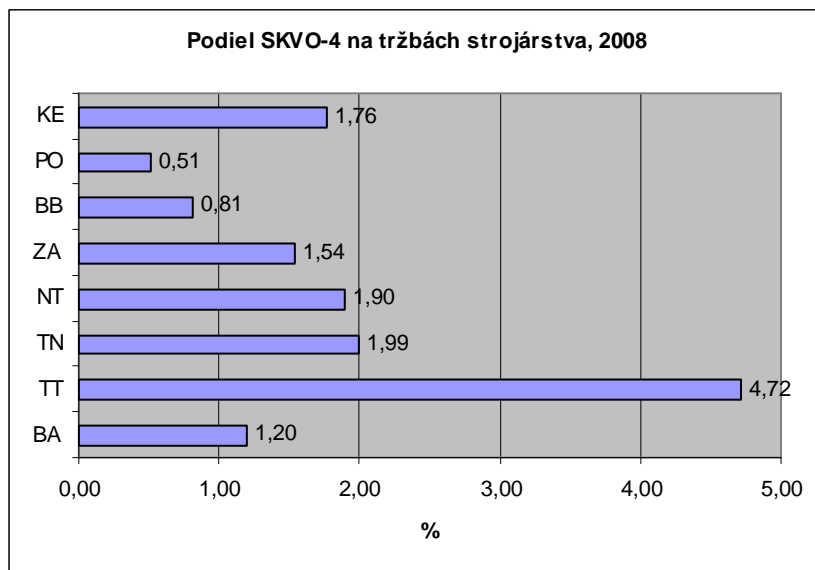
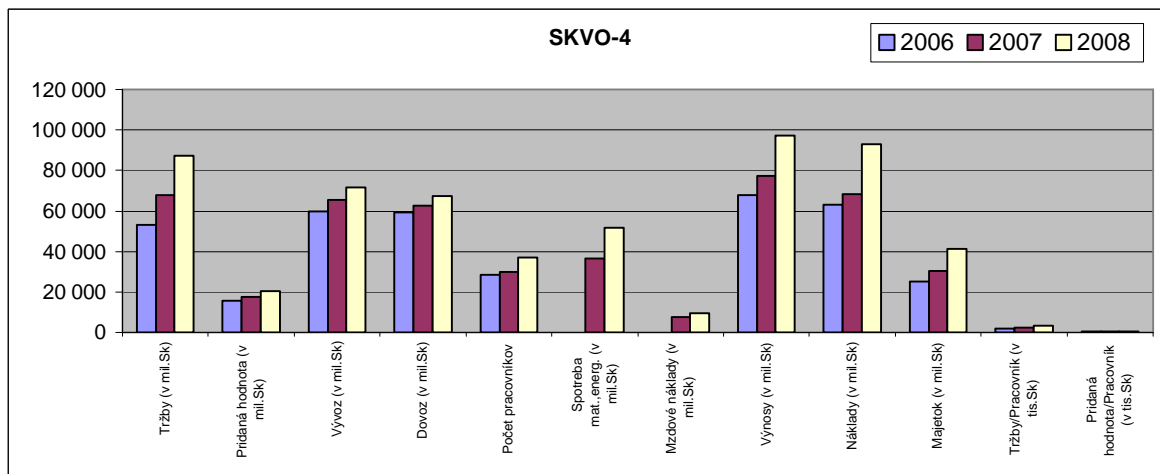
SKVO 4 - Výroba kovových konštrukcií, energetických a manipulačných strojov (Výroba kovových konštrukcií a kovových výrobkov okrem výroby strojov a zariadení – OKEČ 28)

Výroba kovových konštrukcií a kovových výrobkov úzko súvisí s automobilovým priemyslom, čo malo dopad na ďalší rast tržieb aj v roku 2008 (+28,9%), vzrástli aj ďalšie ukazovatele: počet podnikov (z 359 na 420), rast počtu pracovníkov o 6 865, čo je nárast o 22,9% oproti roku 2007, rast mzdových nákladov o 24,2%. Tento pozitívny vývoj sa pravdepodobne v roku 2009 zastaví vplyvom globálnej hospodárskej krízy, kedy nastanú poklesy v strojárskom a automobilovom priemysle ako najvýraznejšie.

Tab. SKVO 4 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	286	359	420	126	117
Tržby (v mil.Sk)	53 350	67 696	87 281	127	129
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	15 875	17 459	20 604	110	118
Vývoz (v mil.Sk)	59 541	65 411	71 549	110	109
Dovoz (v mil.Sk)	59 463	62 714	67 348	105	107
Počet pracovníkov	28 662	30 039	36 904	105	123
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)	-	36 456	51 857	-	142
Mzdové náklady (v mil.Sk)	-	7 541	9 364	-	124

Výnosy (v mil.Sk)	67 816	77 392	97 357	114	126
Náklady (v mil.Sk)	63 024	68 309	92 853	108	136
Majetok (v mil.Sk)	25 028	30409	41 478	121	136
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	1 861	2 254	3 388,7	121	150
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	554	581	619,7	105	107
Pridaná hodnota/Tržby	0,298	0,258	0,183	87	71

Zoznam 10 najvýznamnejších podnikov v SKVO 4

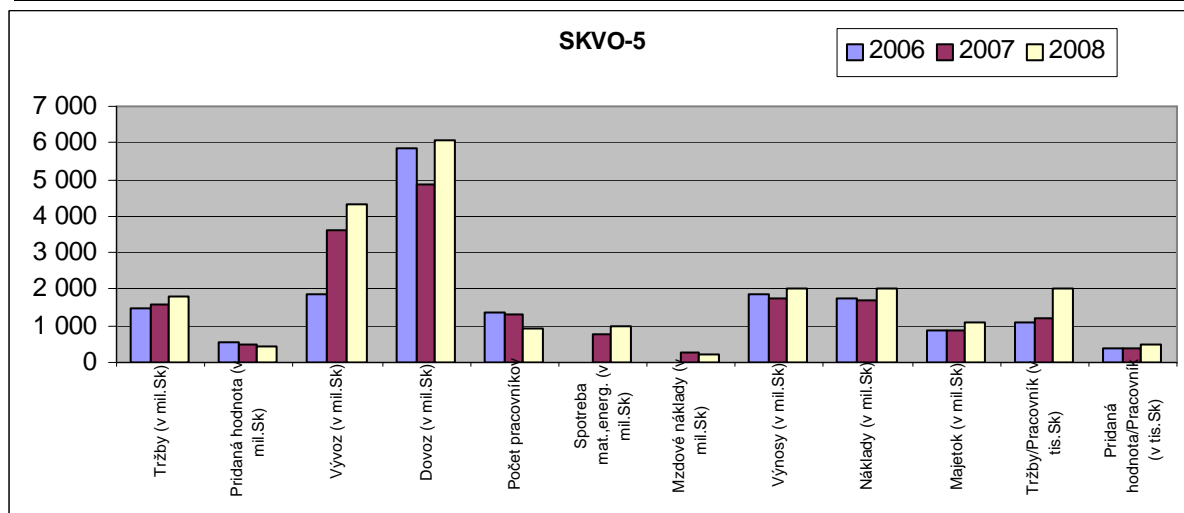
IČO	Názov podniku	Sídlo podniku
35895772	Vaillant Industrial Slovakia s.r.o.	Skalica
36234052	Bekaert Hlohovec, a.s.	Hlohovec
31411690	SLOVENSKÉ ENERGETICKÉ STROJÁRNE a.s. (SES, a.s.)	Tlmače
34109340	PROTHERM PRODUCTION, s.r.o.	Skalica
35857749	Arcelor Mittal Gonvarri SSC Slovakia, s.r.o.	Senica
36045161	Bekaert Slovakia, s.r.o.	Sládkovičovo
35856866	Dong Jin Precision Slovakia, s.r.o.	Dolná Streda
00683990	Wertheim, s.r.o.	Dunajská Streda
31439951	KOLLÁR & JURÍK & GOMBARČÍK, spol. s r.o.	Čachtice
31416373	OBAL - Vogel a Noot a.s.	Nové Mesto nad Váhom

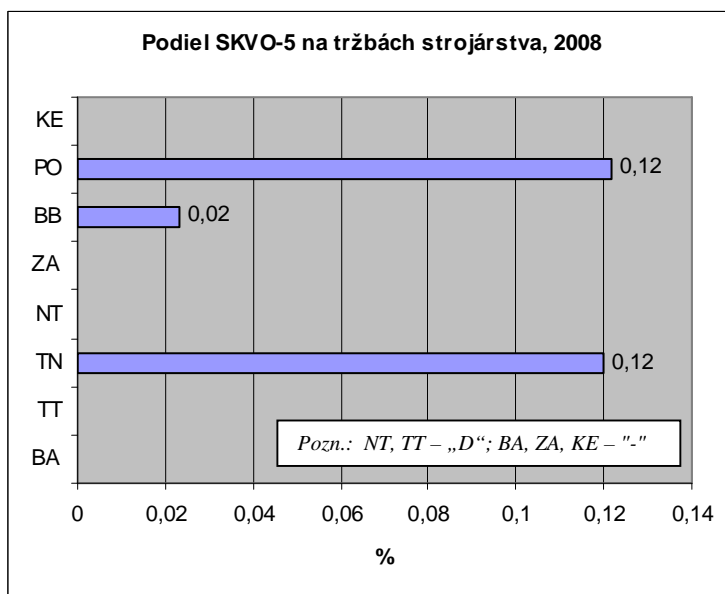
SKVO 5 - Stroje pre poľnohospodárstvo a lesníctvo (Výroba ostatných strojov pre poľnohospodárstvo a lesníctvo – OKEČ 29.32)

V roku 2008 vzrástli tržby v tejto skupine o 15,8%. Vzrástol počet podnikov o 5. Počet pracovníkov klesol o 402 zamestnancov oproti roku 2007, čo je 30,6%. Tento trend poklesu počtu pracovníkov sledujeme už od roku 2002, kedy počet pracovníkov bol 2 190. V roku 2008 je to už iba 910 pracovníkov. Pokles nastal aj v mzdových nákladoch a to o 28,9%. V roku 2009 sa očakáva pokles v sledovaných ukazovateľoch.

Tab. SKVO 5 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	18	8	13	44	163
Tržby (v mil.Sk)	1 479	1 574	1 822	106	116
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	527	506	459	96	91
Vývoz (v mil.Sk)	1 882	3 603	4 338	191	120
Dovoz (v mil.Sk)	5 874	4 886	6 070	83	124
Počet pracovníkov	1 380	1 312	910	95	69
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)	-	747	992	-	133
Mzdové náklady (v mil.Sk)	-	294	209	-	71
Výnosy (v mil.Sk)	1 861	1 756	2 024	94	115
Náklady (v mil.Sk)	1 772	1 695	2 031	96	120
Majetok (v mil.Sk)	849	849	1 106	100	130
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	1 072	1 200	2 002,7	112	167
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	382	386	503,9	101	131
Pridaná hodnota/Tržby	0,356	0,321	0,252	90	78

Zoznam 10 najvýznamnejších podnikov v SKVO 5

IČO	Názov podniku	Sídlo podniku
36514179	GGP Slovakia, s.r.o.	Poprad - Matejovce
36310212	PELENC s. r. o.	Nové Mesto nad Váhom
31412483	Strojstav Nové Mesto nad Váhom a.s.	Nové Mesto nad Váhom
36812510	Vogel & Noot Seed Solutions s.r.o.	Leopoldov
31696554	MOVOB s.r.o.	Prešov
36449750	PREMETAL MON, s.r.o.	Prešov
36028827	AGRIO - postrekovače, spol. s r.o.	Poniky
36006131	NOVKREDIT, spol. s r.o.	Nováky
31695566	T.S.A. spoločnosť s ručením obmedzeným	Kežmarok
31418562	Opravníňa poľnohospodárskych strojov, s.r.o.	Vráble

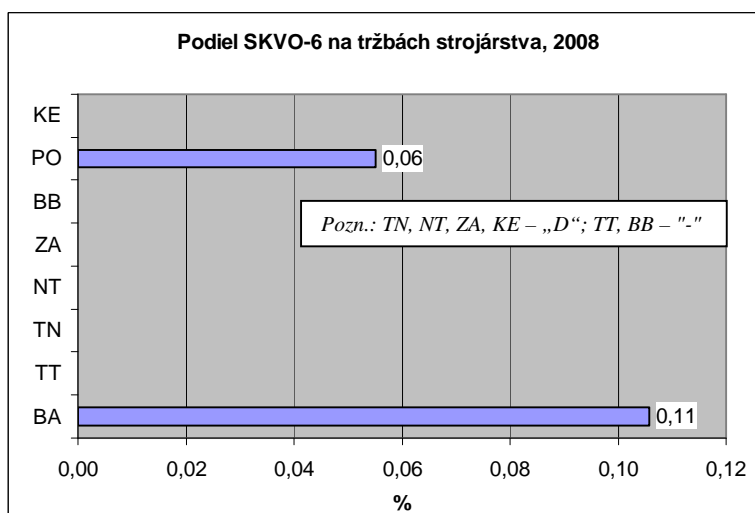
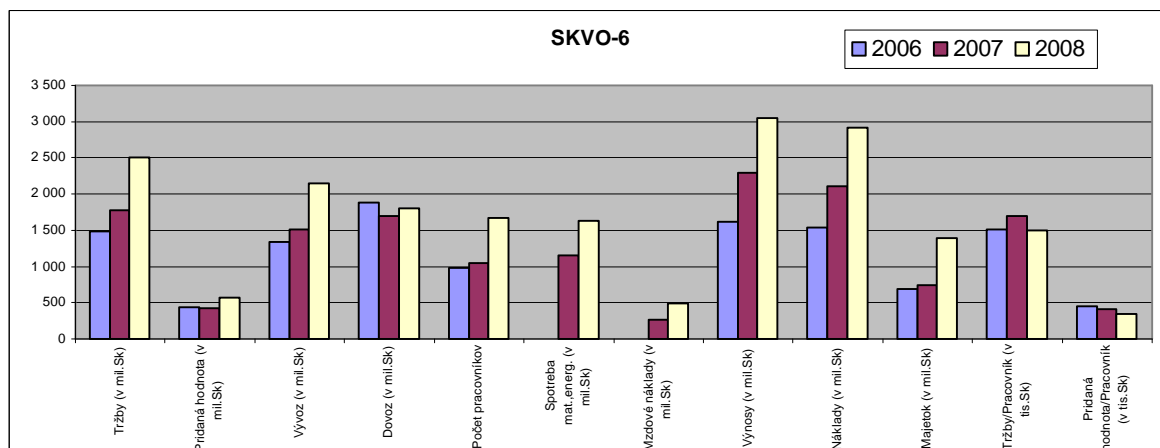
SKVO 6 - Potravinárske stroje a zariadenia (Výroba strojov na výrobu potravín, nápojov a na spracúvanie tabaku – OKEČ 29.53)

V roku 2008 vzrástli tržby o 40,1% a môžeme pozorovať i mimoriadne priaznivý vývoj vývozu, ktorý sa zvýšil o 42,6%. Vzrástol počet pracovníkov o 623 osôb a mzdové náklady sa zvýšili o 83,5%. Výnosy vzrástli o 33,1% a náklady o 38,1%. Zvýšil sa aj počet podnikov o 3. Pravdepodobne tento pozitívny vývoj výroby potravinárskych strojov a zariadení sa v roku 2009 nebude opakovať a to vplyvom hospodárskej krízy, takže očakávame poklesy aj v tejto skupine.

Tab. SKVO 6 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	10	9	12	90	133
Tržby (v mil.Sk)	1 485	1 783	2 503	120	140
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	440	429	572	98	133
Vývoz (v mil.Sk)	1 338	1 508	2 151	113	143
Dovoz (v mil.Sk)	1 884	1 699	1 803	90	106
Počet pracovníkov	983	1 053	1 676	107	159
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)		1 153	1 624		141
Mzdové náklady (v mil.Sk)		267	490		184
Výnosy (v mil.Sk)	1 619	2 288	3 045	141	133

Náklady (v mil.Sk)	1 533	2 110	2 914	138	138
Majetok (v mil.Sk)	696	740	1 386	106	187
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	1 510	1 693	1 493,1	112	88
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	447	407	341,1	91	84
Pridaná hodnota/Tržby	0,296	0,241	0,228	81	95

Zoznam 10 najvýznamnejších podnikov v SKVO 6

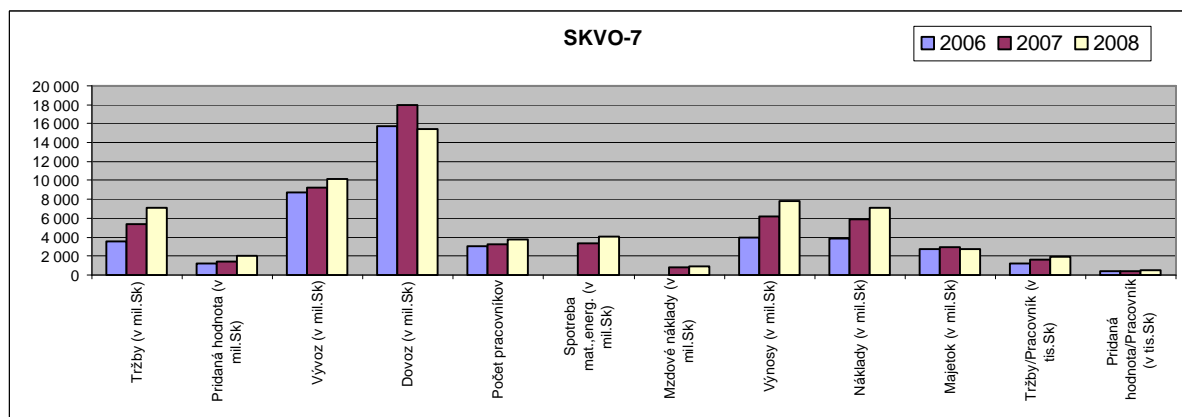
IČO	Názov podniku	Sídlo podniku
36381047	ZTS Strojárne, a.s.	Námestovo
35878282	Odenberg Engineering, s.r.o.	Pezinok
36454192	POTRAVINÁRSKE STROJÁRNE SVIDNÍK, a.s.	Svidník
36310069	Rademaker Slovakia s. r. o.	Považská Bystrica
35951371	Marel Food Systems, s.r.o.	Nitra
31348173	MILKING, spoločnosť s ručením obmedzeným	Bratislava
31689469	LEKOS, s.r.o. Trebišov	Trebišov
31359221	FARM PROFI s.r.o.	Modra
36468711	VOMZ - SLOVAKIA s.r.o.	Ľubica
31435076	GASTRO - HAAL, s.r.o.	Nové Zámky

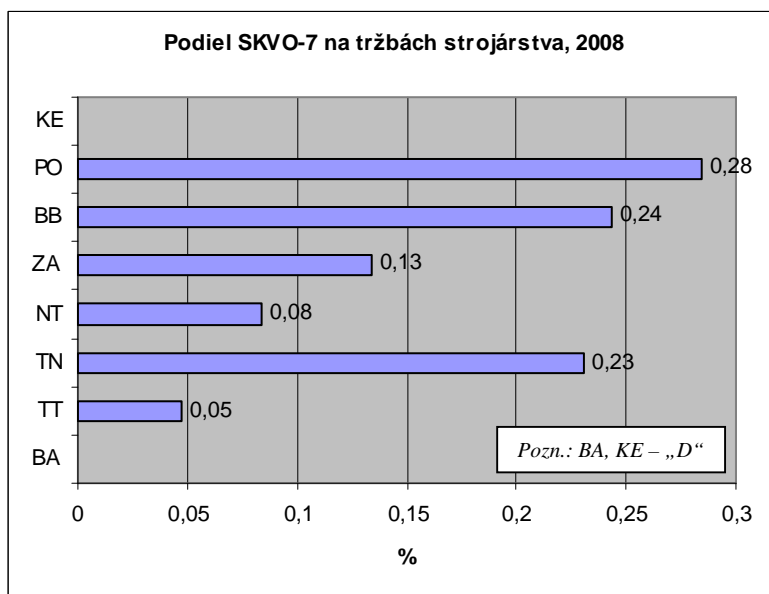
SKVO 7 - Výroba obrábacích a tvárniacich strojov (Výroba obrábacích strojov – OKEČ 29.4)

V roku 2008 vzrástli tržby o 32,5% oproti roku 2007. Aj ďalšie parametre mali rastovú tendenciu ako napr. Pridaná hodnota, vývoz, počet pracovníkov, mzdové náklady, výnosy. Pokles bol zaznamenaný v ukazovateli dovoz a majetok. Medzi významné podniky v tejto skupine patria firmy GGP, MicroStep, Trens a ďalšie (tabuľka nižšie).

Tab. SKVO 7 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	19	25	33	132	132
Tržby (v mil.Sk)	3 556	5 360	7 101	151	132
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	1 190	1 408	2 011	118	143
Vývoz (v mil.Sk)	8 774	9 242	10 147	105	110
Dovoz (v mil.Sk)	15 716	17 965	15 456	114	86
Počet pracovníkov	3 042	3 278	3 780	108	115
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)	-	3 339	4 031	-	121
Mzdové náklady (v mil.Sk)	-	801	956	-	119
Výnosy (v mil.Sk)	3 944	6 197	7 829	157	126
Náklady (v mil.Sk)	3 841	5 903	7 151	154	121
Majetok (v mil.Sk)	2 751	2 948	2 784	107	94
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	1 169	1 635	1 878,4	140	115
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	391	430	532,1	110	124
Pridaná hodnota/Tržby	0,335	0,263	0,283	78	108

Zoznam 10 najvýznamnejších podnikov v SKVO 7

IČO	Názov podniku	Sídlo podniku
36514179	GGP Slovakia, s.r.o.	Poprad
00603015	MicroStep, spol. s r.o.	Bratislava
31412696	TRENS, a.s.	Trenčín
36370827	LIPTOVSKÉ STROJÁRNE plus, a.s.	Liptovský Mikuláš
31737714	LVD S2, a.s.	Tornaľa
31581676	IQM, s.r.o.	Hriňová
00678228	KABELSCHLEPP - SYSTEMTECHNIK, spol. s r.o.	Nové Zámky
36633712	SLAVIA TOOLS a.s.	Detva
36619922	UNICORN - ESK, s.r.o.	Tornaľa
36399132	MACHINTEC, a.s.	Martin

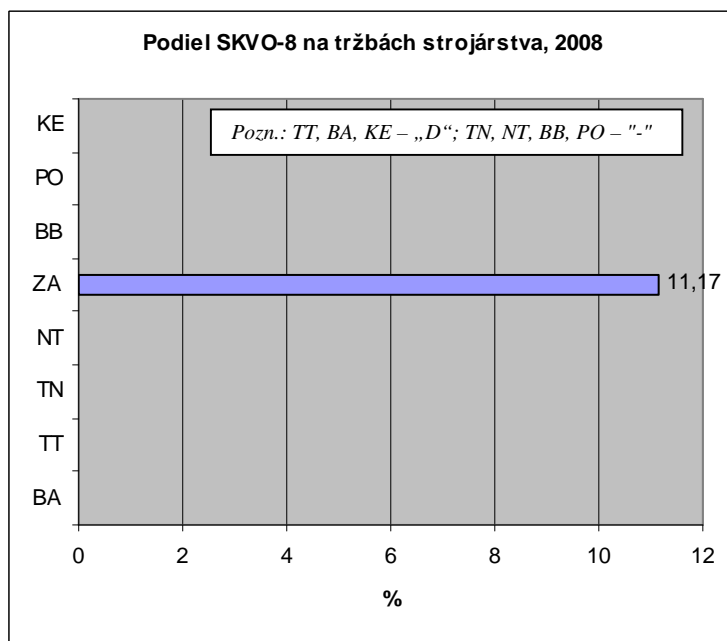
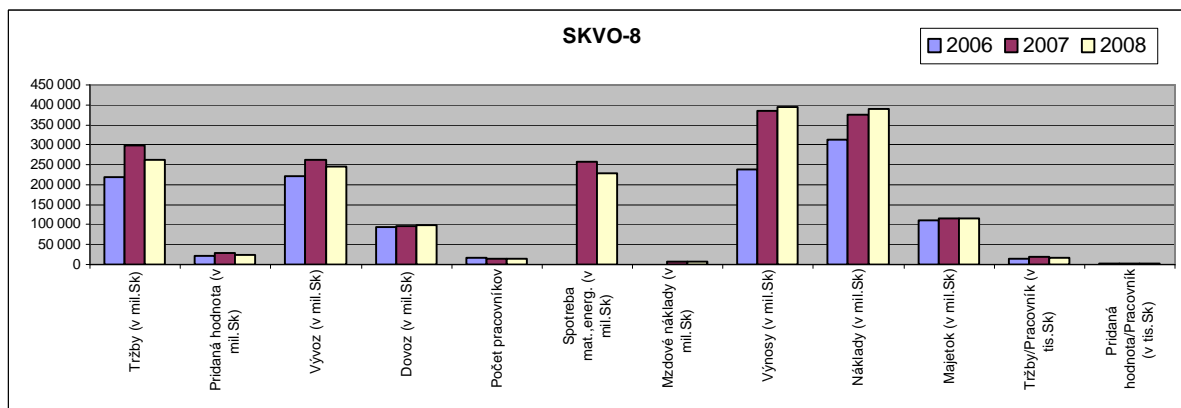
SKVO 8 - Výroba motorových vozidiel a motorov (Výroba motorových vozidiel – OKEČ 34.1)

Výroba motorových vozidiel je najsilnejšou skupinou celého slovenského strojárstva a ťažným priemyslom v SR. Výroba automobilov a výroba automobilových komponentov mala klesajúcu tendenciu v porovnaní s rokom 2007. Pokles v tejto skupine nastal v tržbách o 12%, vo vývoze o 6,3%. Poklesol aj počet pracovníkov o 80 osôb. Minuloročný predpoklad predstavoval hodnotu 640 000 vyrobených kusov automobilov. Ten sa z dôvodu hospodárskej krízy nenaplnil a počet vyrobených automobilov bol nižší o 64 224 kusov. Aj napriek tomuto poklesu sa na Slovensku vyrobilo viac ako pol milióna automobilov.

Tab. SKVO 8 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	32	8	6	25	75
Tržby (v mil.Sk)	217 821	298 531	262 633	137	88
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	20 555	29 885	25 156	145	84
Vývoz (v mil.Sk)	220 909	261 799	245 191	119	94
Dovoz (v mil.Sk)	94 224	95 068	99 529	101	105
Počet pracovníkov	15 700	15 152	15 072	97	99

Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)		257 703	227 864		88
Mzdové náklady (v mil.Sk)		6 244	6 327		101
Výnosy (v mil.Sk)	237 758	383 861	395 118	161	103
Náklady (v mil.Sk)	312 809	374 989	389 469	120	104
Majetok (v mil.Sk)	110 216	114 856	114 411	104	100
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	13 874	19 702	17 425,2	142	88
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	1 309	1 972	1 669,1	151	85
Pridaná hodnota/Tržby	0,094	0,100	0,096	106	96

Zoznam 6 najvýznamnejších podnikov v SKVO 8

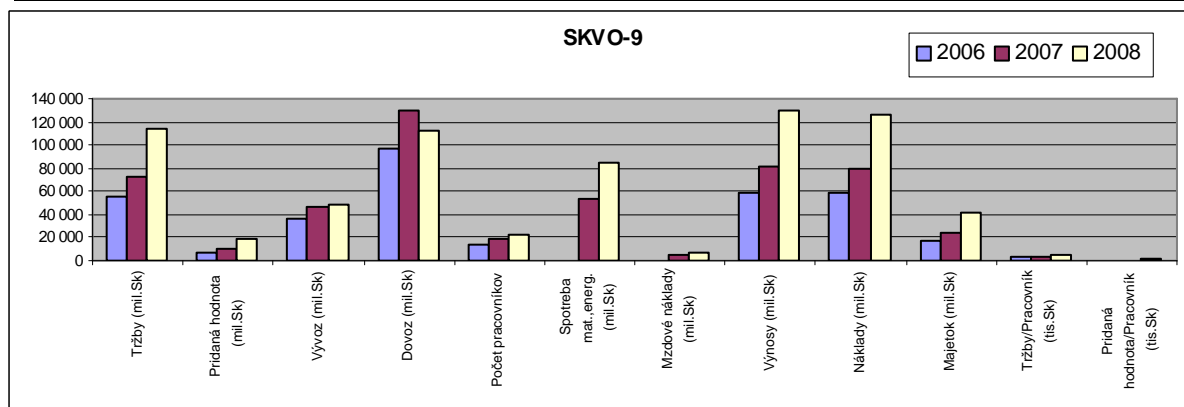
IČO	Názov podniku	Sídlo podniku
35757442	VOLKSWAGEN SLOVAKIA a.s.	Bratislava
35876832	KIA Motors Slovakia s.r.o.	Žilina
36256013	PCA Slovakia, s.r.o.	Trnava
36428094	MAR SK, s.r.o.	Sučany
36195626	VSS, a.s. Košice	Košice
36374075	PANAX F.C.S., spol. s r.o.	Tvrdošín

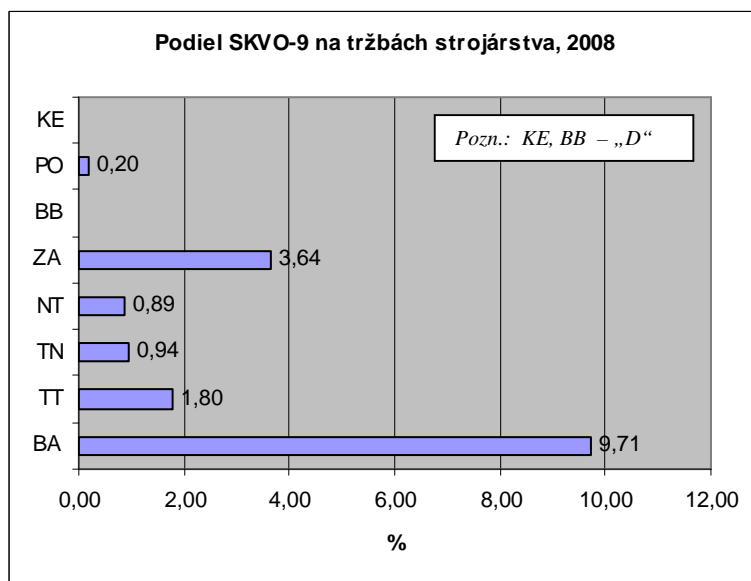
SKVO 9 - Výroba dielcov a príslušenstva motorových vozidiel (Výroba dielcov a príslušenstva pre motorové vozidlá a ich motory – OKEČ 34.3)

Skupina Výroba dielcov a príslušenstva motorových vozidiel mala v uplynulom roku stúpajúcu tendenciu, čo sa prejavilo medziročnom porovnaní napr. v ukazovateli tržby, kde nastal nárast o 56,5%, pridaná hodnota stúpla o 75,7%, stúpol počet pracovníkov o 2 285 osôb, čo je 11,8%. Stúpli aj ďalšie ukazovatele ako sú mzdové náklady, výnosy, majetok. Tento pozitívny vývoj sa však v roku 2009 neočakáva nakoľko dodávateľský sektor bol značne zasiahnutý globálnou hospodárskou krízou, čo by sa malo prejsť aj v znižovaní počtu zamestnancov v jednotlivých priemyselných podnikoch. Tieto negatívne trendy vychádzajú z viacerých správ koncom minulého roka o plánovaných hromadných prepúšťaniach v podnikoch. Predpokladá sa, že mnohé ukazovatele budú kopírovať vývoj automobilového priemyslu na Slovensku, ktorý je značne závislý od exportných aktivít.

Tab. SKVO 9 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	34	67	77	197	115
Tržby (v mil.Sk)	55 680	73 421	114 937	132	157
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	7 154	11 126	19 548	156	176
Vývoz (v mil.Sk)	35 605	46 100	47 802	129	104
Dovoz (v mil.Sk)	96 383	129 631	112 765	134	87
Počet pracovníkov	13 193	19 374	21 659	147	112
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)	-	54 348	84 096	-	155
Mzdové náklady (v mil.Sk)	-	4 739	6 485	-	137
Výnosy (v mil.Sk)	59 138	81 876	129 340	138	158
Náklady (v mil.Sk)	58 279	79 593	125 790	137	158
Majetok (v mil.Sk)	17 216	23 725	40 951	138	173
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	4 220	3 790	5 306,7	90	140
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	542	574	902,5	106	157
Pridaná hodnota/Tržby	0,128	0,152	0,170	118	112

Zoznam 10 najvýznamnejších podnikov v SKVO 9

IČO	Názov podniku	Sídlo podniku
35876557	Mobis Slovakia s.r.o.	Gbeľany
31363695	JOHNSON CONTROLS INTERNATIONAL spol. s r.o.	Bratislava
35883294	Faurecia Slovakia s.r.o.	Bratislava
35799218	SAS Automotive s.r.o.	Bratislava
36589012	GETRAG FORD Transmissions Slovakia, s.r.o.	Kechnec
36234621	ZF SACHS Slovakia, a.s.	Trnava
35825251	HBPO Slovakia s.r.o.	Lozorno
35798513	IAC Group (Slovakia) s.r.o.	Lozorno
31411801	MATADOR Automotive Vráble, a.s.	Vráble
35893427	VALEO SLOVAKIA, s.r.o.	Košice

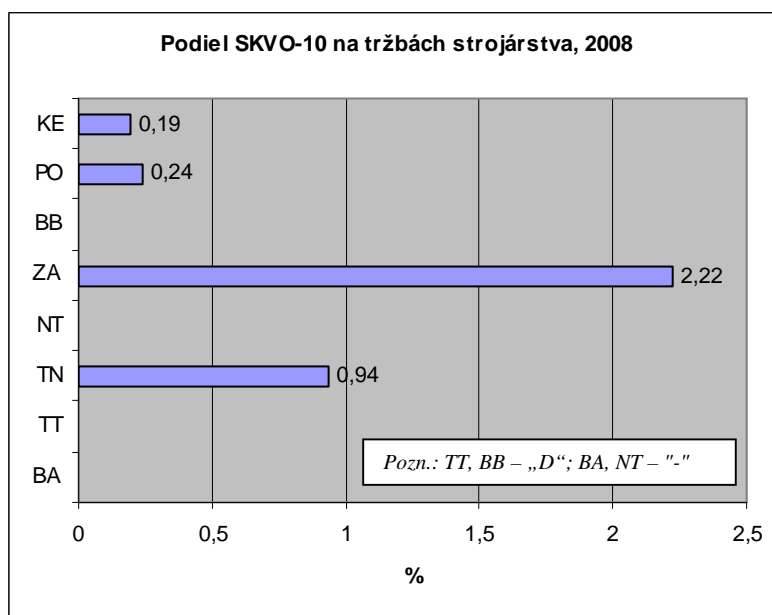
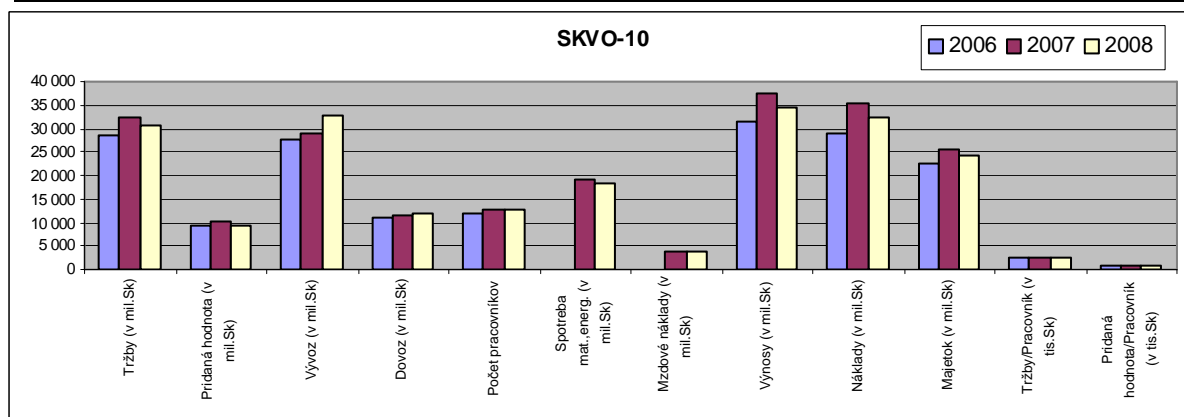
SKVO 10 - Ložiská, prevodové a ovládacie prvky (Výroba ložísk, ozubených kolies, prevodových a ovládacích prvkov – OKEČ 29.14)

Táto skupina je taktiež naviazaná na automobilový priemysel pričom sme zaznamenali medziročný pokles tržieb i pridanej hodnoty, majetku i výnosov. Stúpol vývoz a mzdové náklady. Počet pracovníkov sa oproti roku 2007 znížil o 30 osôb. Očakáva sa aj v tejto skupine pokles v roku 2009 podobne ako aj iných výrobných skupinách najmä z dôvodu hospodárskej krízy.

Tab. SKVO 10 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	16	22	27	138	123
Tržby (v mil.Sk)	28 490	32 546	30 833	114	95
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	9 275	10 287	9 533	111	93
Vývoz (v mil.Sk)	27 452	28 938	32 679	105	113
Dovoz (v mil.Sk)	10 862	11 418	12 085	105	106
Počet pracovníkov	11 935	12 946	12 916	108	100
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)	-	19 249	18 117	-	94
Mzdové náklady (v mil.Sk)	-	3 904	4 021	-	103

Výnosy (v mil.Sk)	31 537	37 399	34 557	119	92
Náklady (v mil.Sk)	28 756	35 175	32 383	122	92
Majetok (v mil.Sk)	22 348	25 490	24 317	114	95
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	2 387	2 514	2 387,2	105	95
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	777	795	738,0	102	93
Pridaná hodnota/Tržby	0,326	0,316	0,309	97	98

Zoznam 10 najvýznamnejších podnikov v SKVO 10

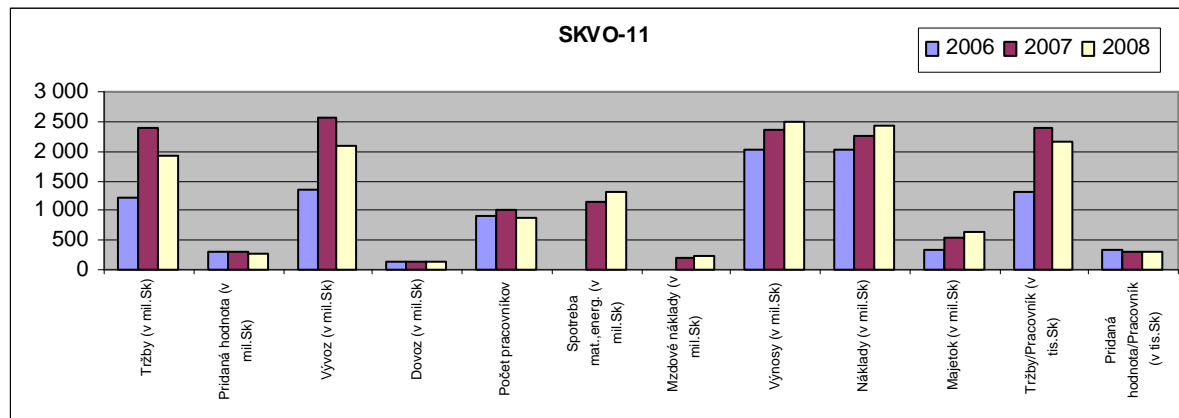
IČO	Názov podniku	Sídlo podniku
36386553	INA Kysuce, a.s.	Kysucké Nové Mesto
30998140	INA SKALICA spol. s r.o.	Skalica
31626599	PSL, a.s.	Považská Bystrica
36400181	KINEX - KLF, a.s	Kysucké Nové Mesto
30223300	GeWis-Slovakia s.r.o. , GeWis-Slovak.GmbH	Handlová
36594601	GETRAG s.r.o.	Košice
31561896	KINEX, a.s.	Bytča
35919302	Bonfiglioli Slovakia s.r.o.	Považská Bystrica
36387631	KLF - ZVL MTK spol. s r.o	Martin
36025526	Hriňovské strojárne,a.s.	Hriňová

SKVO 11 - Stavba a oprava lodí (Stavba a oprava lodí a člnov – OKEČ 35.1)

Skupina Stavba a oprava lodí v minulom roku zaznamenala pokles v ukazovateli tržieb o 20,5%, v ukazovateli vývozu (-18,1%), pridaná hodnota (-14,7%). Poklesol počet pracovníkov oproti roku 2007 o 115 osôb. Medziročne vzrástli ukazovatele dovoz, spotreba materiálov, mzdové náklady, výnosy, náklady.

Tab. SKVO 11 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	1	5	4	500	80
Tržby (v mil.Sk)	1 220	2 401	1 909	197	79
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	317	320	273	101	85
Vývoz (v mil.Sk)	1 352	2 557	2 093	189	82
Dovoz (v mil.Sk)	142	119	136	84	114
Počet pracovníkov	921	1 001	886	109	89
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)	-	1 162	1 311	-	113
Mzdové náklady (v mil.Sk)	-	215	225	-	105
Výnosy (v mil.Sk)	2 030	2 369	2 480	117	105
Náklady (v mil.Sk)	2 026	2 266	2 410	112	106
Majetok (v mil.Sk)	336	548	631	163	115
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	1 324	2 399	2 154,4	181	90
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	344	320	308,3	93	96
Pridaná hodnota/Tržby	0,260	0,133	0,143	51	107

Zoznam 4 najvýznamnejších podnikov v SKVO 11

IČO	Názov podniku	Sídlo podniku
35796812	Slovenské lodenice Komárno, a.s.	Bratislava
35870508	Slov. plavba a prístavy - Lodenica, s.r.o.	Bratislava
35871326	BPT Trade, a.s.	Bratislava
31577571	KK Company, spol. s r.o.	Vlkanová

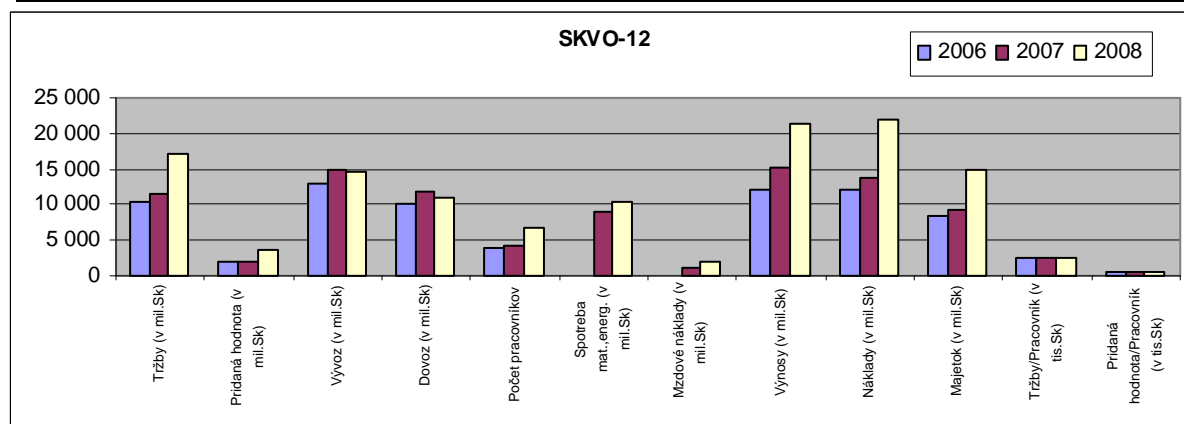
Pozn.: V tomto prípade graf hodnoty podielu SKVO-11 na tržbách strojárstva v krajoch nebol spracovaný z dôvodu dôverných údajov podnikov.

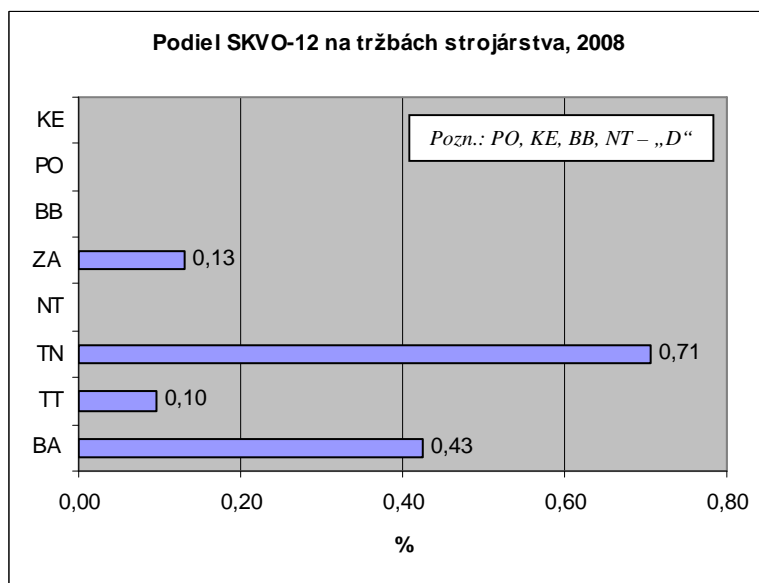
SKVO 12 - Výroba čerpadiel a kompresorov (Výroba čerpadiel a kompresorov – OKEČ 29.12)

Podobne ako v porovnaní rokov 2007 a 2006 sa tejto výrobnjej skupine darilo aj v uplynulom roku 2008, čo môžeme sledovať medziročnými prírastkami v ukazovateľoch tržby (+51,2%), pridaná hodnota (+84%), počet pracovníkov (+57,2%, čo je o 2 469 osôb viac ako v roku 2007), vzrástli aj náklady na mzdy o 88,4%, výnosy, náklady a majetok. Pokles nastal v ukazovateľoch vývozu (-2,9%) a dovozu.

Tab. SKVO 12 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	9	9	17	100	189
Tržby (v mil.Sk)	10 462	11 412	17 260	109	151
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	1 887	1 940	3 570	103	184
Vývoz (v mil.Sk)	12 911	14 920	14 480	116	97
Dovoz (v mil.Sk)	10 023	11 911	11 085	119	93
Počet pracovníkov	3 966	4 315	6 784	109	157
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)	-	9 092	10 335	-	114
Mzdové náklady (v mil.Sk)	-	1 030	1 941	-	188
Výnosy (v mil.Sk)	12 112	15 056	21 406	124	142
Náklady (v mil.Sk)	12 078	13 626	21 847	113	160
Majetok (v mil.Sk)	8 372	9 254	15 022	111	162
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	2 638	2 645	2 544,3	100	96
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	476	450	526,3	94	117
Pridaná hodnota/Tržby	0,180	0,170	0,207	94	122

Zoznam 10 najvýznamnejších podnikov v SKVO 12

IČO	Názov podniku	Sídlo podniku
35734132	Embraco Slovakia s.r.o.	Spišská Nová Ves
31626572	Sauer - Danfoss a.s.	Považská Bystrica
35800399	Danfoss Compressors, spol. s r.o.	Zlaté Moravce
31356915	SLOVNAFT MONTÁŽE A OPRAVY a.s.	Bratislava
36400629	TEAM INDUSTRIES, s.r.o.	Turany
31628745	SB INMART, a.s.	Bardejov
31416519	EKOM spol. s r.o.	Piešťany
36339881	CCN Slovakia s.r.o.	Považská Bystrica
36266957	BROVEDANI SLOVAKIA, s.r.o.	Galanta
35760231	HYDRONIKA DEE a.s.	Bratislava

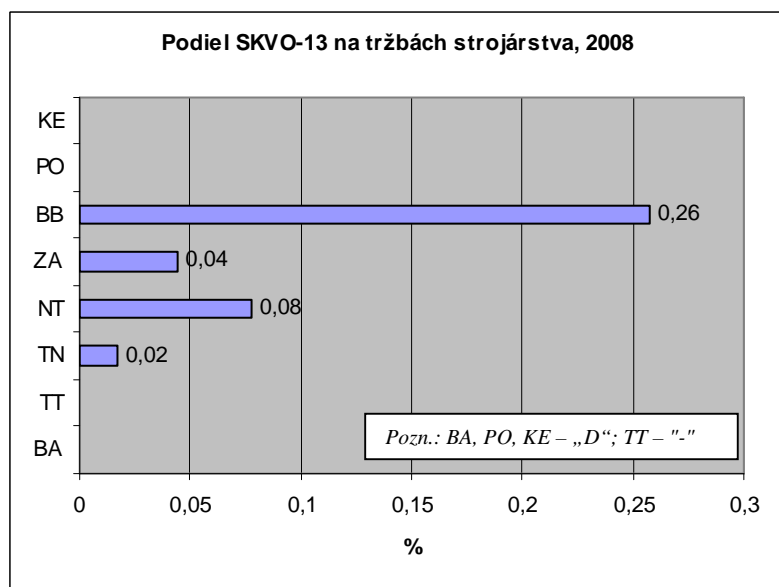
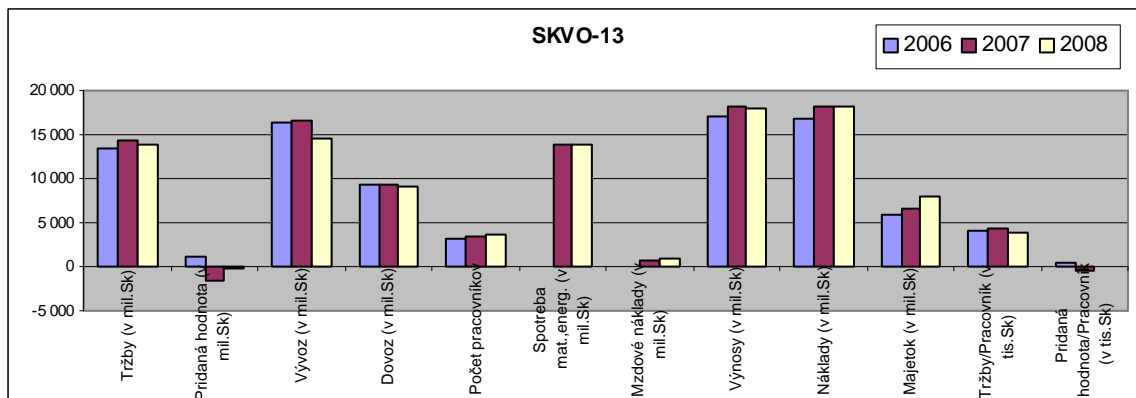
SKVO 13 - Výroba zariadení pre domácnosť (Výroba zariadení pre domácnosť i.n. – OKEČ 29.7)

Výroba zariadení pre domácnosť bola v roku 2008 v klesajúcom trende, medziročne poklesli tržby o 2,5%. Pridaná hodnota bola v mínuse 140 mil.Sk (-108,5%), pokles nastal vo vývoze, výnosoch, nákladoch. Vzrástol počet pracovníkov o 191.

Tab. SKVO 13 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	16	11	17	69	155
Tržby (v mil.Sk)	13 334	14 216	13 855	107	97
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	1 093	1 639	-140	150	-9
Vývoz (v mil.Sk)	16 456	16 529	14 645	100	89
Dovoz (v mil.Sk)	9 376	9 212	9 125	98	99
Počet pracovníkov	3 182	3 372	3 563	106	106
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)	-	13 971	13 782	-	99
Mzdové náklady (v mil.Sk)	-	787	937	-	119
Výnosy (v mil.Sk)	16 968	18 087	17 895	107	99
Náklady (v mil.Sk)	16 748	18 234	18 085	109	99

Majetok (v mil.Sk)	5 967	6 577	7 992	110	122
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	4 190	4 216	3 888,7	101	92
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	343	486	-39,3	142	-8
Pridaná hodnota/Tržby	0,082	0,115	-0,010	141	-9

Zoznam 10 najvýznamnejších podnikov v SKVO 13

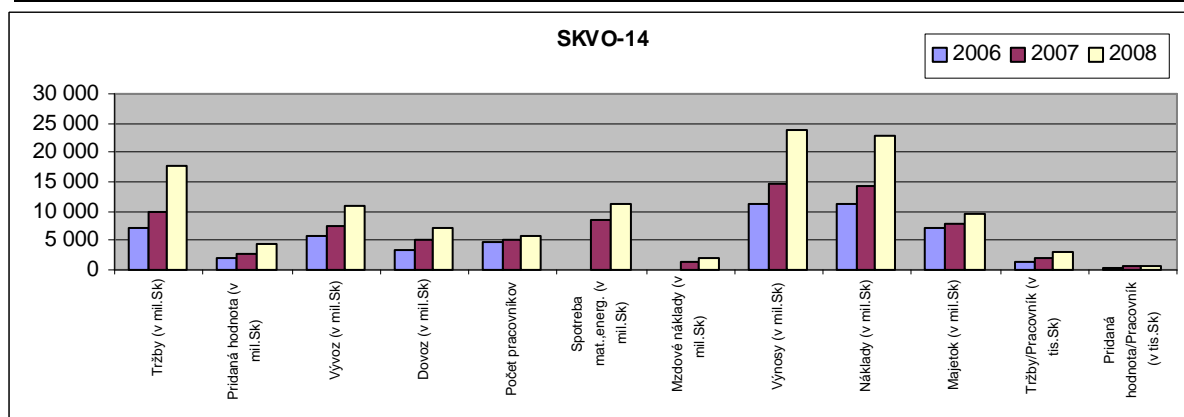
IČO	Názov podniku	Sídlo podniku
35796570	WHIRLPOOL SLOVAKIA spol. s r.o.	Bratislava
36030538	THORMA Výroba, k.s.	Fiľakovo
36473871	TATRAMAT - ohrievače vody s.r.o.	Poprad
31617298	Dometic Slovakia s.r.o.	Fiľakovo
17330165	MENERT spol. s r.o.	Šaľa
35883162	MICHATEK, k.s.	Michalovce
00616915	THERMO/SOLAR Žiar s.r.o.	Žiar nad Hronom
36422452	HT – design, s.r.o.	Podhorie
00168122	POKROK, výrobné družstvo, Žilina	Žilina
36367575	METALLFORM, s.r.o.-Ing.Š.Rovňaník	Beluša

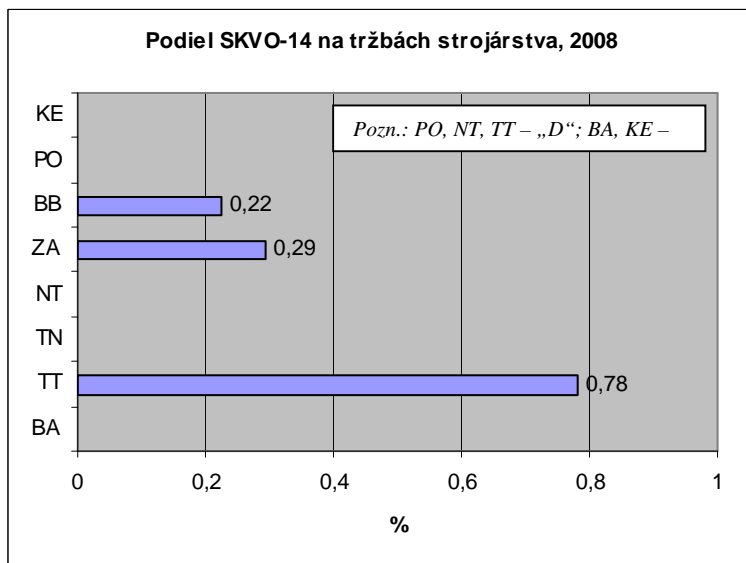
SKVO 14 - Výroba lokomotív a železničných vozňov (Výroba železničných a električkových lokomotív a vozňov – OKEČ 35.2)

Predpoklad rastu z minulého roka sa v tejto skupine naplnil, ešte výraznejšie ako pri porovnaní rokov 2007 a 2006. Všetky ukazovatele mali rastovú tendenciu: tržby medziročne vzrástli o 76,4%, pridaná hodnota o 64,1%, vývoz o 44,4%, počet pracovníkov o 14%, mzdové náklady o 30,9%, výnosy o 64,3%. Aj napriek pozitívnemu vývoju v minulom roku 2008, odhadujeme aj v tejto skupine pokles z dôvodu krízy.

Tab. SKVO 14 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	11	11	14	100	127
Tržby (v mil.Sk)	7 206	10 004	17 652	139	176
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	2 190	2 774	4 553	127	164
Vývoz (v mil.Sk)	5 657	7 541	10 891	133	144
Dovoz (v mil.Sk)	3 381	5 148	7 282	152	141
Počet pracovníkov	4 884	5 149	5 868	105	114
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)	-	8 369	11 373	-	136
Mzdové náklady (v mil.Sk)	-	1 490	1 950	-	131
Výnosy (v mil.Sk)	11 152	14 608	23 994	131	164
Náklady (v mil.Sk)	11 145	14 164	22 685	127	160
Majetok (v mil.Sk)	7 018	7 711	9 522	110	123
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	1 475	1 943	3 008,2	132	155
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	448	539	775,9	120	144
Pridaná hodnota/Tržby	0,304	0,277	0,258	91	93

Zoznam 10 najvýznamnejších podnikov v SKVO 14

IČO	Názov podniku	Sídlo podniku
31699847	TATRAVAGÓNKA a.s.	Poprad
34108513	ŽOS Trnava, a.s.	Trnava
31615619	ŽOS Vrútky, a.s.	Vrútky
31615783	Železničné opravovne a strojárne Zvolen, a.s.	Zvolen
36551261	LOKO TRANS Slovakia, s.r.o.	Šurany
31562507	EVPÚ a.s.	Nová Dubnica
36372293	ZTS TESS VOS, akciová spoločnosť	Martin
31616399	BEVEX - BANSKÝ VÝSKUM, spol. s r.o.	Prievidza
34111565	ŽELOS, spol. s r.o.	Trnava
36379913	COMPEL RAIL, a.s.	Martin

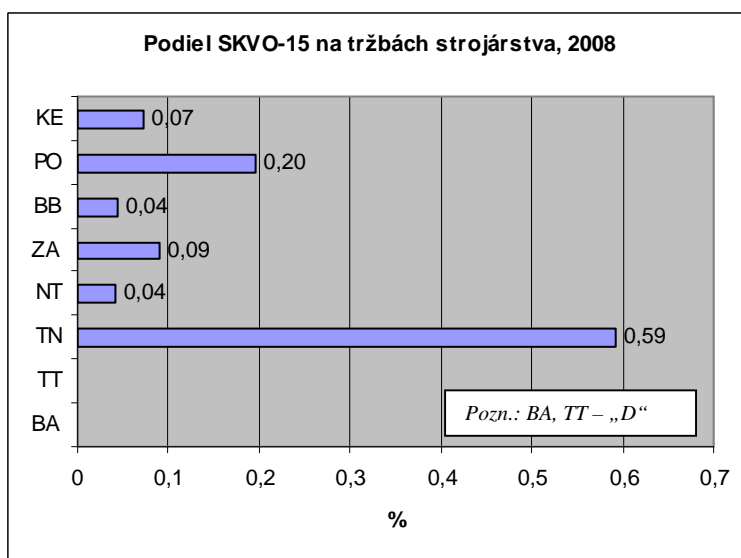
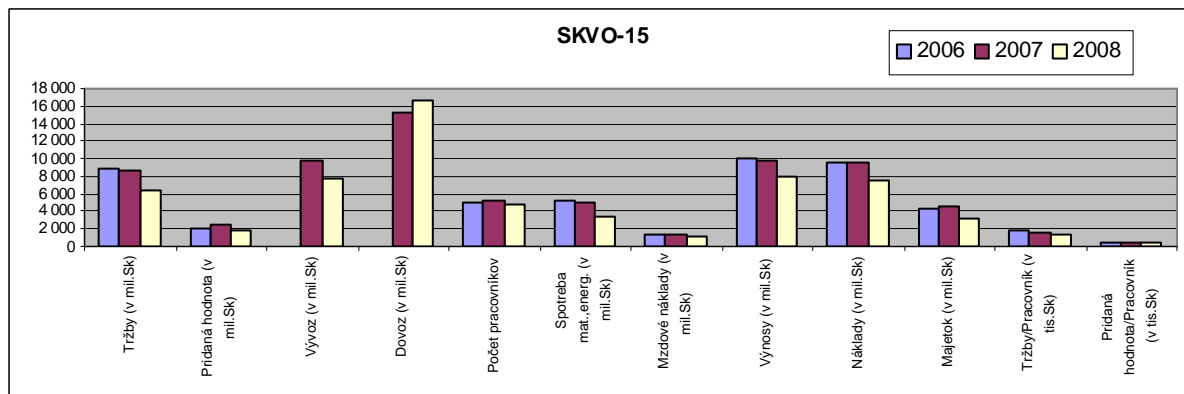
SKVO 15 - Výroba ostatných strojov a zariadení (Výroba ostatných účelových strojov i.n.– OKEČ 29.56)

Do tejto skupiny sú zaradené všetky ostatné skupiny výrob strojárskoho charakteru, ktoré nie sú konkrétne špecifikované v predchádzajúcich 14 skupinách výrobných odborov - SKVO. Zaznamenali sme medziročný pokles vo viacerých ukazovateľoch, tržby (-24,8%), pridaná hodnota (-26,2%), vývoz (-19,2%), výnosy (-18,9%). Klesol aj počet pracovníkov v tejto skupine o 520 (-10%). V roku 2009 sa očakáva ďalší ešte výraznejší pokles hodnôt sledovaných ukazovateľov.

Tab. SKVO 15 (Zdroj: ŠÚ SR)

Ukazovateľ/Rok	2006	2007	2008	07/06 (v %)	08/07 (v %)
Počet podnikov	43	49	42	114	86
Tržby (v mil.Sk)	8 806	8 599	6 464	98	75
Pridaná hodnota (v mil.Sk)	2 120	2 599	1 919	123	74
Vývoz (v mil.Sk)		9 705	7 840		81
Dovoz (v mil.Sk)		15 259	16 639		109
Počet pracovníkov	5 016	5 206	4 686	104	90
Spotreba materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok (v mil.Sk)	5 333	4 962	3 469	93	70
Mzdové náklady (v mil.Sk)	1 258	1 351	1 197	107	89
Výnosy (v mil.Sk)	10 060	9 695	7 864	96	81
Náklady (v mil.Sk)	9 669	9 462	7 613	98	80

Majetok (v mil.Sk)	4 332	4 654	3 261	107	70
Tržby/Pracovník (v tis.Sk)	1 756	1 652	1 379,4	94	84
Pridaná hodnota/Pracovník (v tis.Sk)	423	499	409,5	118	82
Pridaná hodnota/Tržby	0,241	0,302	0,297	126	98

Zoznam 10 najvýznamnejších podnikov v SKVO 15

IČO	Názov podniku	Sídlo podniku
36673234	Manz Automation Slovakia s.r.o.	Nové Mesto nad Váhom
35873655	Glunz & Jensen s.r.o.	Prešov
31632301	Matador Automotive, a.s.	Dubnica nad Váhom
34139664	KONŠTRUKTA - Industry, akciová spoločnosť	Trenčín
31589791	VOJUS, a.s.	Považská Bystrica
31728081	STROJCHEM, a.s.	Svit
36294632	ZTS-LR NaJUS, a.s.	Dubnica nad Váhom
35943599	PÖTTINGER STROJE, s.r.o.	Bánovce n/Bebravou
36309991	JAMP SVORADA s. r. o.	Dubnica nad Váhom
31562493	VURAL, a.s.	Žilina

Zhodnotenie vývoja výroby a vývozu investičných prostriedkov (celkov)

Dodávky investičných prostriedkov (celkov) sú jednou z najzložitejších komodít nie len pre ich technickú a organizačnú náročnosť, ale aj pre ich náročnosť na finančné prostriedky potrebné pre vlastnú výrobnú a dodávateľskú činnosť.

Investičný prostriedok (celok) je definovaný podľa dokumentu *NARIADENIE KOMISIE (ES) č. 586/2001 z 26. marca 2001, o vykonaní nariadenia Rady (ES) č. 1165/98 o krátkodobej štatistike, pokiaľ ide o definíciu hlavných priemyselných zoskupení (MIG)*. V tomto dokumente je súpis investičných prostriedkov rozdelených podľa odvetvových skupín.

Investičné prostriedky (celky) môžeme tiež definovať ako súbor stavebných materiálov a jednotlivých strojních zariadení, počítačového software, dodávaný v určitom časovom období na určenom mieste podľa príslušnej dokumentácie je temer vždy mimoriadne zložitý. Na vybudovaní okrem hlavného dodávateľa zodpovedajúceho za termíny, kvalitu a efektívne využívanie prostriedkov pri realizácii majú obyčajne svoj podiel aj špecializovaní subdodávatelia.

Export investičných celkov výrazným spôsobom ovplyvňuje saldo zahraničného obchodu, ktoré je dôležitým makroekonomickým ukazovateľom, ale aj jednou z prirodzených charakteristík konkurencieschopnosti štátu ako celku.

PRODUKCIA INVESTIČNÝCH PROSTRIEDKOV

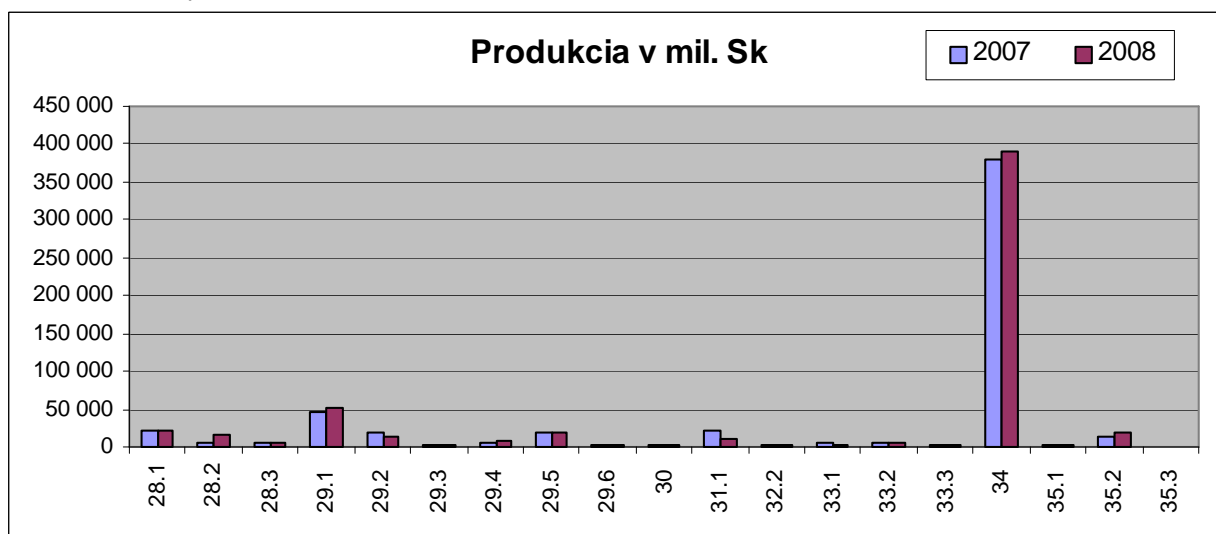
Produkcia investičných prostriedkov sa v uplynulom roku v prejavila v niektorých skupinách značným rastom, ale vyskytli sa aj skupiny s medziročným poklesom produkcie. Najvýznamnejší medziročný rast produkcie bol zaznamenaný v skupine 28.2-Výroba nádrží, zásobníkov a kontajnerov z kovu, výroba vykurovacích telies a kotlov ústredného kúrenia, ktorá stúpila o 170,2%. Vysoký nárast bol aj v skupine Výroba zbraní a munície a Výroba železničných a električkových lokomotív a vozňov. Na druhej strane značný pokles produkcie bol v skupine Výroba elektromotorov, generátorov a transformátorov (-46,9%), Výroba rozhlasových a televíznych vysielačov, telefónnych a ďalekopisných strojov (-39,8%), Výroba strojov a zariadení na všeobecné účely (-22,4%). Najvyššiu produkciu investičných celkov má skupina 34-Výroba motorových vozidiel, prívesov a návesov.

Tab. Produkcia investičných prostriedkov (v mil.Sk)

Investičné prostriedky	2007	2008	08/07 (v %)
28.1 Výroba kovových konštrukcií	21 656	22 965	106
28.2 Výroba nádrží, zásobníkov a kontajnerov z kovu; výroba vykurovacích telies a kotlov ústredného kúrenia	5 598	15 123	270
28.3 Výroba parných kotlov okrem kotlov ústredného kúrenia; výroba jadrových reaktorov	5 267	6 567	125
29.1 Výroba strojov na výrobu a využitie mechanickej energie, okrem motorov pre lietadlá, motorové vozidlá a motocykle	46 729	50 601	108
29.2 Výroba strojov a zariadení na všeobecné účely	18 302	14 195	78
29.3 Výroba strojov pre poľnohospodárstvo a lesníctvo	1 528	2 103	138
29.4 Výroba obrábacích strojov	5 417	6 870	127
29.5 Výroba iných strojov na špeciálne účely	19 601	17 791	91
29.6 Výroba zbraní a munície	1 445	2 306	160
30.0 Výroba kancelárskych strojov a počítačov	2 059	3 016	146
31.1 Výroba elektromotorov, generátorov a transformátorov	21 116	11 196	53
32.2 Výroba rozhlasových a televíznych vysielačov, telefónnych a ďalekopisných strojov	3 720	2 241	60
33.1 Výroba zdravotníckych a chirurgických prístrojov a zariadení a prístrojov na ortopedické účely	4 255	4 031	95
33.2 Výroba meracích, kontrolných, testovacích, navigačných a iných prístrojov a zariadení okrem zariadení na riadenie priemyselných procesov	5 955	5 235	88
33.3 Výroba zariadení na riadenie priemyselných procesov	2 797	2 923	105
34 Výroba motorových vozidiel, prívesov a návesov	379 702	390 815	103
35.1 Stavba a oprava lodí a člnov	2 134	2 167	102

35.2 Výroba železničných a električkových lokomotív a vozňov	12 593	18 830	150
35.3 Výroba lietadiel a kozmických lodí	1 116	1 140	102
Investičné prostriedky SPOLU	562 997	582 126	103

Pozn.: Údaje za rok 2007 sú z ročného zisťovania, údaje za rok 2008 sú predbežné zo štvrťročných zisťovaní (všetko podniky s 20 a viac zamestnancami), Zdroj: ŠÚ SR

VÝVOZ INVESTIČNÝCH PROSTRIEDKOV

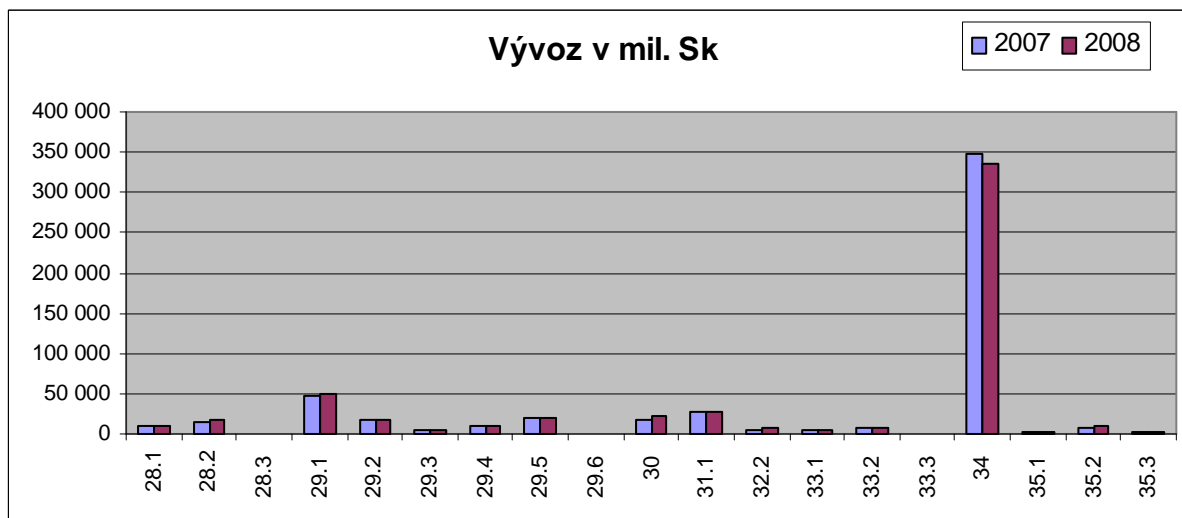
Vývoz investičných prostriedkov má najvýraznejší medziročný nárast v skupine Výroba rozhlasových a televíznych vysielačov, telefónnych a ďalekopisných strojov (+53,8%), Výroba železničných a električkových lokomotív a vozňov (+44,4%) a Výroba zdravotníckych a chirurgických prístrojov a zariadení a prístrojov na ortopedické účely (+32,6%). Najvyšší pokles oproti roku 2007 bol zaznamenaný v skupinách Výroba zbraní a munície (-40,7%), Stavba a oprava lodí a člnov (-18,1%). Najvyššie hodnoty vývozu investičných prostriedkov má skupina 34-Výroba motorových vozidiel, prívesov a návesov.

Tab. Vývoz investičných prostriedkov (v mil.Sk)

Investičné prostriedky	2007	2008	08/07 (%)
28.1 Výroba kovových konštrukcií	9 105	9 788	108
28.2 Výroba nádrží, zásobníkov a kontajnerov z kovu; výroba vykurovacích telies a kotlov ústredného kúrenia	15 826	18 466	117
28.3 Výroba parných kotlov okrem kotlov ústredného kúrenia; výroba jadrových reaktorov	-	-	-
29.1 Výroba strojov na výrobu a využitie mechanickej energie, okrem motorov pre lietadlá, motorové vozidlá a motocykle	46 608	50 413	108
29.2 Výroba strojov a zariadení na všeobecné účely	17 857	18 251	102
29.3 Výroba strojov pre poľnohospodárstvo a lesníctvo	3 830	4 766	124
29.4 Výroba obrábacích strojov	9 242	10 147	110
29.5 Výroba iných strojov na špeciálne účely	20 833	20 120	97
29.6 Výroba zbraní a munície	951	564	59
30 Výroba kancelárskych strojov a počítačov	18 075	22 312	123
31.1 Výroba elektromotorov, generátorov a transformátorov	26 954	26 923	100
32.2 Výroba rozhlasových a televíznych vysielačov, telefónnych a ďalekopisných strojov	4 186	6 439	154
33.1 Výroba zdravotníckych a chirurgických prístrojov a zariadení a prístrojov na ortopedické účely	3 837	5 086	133
33.2 Výroba meracích, kontrolných, testovacích, navigačných a iných prístrojov a zariadení okrem zariadení na riadenie priemyselných procesov	7 131	7 625	107
33.3 Výroba zariadení na riadenie priemyselných procesov	-	-	-
34 Výroba motorových vozidiel, prívesov a návesov	347 511	335 713	97

35.1 Stavba a oprava lodí a člnov	2 557	2 093	82
35.2 Výroba železničných a električkových lokomotív a vozňov	7 541	10 891	144
35.3 Výroba lietadiel a kozmických lodí	2 184	2 227	102
Investičné prostriedky SPOLU	544 228	551 823	101

Pozn.: Údaje za rok 2007 sú z ročného zisťovania, údaje za rok 2008 sú predbežné zo štvrťročných zisťovaní (všetko podniky s 20 a viac zamestnancami), Zdroj: ŠÚ SR

Zoznam 3 najvýznamnejších podnikov v každej skupine za rok 2008

IČO	Názov	Sídlo podniku
28.1 - Výroba kovových konštrukcií		
31615317	Elektrovod Žilina, a.s.	Bytčická cesta 4, Žilina 010 42
34119591	AWECO Appliances Slovakia k.s.	1113, Veľké Leváre 908 73
36026042	PROFITUBE spol. s r.o.	Jazerná 3, Košice 040 01
28.2 - Výroba nádrží, zásobníkov a kontajnerov z kovu; výroba vykurovacích telies a kotlov ústredného kúrenia		
34109340	PROTHERM PRODUCTION s.r.o.	Jurkovičova 45, Skalica 909 01
35895772	Vaillant Industrial Slovakia s.r.o.	Jurkovičova 45, Skalica 909 01
36404489	ATTACK, s.r.o.	Dielenská Kružná 5020, Vrútky 038 61
28.3 - Výroba parných kotlov okrem kotlov ústredného kúrenia; výroba jadrových reaktorov		
17321069	SLOVING, spol. s r.o.	Vrakunská 29, Bratislava 825 63
31411690	SLOVENSKÉ ENERGETICKÉ STROJÁRNE a.s. (skrátene: SES a.s.)	Továrenská 210, Tlmače 935 28
31591086	ČKD DUKLA, Montáže s.r.o.	Moyzesova 24 a 26, Žilina 010 01
29.1 - Výroba strojov na výrobu a využitie mechanickej energie, okrem motorov pre lietadlá, motorové vozidlá a motocykle		
30998140	INA SKALICA spol. s r.o.	Dr. G. Schaefflera 1, Skalica 909 01
35734132	Embraco Slovakia s.r.o.	Odorínska cesta 2, Spišská Nová Ves 052 80
36386553	INA Kysuce, a.s.	Dr. G. Schaefflera 1 Kysucké Nové Mesto 024 01
29.2 - Výroba strojov a zariadení na všeobecné účely		
36545198	KLIMAK, s.r.o.	Štúrova 165, Nitra 949 01
36566098	Visteon Slovakia, s.r.o.	Dolné Hony 2, Nitra 949 01
36714640	PRODCEN, s.r.o.	458, Predmier 013 51
29.3 - Výroba strojov pre poľnohospodárstvo a lesníctvo		
31412483	Strojstav Nové Mesto nad Váhom a.s.	Trenčianska 28 Nové Mesto nad Váhom 915 01
36310212	PELLENC s.r.o.	Kočovská 18 Nové Mesto nad Váhom 915 01
36514179	GGP Slovakia, s.r.o.	Priemyselná 4686/1 Poprad - Matejovce 059 51

29.4 - Výroba obrábacích strojov		
00603015	MicroStep, spol. s r.o.	Čsl. parašutistov 1, Bratislava 831 03
31412696	TRENS, a.s.	Súvoz 1, Trenčín 911 32
36514179	GGP Slovakia, s.r.o.	Priemyselná 4686/1 Poprad - Matejovce 059 51
29.5 - Výroba iných strojov na špeciálne účely		
36011509	PPS Group a.s.	Tajovského 7, Detva 962 12
36246093	STROJE A MECHANIZMY, a.s.	Galantská cesta 4 Dunajská Streda 929 01
36381047	ZTS Strojárne, a.s.	Kliňanská 564 Námestovo 029 01
29.6 - Výroba zbraní a munície		
34139800	KONŠTRUKTA - Defence, akciová spoločnosť	K výstavisku 15, Trenčín 912 50
36305600	ZVS holding, a.s.	E. Štúra 1, Dubnica nad Váhom 018 41
36350583	Vojenský opravárenský podnik Trenčín, a.s	Kasárenská 8, Trenčín 911 05
30 - Výroba kancelárskych strojov a počítačov		
35955660	DATALOGIC SCANNING SLOVAKIA, s.r.o.	Prílohy 47, Zavar 919 26
36372340	XPS Slovakia s.r.o.	Závodná 459, Nižná 027 43
36427101	EMTEST, a. s.	Bánovská cesta 7, Žilina 010 01
31.1 - Výroba elektromotorov, generátorov a transformátorov		
31380344	DANFOSS, spol. s r.o.	Továrenská 49, Zlaté Moravce 953 01
31445977	Askoll Slovakia s. r. o.	Piešťanská 1202/44 Nové Mesto nad Váhom 915 28
35829761	TRW Steering Systems Slovakia, s.r.o.	Trenčianska ulica 2571/16 Nové Mesto nad Váhom 915 01
32.2 - Výroba rozhlasových a televíznych vysielačov, telefónnych a ďalekopisných strojov		
00474339	TESLA STROPKOV, akciová spoločnosť	Hviezdoslavova 37/46, Stropkov 091 12
35792141	ALISON Slovakia s.r.o.	Kurtaserská 3369, Veľký Meder 932 01
35909242	Eltek Valere s.r.o.	Pálenica 53/79, Liptovský Hrádok 033 17
33.1 - Výroba zdravotníckych a chirurgických prístrojov a zariadení a prístrojov na ortopedické účely		
36322300	CHIRANA Medical, a.s.	Nám. Dr. Alberta Schweitzera 194, P.O.BOX 57, Stará Turá 916 01
36597384	Unomedical s.r.o.	Priemyselný park 3, Michalovce 071 01
36794619	CHIRANA T.Injecta, a. s.	Nám. Dr. Alberta Schweitzera 194 Stará Turá 916 01
33.2 - Výroba meracích, kontrolných, testovacích, navigačných a iných prístrojov a zariadení okrem zariadení na riadenie priemyselných procesov		
31421482	Elster s. r. o.	nám.Dr.Alberta Schweitzera 194 Stará Turá 916 01
35817887	Sensus Metering Systems a.s.	nám. Dr. Alberta Schweitzera 194 Stará Turá 916 01
36177245	BBF elektro s.r.o.	Radlinského 17/B Spišská Nová Ves 052 01
33.3 - Výroba zariadení na riadenie priemyselných procesov		
17055164	PPA CONTROLL, a.s.	Vajnorská 137, Bratislava 830 00
31368484	PPA ENERGO s.r.o.	Vajnorská 137, Bratislava 830 00
31376045	PPA INŽINIERING, s.r.o.	Vajnorská 137, Bratislava 831 04
34 - Výroba motorových vozidiel, prívesov a návesov		
35757442	VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a.s.	J. Jonáša 1, Bratislava 843 02
35876832	KIA Motors Slovakia s.r.o.	Mariánske námestie 30/5, Žilina 010 01
36256013	PCA Slovakia, s.r.o.	Prílohy 1, Trnava 917 01
35.1 - Stavba a oprava lodí a člnov		
35796812	Slovenské lodenice Komárno, a.s.	Poľná 3, Bratislava 811 08
35870508	Slovenská plavba a prístavy - Lodenica, s.r.o.	Vlčie Hrdlo 77, Bratislava 821 07
35871326	BPT Trade, a.s.	Grösslingova 45, Bratislava 811 09
35.2 - Výroba železničných a električkových lokomotív a vozňov		
36218022	COMP - LET, s.r.o.	Letisko Senica, Hlboké 406 906 31

36318388	Virtual Reality Media, a.s.	Rybárska 1, Trenčín 911 01
36351156	Letecké opravovne Trenčín, a.s.	Legionárska 160, Trenčín 911 04
35.3 - Výroba lietadiel a kozmických lodí		
36218022	COMP - LET, s.r.o.	Letisko Senica, Hlboké 406, 906 31
36318388	Virtual Reality Media, a.s.	Rybárska 1, Trenčín 911 01
36351156	Letecké opravovne Trenčín, a.s.	Legionárska 160, Trenčín 911 04

Pozn.: podniky podľa tržieb z predaja do zahraničia

Súčasný stav výskumno-vývojového potenciálu v odvetví strojárstva

Výskumno-vývojový potenciál Slovenska je charakterizovaný ako jedna zo slabších stránok o čom svedčia aj mnohé zahraničné pozorovania a analýzy významných organizácií ako napr. OECD, Eurostat, World Economic Forum, a iné. Údaje v tejto štúdii o stave výskumno-vývojového potenciálu na Slovensku sú zaznamenané podľa Štatistického úradu SR z novembra 2008 z publikácie *Ročenka vedy a techniky 2008*, v ktorej sa nachádzajú najaktuálnejšie súhrnné informácie za rok 2007. Nové údaje za rok 2008 v tejto štúdii nie sú uvedené nakoľko tieto budú sprístupnené až v novembri 2009. Pre vysvetlenie niektorých pojmov uvádzame tieto definície:

Zamestnanci výskumu a vývoja (VV) sú osoby pracujúce priamo vo výskume a vývoji, ako aj zamestnanci poskytujúci priame služby výskumu a vývoja, ktorí vykonávali počas roka výskumnú a vývojovú činnosť, resp. priame služby výskumu a vývoja v rozsahu minimálne 200 hodín. Akademickí funkcionári vysokých škôl sa započítavajú skutočnou kapacitou, aj keď je nižšia ako 200 hodín.

Zamestnanci výskumu a vývoja sa podľa profesijného zamerania členia na:

- výskumníkov, do tejto kategórie sa zaraďujú zamestnanci, ktorí majú rozhodujúci význam pre tvorbu a spoločenské využitie vedeckých poznatkov
- technikov a ekvivalentný personál, patria sem technici podieľajúci sa na výskumných projektoch vykonávaním vedeckých a technických úloh spravidla pod kontrolou výskumníkov
- pomocný personál, zahŕňajú sa sem kvalifikovaní remeselníci, sekretárky a ostatní zamestnanci zúčastňujúci sa prác na výskumných a vývojových projektoch. Patria sem ostatní manažéri a administratívni zamestnanci pre personálne a finančné otázky, ktorých činnosti sú priamo službou výskumu.

Výdavky na výskum a vývoj zahŕňajú celkový objem výdavkov vynaložených v organizácii na aktivity výskumu a vývoja, t.j. sú to vnútorné výdavky. Zahŕňajú kapitálové a bežné výdavky. Stav slovenského výskumu a vývoja je zhrnutý v tabuľke so základnými údajmi:

ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE VÝSKUMU A VÝVOJA V SR

Ukazovatele výskumu a vývoja z roku 2007 hovoria o miernych zlepšeniach, nastal nárast výdavkov na výskum a vývoj o 5,6% oproti roku 2006, podiel výdavkov na VV z HDP však klesol na súčasných 0,46%. V tomto ukazovateli sa v EU27 nachádzame na spodných priečkach. Podľa vedných oblastí sa na Slovensku najviac finančných prostriedkov vynakladá na technické vedy (40,7%), nasledujú prírodné vedy (29,3%).

Tab. Vývoj základných ukazovateľov výskumu a vývoja v SR

Ukazovateľ/Rok	2005	2006	2007	06/05 (v %)	07/06 (v %)
Počet organizácií a pracovísk výskumu a vývoja	273	278	278	102	100
Zamestnanci výskumu a vývoja vo fyz. os. k 31.12.	22 294	23 120	23 437	104	101
Výdavky na výskum a vývoj v mil. Sk	7 503,4	8 063,2	8 514,5	107	106
Podiel výdavkov na výskum a vývoj z HDP v %	0,51	0,49	0,46	96	94
Podiel výdavkov na výskum a vývoj v % financované zo zdrojov					
- štátnych (vládných)	57,0	55,6	53,9	98	97
- podnikateľských	36,6	35,0	35,6	96	102
- ostatných národných	0,4	0,4	0,3	100	75
- zahraničných	6,0	9,0	10,2	150	113

Zameranie výskumno-vývojovej činnosti podľa podielu bežných výdavkov v %					
- základný výskum	46,7	47,5	46,7	102	98
- aplikovaný výskum	30,9	30,8	25,2	100	82
- vývoj	22,4	21,7	28,1	97	129
Štruktúra výdavkov na výskum a vývoj v % podľa vedných oblastí					
- prírodné vedy	29,0	28,0	29,3	97	105
- technické vedy	42,1	40,5	40,7	96	100
- lekárske a farmaceutické vedy	9,2	10,3	9,7	112	94
- pôdohospodárske vedy	9,9	10,5	9,1	106	87
- spoločenské vedy	7,1	7,6	8,4	107	111
- humanitné vedy	2,7	3,1	2,8	115	90

Zdroj: ŠÚ SR: Ročenka vedy a techniky, november 2008

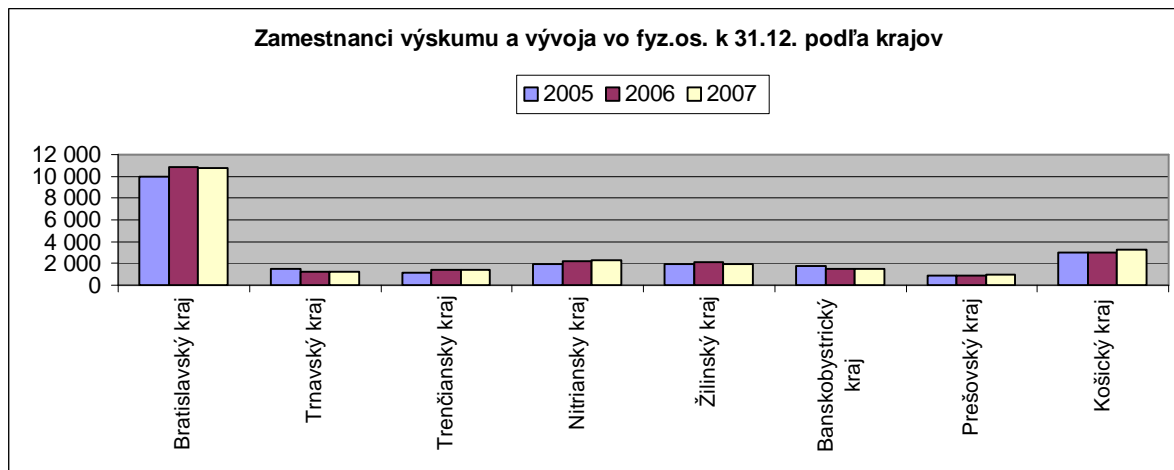
ZAMESTNANCI VÝSKUMU A VÝVOJA PODĽA KRAJOV

Stav v oblasti počtu zamestnancov v jednotlivých krajoch Slovenska je značne odlišný najmä v porovnaní s Bratislavským krajom, v ktorom pracuje najviac zamestnancov výskumu a vývoja. Druhý najvýznamnejší zamestnávateľ z hľadiska krajov je Košický kraj, kde nastal rast počtu zamestnancov oproti roku 2006 o 269 osôb, čo je 9%. Najväčší percentuálny nárast počtu zamestnancov výskumu a vývoja bol v Prešovskom kraji, kde sa zvýšil počet o 12,3%. Celkový počet zamestnancov výskumu a vývoja na Slovensku v roku 2007 vzrástol o 317 osôb.

Tab. Zamestnanci výskumu a vývoja vo fyzických osobách k 31.12. podľa krajov

Kód OKEČ/Rok	2005	2006	2007	06/05 (v %)	07/06 (v %)
Bratislavský kraj	10 013	10 815	10 802	108	100
Trnavský kraj	1 520	1 200	1 243	79	104
Trenčiansky kraj	1 178	1 374	1 400	117	102
Nitriansky kraj	1 958	2 202	2 317	112	105
Žilinský kraj	1 957	2 150	1 948	110	91
Banskobystrický kraj	1 801	1 492	1 462	83	98
Prešovský kraj	877	889	998	101	112
Košický kraj	2 990	2 998	3 267	100	109
SR spolu	22 294	23 120	23 437	104	101

Zdroj: ŠÚ SR: Ročenka vedy a techniky, november 2008

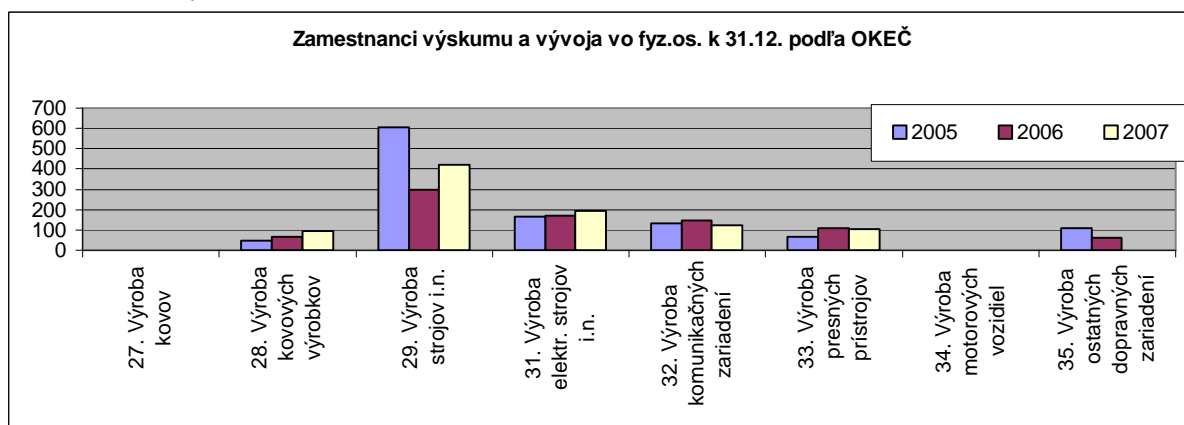
ZAMESTNANCI PODĽA OKEČ

Pri pohľade na kategórie odvetvových činností sa v rámci dostupných údajov za rok 2007 javí ako najvýraznejšia skupina z hľadiska medziročnej zmeny Výroba strojov i.n. (nárast počtu zamestnancov o 41,6%, čo je 123 osôb) spolu so skupinou Výroba kovových výrobkov (nárast počtu zamestnancov o 42,4%, čo je 28 osôb). Počet zamestnancov VV vzrástol aj vo Výrobe elektrotechnických strojov i.n.

Tab. Zamestnanci výskumu a vývoja vo fyzických osobách k 31.12. podľa OKEČ

Kód OKEČ/Rok	2005	2006	2007	06/05 (v %)	07/06 (v %)
27. Výroba kovov	D	D	D	-	-
28. Výroba kovových výrobkov	47	66	94	140	142
29. Výroba strojov i.n.	606	296	419	49	142
31. Výroba elektr. strojov i.n.	164	171	192	104	112
32. Výroba komunikačných zariadení	132	146	124	111	85
33. Výroba presných prístrojov	66	108	106	164	98
34. Výroba motorových vozidiel	D	D	D	-	-
35. Výroba ostatných dopravných zariadení	109	61	D	56	-

Zdroj: ŠÚ SR: Ročenka vedy a techniky, november 2008
Pozn. D - dôverné údaje

VÝDAVKY NA VÝSKUM A VÝVOJA PODĽA OKEČ

Výdavky na výskum a vývoja v roku 2007 najviac vzrástli vo Výrobe strojov i.n. a to o 99,3%. Výroba kovových výrobkov taktiež zaznamenal pozitívny trend vo zvyšovaní výdavkov na výskum a vývoj a to v podobe +36,5%. Pokles nastal vo Výrobe presných prístrojov a vo Výrobe elektrotechnických strojov i.n. Vzhľadom na súčasné trendy v priemyselných odvetviach v rozvinutých krajinách je možné očakávať nárast podielu výdavkov na výskum a vývoja to najmä po príchode zahraničných firiem na Slovensko s cieľom investovať do výskumno-vývojových kapacít. Tento trend presunu R&D kapacít do lacnejších a produktívnych destinácií je vo svete viditeľný najmä v krajinách Čína a India, v Európe je to najmä Česká republika.

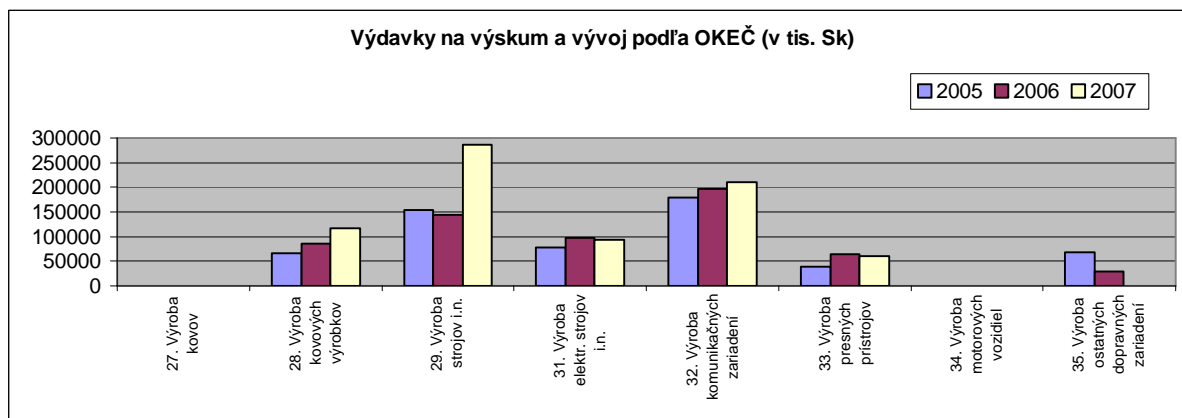
Tab. Výdavky na výskum a vývoj podľa OKEČ (v tis. SK, v bežných cenách)

Kód OKEČ/Rok	2005	2006	2007	06/05 (v %)	07/06 (v %)
27. Výroba kovov	D	D	D	-	-
28. Výroba kovových výrobkov	66 493	85 524	116 735	129	136
29. Výroba strojov i.n.	153 743	143 296	285 564	93	199
31. Výroba elektr. strojov i.n.	78 853	97 332	93 016	123	96
32. Výroba komunikačných zariadení	178 365	196 546	210 627	110	107
33. Výroba presných prístrojov	38 225	63 947	60 602	167	95

34. Výroba motorových vozidiel	D	D	D	-	-
35. Výroba ostatných dopravných zariadení	68 277	29 893	D	44	-

Zdroj: ŠÚ SR: Ročenka vedy a techniky, november 2008

Pozn.: D – dôverný údaj

VÝDAVKY NA VÝSKUM A VÝVOJ PODĽA SOCIÁLNO-EKONOMICKÝCH CIEĽOV

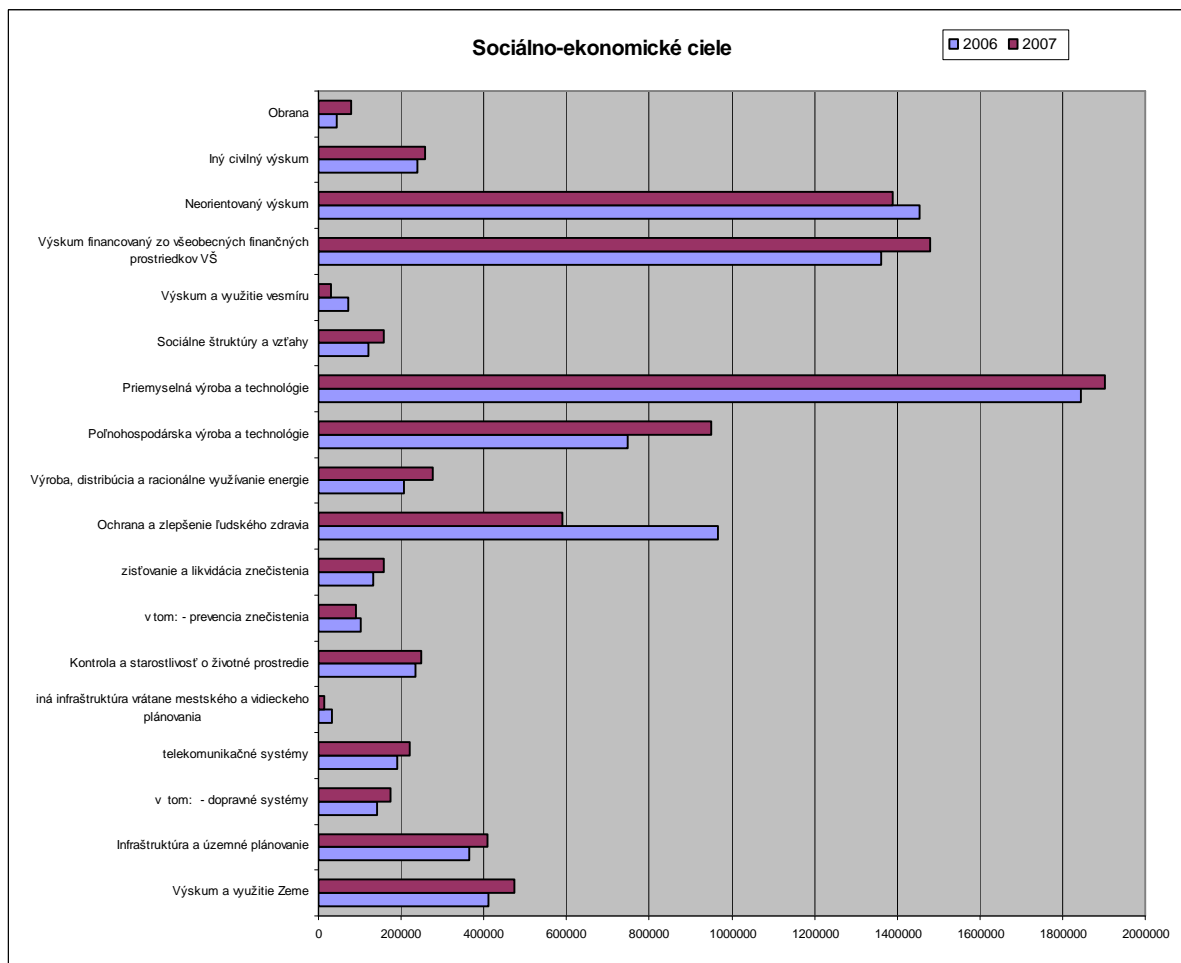
Pri sledovaní týchto ukazovateľov najviac výdavkov na výskum a vývoj smeruje do cieľa Priemyselná výroba a technológie. Oproti roku 2006 tu nastal mierny 3% rast. Najväčší nárast výdavkov oproti roku 2006 bol zaznamenaný v cieľi Obrana (+81,2%), ďalej cieľ Výroba, distribúcia a racionálne využívanie energie (+33,7%) a cieľ Sociálne štruktúry a vzťahy (+30,9%). V najbližších rokoch predpokladáme výraznejší rast výdavkov najmä v cieľoch Priemyselná výroba a technológie, Kontrola a starostlivosť o životné prostredie. Výroba, distribúcia a racionálne využívanie energie.

Tab. Výdavky na výskum a vývoj podľa sociálno-ekonomických cieľov v tis.Sk, v bežných cenách

Sociálno-ekonomické ciele/Rok	2006	2007	07/06 (v %)
Výskum a využitie Zeme	410 925	474 180	115
Infraštruktúra a územné plánovanie	365 259	409 746	112
v tom: - dopravné systémy	142 264	173 738	122
- telekomunikačné systémy	191 056	221 261	116
- iná infraštruktúra vrátane mestského a vidieckeho plánovania	31 939	14 747	46
Kontrola a starostlivosť o životné prostredie	234 175	249 074	106
v tom: - prevencia znečistenia	102 630	91 272	89
- zisťovanie a likvidácia znečistenia	131 545	157 802	120
Ochrana a zlepšenie ľudského zdravia	966 024	589 605	61
Výroba, distribúcia a racionálne využívanie energie	207 423	277 245	134
Poľnohospodárska výroba a technológie	748 156	949 747	127
Priemyselná výroba a technológie	1 844 616	1 902 837	103
Sociálne štruktúry a vzťahy	119 835	156 880	131
Výskum a využitie vesmíru	70 947	29 347	41
Výskum financovaný zo všeobecných finančných prostriedkov VŠ	1 360 662	1 479 257	109
Neorientovaný výskum	1 453 563	1 389 935	96
Iný civilný výskum	238 631	258 693	108
Obrana	43 021	77 938	181
SR spolu	8 063 237	8 514 484	106

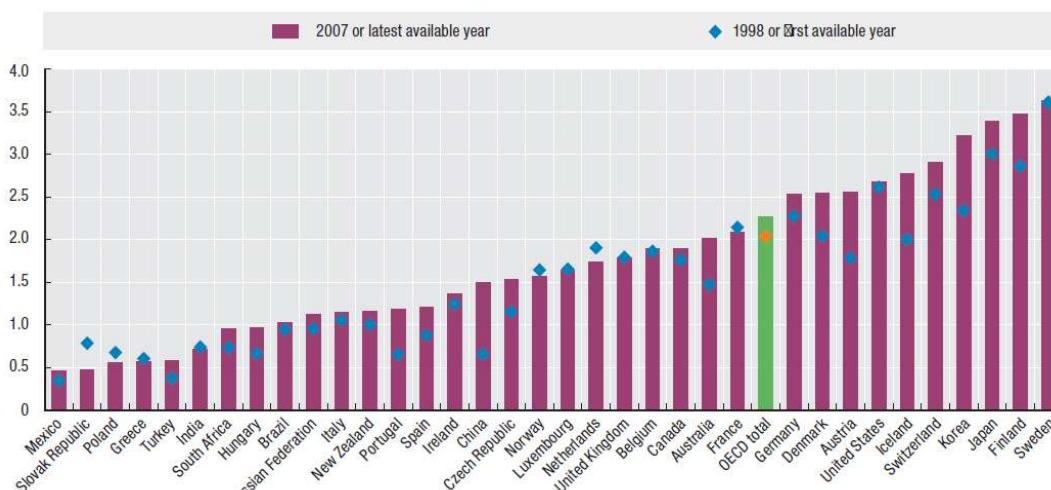
Pozn. Od r.2006 bola zmenená štruktúra sociálno-ekonomických cieľov, preto údaje do r.2005 nie sú uvedené

Zdroj: ŠÚ SR: Ročenka vedy a techniky, november 2008

Podľa hodnotení OECD sa Slovensko nachádza na spodných priečkach v podpore a financovaní R&D (viď. Graf). Na grafe sú údaje za rok 2007 v porovnaní s rokom 1998 (alebo iným najneskorším dostupným rokom).

Gross domestic expenditure on R&D
As a percentage of GDP

Zdroj: OECD Factbook 2009: Economic, Environmental and Social Statistics - ISBN 92-64-05604-1 - © OECD 2009,

Vysvetlivky:

GERD – Gross domestic Expenditure on R&D – hrubé domáce výdavky na vedu a výskum

BERD – Business enterprise expenditure on R&D – podnikové výdavky na vedu a výskum

V súčasnosti Slovensko disponuje niekoľkými podnikmi s vlastným výskumom a vývojom v priemyselných odvetviach strojárstva, automobilového priemyslu, elektrotechnickom priemysle a ďalších. Medzi najznámejšie spomenieme: Johnson Controls Engineering Center v Trenčíne, ON Semiconductor Development Center v Bratislave, BSH Michalovce, Konštrukta Industry Development Center v Trenčíne, Hanil E-Hwa v Považskej Bystrici, Leoni Development Center v Trenčíne, Sauer Danfoss v Považskej Bystrici, KraussMaffei v Martine, Power-One v Dubnici nad Váhom, US Steel v Košiciach, ZŤS VVÚ v Košiciach. Ďalšie pripravované vývojové centrá: Visteon v Nitre, Muehlbauer v Nitre, Magneti Marelli v Kechneci, Elastogran v Malackách.

Očakávaný vývoj slovenského strojárstva 2009

Vývoj slovenského strojárstva pre rok 2009 bude ovplyvnený vývojom automobilového priemyslu vo svete, na ktorý je náš automobilový priemysel výrazne exportne naviazaný. Podobne sa bude odvíjať situácia v dodávateľskom sektore, ktorý tvoria podniky z rôznych priemyselných odvetví. Podľa Európskej asociácie automobilových výrobcov (ACEA) sa počet nových registrácií osobných automobilov na európskom trhu za prvý štvrťrok 2009 prepadol o 17,2%, čo predstavuje 3 439 720 registrácií v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2008 (4 154 778 registrácií). Západná Európa sa prepadla v registrácií nových osobných automobilov v marci o -8,0% oproti roku 2008. V Nemecku zaznamenal trh nárast o 39,9% vďaka vládnej podpore (šrotovné), vo Francúzsku bol zaznamenaný rast o +8,0% a v Taliansku o +0,2%. K výraznému poklesu došlo vo Veľkej Británii (-30,5%) a v Španielsku (-38,7%). V nových členských štátoch bolo v marci zaregistrovaných o 25,4% menej automobilov než v minulom roku 2008. Poľsko zaznamenalo rast o 2,5%, ČR o 0,9%. Slovensko zaznamenalo silný nárast o 18,2% vďaka vládnej podpore v podobe šrotovného.

Podľa marcového odhadu spoločnosti CSM Worldwide sa rok 2009 bude niesť v znamení výrazného poklesu výroby ľahkých vozidiel (Tab.). Pokles výroby ľahkých vozidiel o 22,6% sa očakáva v Európe, v regióne Japonsko a Kórea spolu (-25,7%), Severná Amerika (-35,5%), Južná Amerika (-8,5%), Južná Ázia (-10,4%). Jediný rastový región by mal byť Čína+Taiwan (+6,6%). Pre doplnenie uvádzame aj odhad produkcie automobilov vo vybraných krajinách.

Tab. Odhad produkcie automobilov podľa regiónov

Región	Odhad 2008	Odhad 2009	09/08 (v %)
Európa	20 503 200	15 870 300	77
Čína + Taiwan	7 468 800	7 961 400	107
Japonsko + Kórea	14 400 900	10 703 600	74
Stredný Východ + Afrika (Egypt, Irán, Maroko, J. Afrika)	1 712 700	1 663 700	97
Severná Amerika (Kanada, Mexiko, USA)	12 641 400	8 158 900	65
Južná Amerika (Argentína, Brazília, Čile, Kolumbia, Ekvádor, Uruguaj, Venezuela)	3 738 400	3 420 000	91
Južná Ázia (Austrália, India, Indonézia, Kazachstan, Malajzia, Pakistan, Filipíny, Thajsko, Vietnam)	5 004 500	4 482 300	90
Spolu	65 469 900	52 260 200	80

Zdroj: CSM Worldwide, March 2009

Tab. Odhad produkcie automobilov podľa vybraných krajín

Krajina	Odhad 2008	Odhad 2009	09/08 (v %)	Pokles (rast) o %
Nemecko	5 427 800	4 494 600	83	-17,2
Francúzsko	2 483 100	2 022 800	81	-18,5
Česká republika	853 700	743 600	87	-12,9
Taliansko	975 300	760 900	78	-22,0
Rusko	1 647 100	1 036 500	63	-37,1
Španielsko	2 486 200	1 902 800	77	-23,5
Veľká Británia	1 622 200	1 090 800	67	-32,8
Čína	7 297 300	7 753 700	106	+6,3
Japonsko	10 661 600	7 436 200	70	-30,3
Kórea	3 739 300	3 267 400	87	-12,6
USA	8 498 200	5 353 900	63	-37,0
Brazília	2 856 700	2 639 600	92	-7,6

Zdroj: CSM Worldwide, March 2009

O negatívnych dopadoch globálnej hospodárskej krízy na slovenský priemysel svedčia aj prvé údaje štatistického úradu za rok 2009, kde možno vidieť pokles priemyselnej produkcie na Slovensku. Tento trend sa bude vyvíjať po celý rok pri porovnaní s rokom 2008:

Index priemyselnej produkcie (IPP) v januári medziročne klesol o 27 % a dosiahol najnižšiu hodnotu od zavedenia nového výpočtu IPP v roku 1999. Vývoj ovplyvnil pokles v priemyselnej výrobe o 32,7 %, v ťažbe a dobývaní o 6 % a rast v dodávke elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu¹⁾ o 3,5 %. V priemyselnej výrobe produkcia klesla vo všetkých odvetviach. **Najväčší pokles bol vo výrobe dopravných prostriedkov (o 47,7 %)**. Výrazne klesla aj produkcia vo výrobe elektrických zariadení (o 44,2 %), výrobe kovov a kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení (o 42,4 %), výrobe chemikálií a chemických produktov; výrobe strojov a zariadení i. n. (zhodne o 33,6 %), výrobe výrobkov z gumených a plastových a ostatných nekovových minerálnych výrobkov (o 33,3 %), výrobe textilu, odevov, kože a kožených výrobkov (o 23,1 %) a v ostatnej výrobe, oprave a inštalácii strojov a zariadení (o 21,7 %).

Index priemyselnej produkcie (IPP) vo februári medziročne klesol o 28,2 %. Vývoj ovplyvnil pokles v priemyselnej výrobe o 30,9 %, v dodávke elektriny a plynu o 15,6 %, v ťažbe a dobývaní o 3,7 %. S výnimkou výroby koksu a rafinovaných ropných produktov (rast o 1,9 %) sa v ostatných odvetviach priemyselnej výroby produkcia znížila. **Najväčší pokles bol vo výrobe elektrických zariadení (o 51,9 %)**. Výrazne klesla aj produkcia vo výrobe dopravných prostriedkov (o 44,4 %), výrobe strojov a zariadení i. n. (o 37,4 %), výrobe textilu, odevov, kože a kožených výrobkov (o 36,2 %), výrobe kovov a kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení (o 28,3 %), výrobe výrobkov z gumených a plastových a ostatných nekovových minerálnych výrobkov (o 24,8 %), výrobe chemikálií a chemických produktov (o 22,2 %) a vo výrobe drevených a papierových výrobkov, tlači (o 15,4 %).

Strojársky priemysel patrí medzi najsilnejšie odvetvia na Slovensku, avšak v roku 2009 sa očakáva pokles výroby o približne 20%. V niektorých strojárskych sektoroch sa nepredpokladá taký silný dopad hospodárskej krízy ako na automobilový priemysel. Menej postihnuté krízou by mali byť sektory súvisiace s energetikou alebo výrobou potravinárskych strojov a zariadení.

Jednou z alternatív pri hľadaní riešení ako odolávať dopadom hospodárskej krízy je spájanie podnikov do klastrov a sietí. Tento trend je výrazný najmä v západných krajinách ako napr. Rakúsko, Nemecko, Francúzsko, Švédsko, Írsko, USA a ďalšie. Význam týchto klastrových a sieťových iniciatív stúpa najmä s rastúcim počtom zoskupených firiem, či už na regionálnej alebo teritoriálnej úrovni. Veľkou výhodou firiem v klastroch a sieťach je dostupnosť nových informácií, vytvorenie nových kontaktov (networking), spoločné hľadanie riešení problémov v podnikoch, prepojenia na iné klaster a siete v zahraničí. Tým sa zvyšuje možnosť a potenciál pre nové trhy a odbyty, pre spoločný marketing, vzdelávanie a mnohé iné aktivity, ktoré sú veľkým prínosom pre priemyselné podniky. Na Slovensku je niekoľko klastrov. V oblasti priemyslu boli založené dva klaster, a to:

- **1. slovenský strojársky klaster (ISSK)** – založený podpisom zakladateľskej zmluvy dňa 17.9.2008. Zakladateľskú zmluvu podpísal Banskobystrický samosprávny kraj, 10 strojárskych firiem, 1 výskumno-vývojová firma, 1 konzultačná firma, 8 stredných škôl so strojárskym zameraním a Technická univerzita vo Zvolene.
- **Automobilový klaster – západné Slovensko** – založený 23.11.2007 Trnavským samosprávnym krajom a Mestom Trnava, Klaster v oblasti automobilového priemyslu na západnom Slovensku by sa mohol stať pilotným projektom a byť vhodným príkladom, ktorý by mohol byť nasledovaný iniciatívami aj v iných oblastiach našej ekonomiky s potenciálom na vznik klastrov v jednotlivých regiónoch SR.

Vývoj ukazuje, že práve takéto formy by mohli byť v budúcnosti značným prínosom v spoločných aktivitách podnikov pri budovaní svojho exportu a hľadaní inovačných riešení, vylepšovaní procesov, inovácii výrobkov a vytváraní spolupráce s rôznymi inštitúciami, organizáciami a firmami.

Jednou z foriem zvyšovania úrovne a kvality strojárstva na Slovensku je aj možnosť získavania finančných prostriedkov na výskum, vývoj, inovácie a vzdelávanie. Vláda podporuje aktivity smerujúce do výskumu, vývoja a inovácií. Jedným z aktuálnych príkladov je schválený Zákon o stimuloch pre výskum a vývoj (apríl 2009). Podniky budú takto môcť čerpať stimuly pre svoje výskumno-vývojové aktivity. Zaujímavou oblasťou získavania finančných prostriedkov na vysoko inovatívne projekty sú štrukturálne fondy najmä „Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast“. Ďalší operačný program pre podporu adaptability zamestnancov, ich vzdelávanie a rast zamestnanosti je bližšie rozpracovaný v „Operačnom programe Zamestnanosť a sociálna inklúzia“, iným podporným programom je „Operačný program Výskum a vývoj“ a „Operačný program Vzdelávanie“. Existujú aj iné programy podpory podnikania, či už pod gesciou Agentúry pre podporu výskumu a vývoja alebo zahraničné programy FP7, INTERREG, CIP a iné.

Záver

Správa Európskej komisie pod názvom „EnginEurope“ hovorí o jednom z najdôležitejších priemyselných odvetví celej Európy, ktorým je strojárstvo. Strojárstvo je jedným z najväčších priemyselných sektorov v Európskej únii najmä z hľadiska počtu podnikov (viac než 24 500 firiem, najmä SME), zamestnanosti (viac než 2,6 mil. zamestnancov), výroby a generovania pridanej hodnoty. Toto priemyselné odvetvie je zároveň silne exportne orientované. Strojárstvo Európskej únie je svetovým lídrom, a to v:

- konkurenčnej schopnosti spočívajúcej v riešení zákazníckych problémov, disponuje kľúčovým know-how, zaručenou vysokou kvalitou výrobkov, výhodami vyplývajúcimi z veľkosti trhu EU, v excelentnom exporte a ďalších relevantných ukazovateľoch;
- podpore globálneho rozvoja konkurencieschopnosti strojárstva v EU a to formou výziev pre posilňovanie výskumu a inovácií, vzdelávania a tréningu, podpory investícií s vysokou pridanou hodnotou a pod.;
- zlepšovaní bezpečnosti a voľného pohybu strojárskych produktov na vnútorných trhoch EU prostredníctvom optimalizácie EU legislatívy;
- aktívnej participácii na výskumných a inovačných projektoch reflektujúcich potreby v multidisciplinárnych sektoroch a uľahčovaní transferu výsledkov výskumu do podnikov;
- aktívnej participácii na aktivitách zlepšujúcich prístup na trhy tretích krajín, expanzii na domácich EU trhoch a na trhoch najmä v USA, Číne, Japonsku a Rusku;
- spolupráci na tvorbe iných relevantných politík (obchod, konkurencia, prostredie, zdravie a bezpečnosť) s dopadom na komplexnú konkurencieschopnosť strojárstva EU.

Strojárstvo je jedným z najväčších priemyselných sektorov v Európe s 8% podielom výstupu spracovateľských odvetví EU. Je tiež najväčším zamestnávateľom so svetovým trhovým podielom 41%. Európa je celosvetovo najväčším výrobcom a exportérom strojov a zariadení.

Príspevok k celkovej priemyselnej pridanej hodnote	cca 10%
Počet podnikov	24 500
Počet zamestnancov	2,6 mil.
Celkový predaj	420mld.Euro
Podiel predaja v rámci EU	66%
Hlavní výrobcovia a ich podiel na Európskom trhu	
Nemecko	39%
Taliansko	16%
Francúzsko	11%
Veľká Británia	9%

Strojárstvo je hybnou silou produktivity pre všetky priemyselné odvetvia ako napr. potravinárstvo, textilný priemysel, nábytkárstvo, automobilový priemysel, stavba lodí, preprava materiálu, poľnohospodárstvo, stavebníctvo, doprava, chemický priemysel, medicínske prístroje a zariadenia, elektronika, letecký priemysel, zbrojársky priemysel atď. Pre vytvorenie excelentnej pozície do budúcnosti SWOT analýza pre európsky strojársky priemysel sumarizuje:

Silné stránky:

- skúsenosti a prvotriedna reputácia
- široký technologický základ
- dostupnosť dobrej infraštruktúry
- rozvinuté podnikanie

Slabé stránky:

- riziko averzie voči mentalite
- fragmentované európske trhy
- slabá pracovná mobilita
- odpor voči zmenám,
- chýbajúci zmysel pre urgentnosť (naliehavosť)

Príležitosti:

- vyvinutie politickej agendy pre budúcnosť
- zlepšenie líderstva v technológiách
- skutočné zameranie sa na integráciu vnútorných trhov
- poskytnutie prvotriedneho vzdelávania zamestnancom
- stať sa priekopníkom vývoja pre všetky priemyselné odvetvia

Hrozby:

- globalizácia ešte len začala
- nesymetrické podmienky pre obchod napriek rámcovým ustanoveniam WTO
- starnúca populácia, bez prítomnosti dynamiky s nechuťou k zmenám

Hlavné výzvy pre prichádzajúce obdobie v strojárskom priemysle do roku 2015 sú:

- vytvorenie silnej strategickej priemyselnej a technologickej základne s lepšími podmienkami pre konkurencieschopnosť a technologický transfer
- zlepšenie zamestnanosti a prvotriedne technické vzdelanie pre uspokojenie potrieb priemyslu
- silná podpora výskumu a inovácií

Európske strojárské podniky sú v posledných rokoch pod extrémnym globálnym konkurenčným tlakom. Ich konkurencieschopnosť a ich úspech na svetových trhoch **je založený na schopnosti inovovať**. Pre udržanie si líderskej pozície v oblasti zavádzania nových technológií a odolávaní globálnej konkurencii, podniky musia vytvárať dlhodobé strategické plány založené na inováciách, vzdelávaní, výskume a vývoji. Európska únia a členské štáty musia investovať do modernej a efektívnej infraštruktúry, ktorá je potrebná pre **budovanie a vytváranie inovatívnych kapacít** v strojárskom priemysle.

Strojárstvo je dôležité nielen pre Európu, ale aj pre Slovensko, ktoré je tradične založené na strojárskych aktivitách, podnikaní, vzdelávaní. Slovensko je strojárskou krajinou, čomu napomáha silný rozvoj automobilového priemyslu a prislúchajúcich odvetví. Celá priemyselná výroba na Slovensku obstojí iba vtedy, ak dokáže byť globálne konkurencieschopná a vysoko inovatívna. Bez schopnosti inovovať príslušná inštitúcia skôr či neskôr zahynie. Dobré signály do budúceho vývoja celého priemyslu SR, najmä automobilového a strojárskoho odvetvia vidíme v ohlásenej investícii nemeckej automobilovej spoločnosti Volkswagen Group, ktorá rozhodla o veľkej investícii do výroby automobilov VW Up! a Space Up! na Slovensku. Túto investíciu môžeme považovať za dobrú vizitku slovenského automobilového priemyslu ako aj výborné zvládnutie doterajších najmodernejších technológií a procesov využívaných v automobilovom priemysle. Predpokladáme, že táto investícia bude ďalším motorom pre prilákanie nových investorov prípadne rozšírenie niektorých etablovaných lokalít podnikov. Očakávame, že investícia Volkswagenu v mnohom príspeje k zintenzívnieniu rozvoja inovácií na Slovensku, ďalšieho využívania moderných technológií a ich adaptácii v slovenskom priemyselnom prostredí.

Použité zdroje:

Publikácie a informácie zo Štatistického úradu SR – www.statistics.sk

OECD Factbook 2009: Economic, Environmental and Social Statistics - ISBN 92-64-05604-1 - © OECD 2009, <http://oberon.sourceoecd.org/vl=1838406/cl=22/nw=1/rpsv/factbook2009/index.htm>

SARIO Výročná správa 2008. Bratislava: SARIO, 2008
http://www.sario.sk/swift_data/source/dokumenty/O_spolocnosti/sario_annual_report_2008_screen.pdf

European Innovation Scoreboard 2008 – *Comparative Analysis of Innovation Performance*, January 2009
INNO-Policy TrendChart – *Policy Trends and Appraisal Report SLOVAK REPUBLIC 2008*, European Commission, Enterprise Directorate-General

CSM Worldwide, Inc. *CSM Global Production Summary by Region & Country, March 2009*, www.csmauto.com

<http://www.nbs.sk/img/Documents/MPOL/PREDIK/2009-1.pdf>

NARIADENIE KOMISIE (ES) č. 586/2001 z 26. marca 2001, o vykonaní nariadenia Rady (ES) č.1165/98 o krátkodobej štatistike, pokiaľ ide o definíciu hlavných priemyselných zoskupení (MIG)

European Commission: EnginEurope. For a thriving European Mechanical Engineering industry in the 21st century. Report and Recommendations of the „EnginEurope“, High-level Discussion Group. 2007, http://ec.europa.eu/enterprise/mechan_equipment/engin/engineurope_frep.pdf

http://ec.europa.eu/enterprise/mechan_equipment/index_en.htm

http://ec.europa.eu/enterprise/index_sk.htm

www.etrend.sk

Názov: Charakteristika vývoja strojárského priemyslu v roku 2008

Spracoval: Prof. Ing. Milan Kováč, DrSc. a kolektív

Adresa: **Centrum inovácií a technického rozvoja – CITR**
záujmové združenie právnických osôb
Park Komenského 9
042 00 Košice

E-mail: Milan.Kovac@tuke.sk

Počet strán: 60

Rok vydania: 2009